ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΛΙΩΚΗΣ

ΕΛΛΑΔΑ

1453-2004
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟΝ & ΣΧΟΛΙΑ

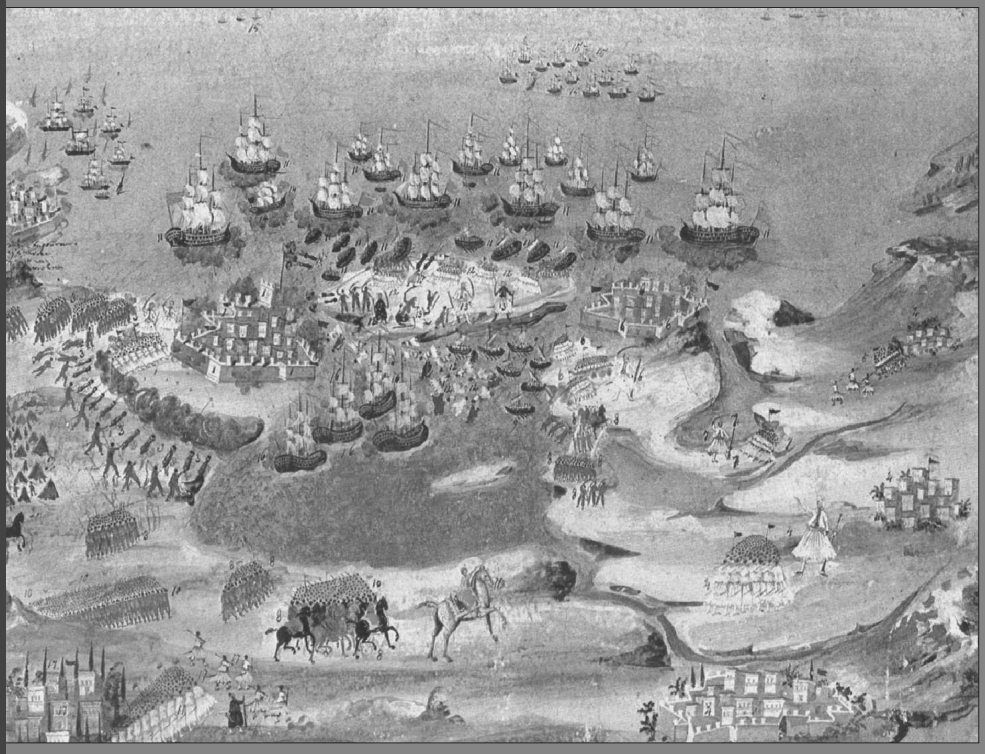

ΑΘΗΝΑ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

Ὄλβιος ὅστις τῆς ἱστορίας
ἔσχε μάθησιν.

Εὐριπίδης

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα

ISBN 978-960-92679-0-8
Τέταρτη έκδοση

Επιμέλεια – εκτύπωση βιβλίου: **dash printing**
Άρτης 11 & Λαρίσης, Αμπελόκηποι
Τηλ.: 210-6927470, 210-6917496
fax: 210-6922895
e-mail: dashprn@otenet.gr
www.dash.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος **7-8**

Τουρκοκρατία **9-38**

Α΄ Πολιορκία Βιέννης 13
Ναυμαχία Ναυπάκτου 15
Β΄ Πολιορκία Βιέννης 15
Κατάληψη Κρήτης 15
Ρωσοτουρκικοί Πόλεμοι 17, 19, 21, 59
Συνθήκες: Κάρλοβιτς 17
>> Πασάρεβιτς 17
>> Κιουτσούκ-Καϊναρτζή 19
>> Ιασίου 21
>> Τιλσίτ 21
Αλή Πασάς 23
Λόρδος Έλγιν 23

Ελληνική Επανάσταση **39-80**

Φιλική Εταιρεία 42, 43
Επανάσταση Μολδοβλαχίας 45-47
Άλωση Τριπολιτσάς 51
Εθνοσυνελεύσεις (Α΄-Ε΄) 65-71, 87
Α΄ Εμφύλιος Πόλεμος 53, 63
Β΄ >> >> 55, 63
Πτώση Μεσολογγίου 55-56
Πολιορκία Ακροπόλεως 57
Ναυμαχία Ναβαρίνου 59
Συνθήκες 73

Ελληνικόν Έθνος **81-150**

Ιωάννης Καποδίστριας 83-86
Όθων 88-95
Ένωση Ιονίων Νήσων 96
Γεώργιος Α΄ 97-100
Προσάρτηση Θεσσαλίας 100
Προσάρτηση Κρήτης 106
Κωνσταντίνος Α΄ 109-113
Αλέξανδρος 113
Κωνσταντίνος Α΄ 115
Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος 112-114

Μικρασιατική Καταστροφή 116
Γεώργιος Β΄ 117-125
Δημοκρατία 118-123
Δικτατορία Μεταξά 124
Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος 124-128
Κατοχή – Εμφύλιος 128-130
Παύλος Α΄ 133-137
Κωνσταντίνος Β΄ 137-138
Δικτατορία Συνταγματαρχών 138-141

Δημοκρατία **141-152**
Κωνσταντίνος Καραμανλής 141-142
Ανδρέας Παπανδρέου 143-144
Κωνσταντίνος Μητσοτάκης 145-147
Κώστας Σημίτης 148-151
Κώστας Καραμανλής 151

Συντομογραφίες **155**

Βιβλιογραφία **157**

Στατιστικοί Πίνακες **161-169**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το εγχειρίδιον αυτό δεν είναι ιστορικόν σύγγραμμα. Απευθύνεται, κυρίως, σε όσους γνωρίζουν την Ελληνική ιστορία και θέλουν να επαναφέρουν στη μνήμη τους ένα γεγονός, μια ημερομηνία ή κάποιο πρόσωπο.

Χωρίζεται σε τρεις περιόδους:

α) Η Τουρκοκρατία

Αν θεωρήσουμε ότι η Τουρκοκρατία άρχισε με την πτώση της Κωνσταντινουπόλεως (1453) και έληξε με την Ελληνική Επανάσταση (1821), τότε διαπιστώνουμε ότι διήρκησε 368 έτη…

Υπήρξε μια μακρά περίοδος βίας, σκλαβιάς, οπισθοδρομήσεως και σκοταδισμού που έρριξε αιώνες πίσω την εξέλιξη της χώρας. Στον υπόλοιπο κόσμο εγένοντο αλματώδη βήματα προόδου από τα οποία η Ελλάδα ελάχιστα ωφελήθηκε.

β) Η Ελληνική Επανάσταση

Οι Έλληνες επολέμησαν ηρωικά για να αποκτήσουν την ελευθερία τους (1821-1831) και επέτυχαν με τις θυσίες τους και την επέμβαση των ευρωπαϊκών Μεγάλων Δυνάμεων, την δημιουργία του πρώτου ανεξάρτητου Ελληνικού κράτους.

γ) Το Ελληνικόν Έθνος

Η Ελλάδα κατόρθωσε να επεκτείνει τα σύνορά της με πολέμους και θυσίες (1864, 1878, 1912-13, 1920, 1948) και σήμερα είναι ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Την περίοδο 1831-2004 (173 έτη), εκυβέρνησαν:

7 βασιλείς
7 πρόεδροι δημοκρατίας
90 πρωθυπουργοί (!)

Έζησε τρεις περιόδους δικτατορίας.

Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο κατακτήθηκε από τις δυνάμεις του Άξονα (1941-1944) για τριάμισι χρόνια.

Η Ελλάδα σήμερα, μέσα στα πλαίσια των κοσμογονικών αλλαγών που συντελέστηκαν, προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει την διεθνή θέση της και να συστρατευθεί με επιτυχία στην πορεία της προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Δεν είναι δυνατόν να θυμάται κανείς όλα τα πρόσωπα, τις ημερομηνίες και τα γεγονότα της μακραίωνης ιστορίας της νεώτερης Ελλάδας. Γι' αυτό πιστεύω ότι το παρόν πόνημα είναι ένα βοήθημα.

Γεράσιμος Λιώκης

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ
1453 – 1821

……
Μήν σκιάζεστε τά σκότη.
Ἡ λευτεριά σάν τῆς αὐγῆς
τό φεγγοβόλο ἀστέρι
τῆς νύχτας τό ξημέρωμα θά φέρει.

Ι. Πολέμης

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
κατά την Τουρκοκρατία

Ιταλικοί πόλεμοι	1492-1515
Αναγέννηση	13ος-14ος
Ανακαλύψεις Νέων Χωρών	15ος-16ος
Θρησκευτική Μεταρρύθμιση Λούθηρος – 95 θέσεις	30/10/1517
Κάρολος Κουΐντος – Αυστρία	1519-1556
Ελισάβετ Α΄, Αγγλία	1588-1603
Τριακονταετής πόλεμος	1618-1648
Λουδοβίκος ΙΔ΄, Γαλλία	1643-1715
Μέγας Πέτρος, Ρωσία	1689-1725
Μέγας Βόρειος Πόλεμος	1700-1721
Μεγάλη Αικατερίνη, Ρωσία	1762-1796
Ανεξαρτησία Η.Π.Α.	2/7/1776
Γαλλική Επανάσταση	1789-1796
Μέγας Φρειδερίκος, Πρωσία	1740-1786
Γαλλική Επανάσταση	1789-1794
Ναπολέων, Γαλλία	1798-1815

Η Ιερά Συμμαχία

Στο συνέδριο της Βιέννης (1814-1815) ο Κλέμεντς φον **Μέττερνιχ,** υπουργός Εξωτερικών της Αυστριακής Αυτοκρατορίας, εμφανίστηκε ως φανατικός θιασώτης της «θεία βουλήσει» διεθνούς «τάξεως» και εχθρός των κάθε προέλευσης και μορφής επαναστατικών κινημάτων. Με τη σύμπηξη της «Ιεράς Συμμαχίας» (1815) οι απόψεις αυτές κυριάρχησαν στις μοναρχικές αυλές της Ευρώπης μολονότι εσήμαναν το τέλος ενός μοναρχικού κόσμου - που νομοτελειακά- είχε εκπληρώσει τον ιστορικό του ρόλο και βάδιζε στο φυσιολογικό τέλος του.

Όθων Τσουνάκος
(Δικηγόρος)

Γεώργιος Καστριώτης Σκεντέρμπεης (1405-1468)

Ήρωας της αντίστασης των Αλβανών κατά των Τούρκων.
Υιός του τιμαριώτη Ιωάννη Καστριώτη. Υπηρέτησε ως όμηρος στην αυλή του **Μουράτ Β΄.**

Ο Σουλτάνος αρνήθηκε να του παραχωρήσει το πατρικό τιμάριο γεγονός που προκάλεσε την αποσκίρτησή του.
Το 1443 κατέλαβε την Κρόϊα. Διευθέτησε τις έριδες με τη Βενετία για αλβανικά εδάφη.
Ενισχύθηκε στρατιωτικά και διπλωματικά από τον βασιλέα της Αραγωνίας **Αλφόνσο Ε΄** και τον Πάπα Νικόλαο Ε΄.

Ο νέος Σουλτάνος **Μωάμεθ Β΄** το 1460 συνήψε ειρήνη με τους Αλβανούς ηγεμόνες. Το 1467 τουρκικός στρατός εισέβαλε στην Αλβανία αιφνιδιαστικά και κατέλαβε την Κρόϊα και τα Σκόδρα. Την κρίσιμη αυτή στιγμή ο Αλβανός ηγέτης προσβλήθηκε από ελώδη πυρετό και πέθανε.

Εβραίοι

Εγκαταστάθησαν στην Θεσσαλονίκη περί το τέλος του 15^{ου} αιώνα εκδιωχθέντες από τους «Χριστιανούς Βασιλείς» της Ισπανίας Φερδινάνδο και Ισαβέλλα (περίπου 20.000).
Τον 18^{ον} αιώνα ίδρυσαν, μαζί με Έλληνες, εμπορικές εταιρείες και έγιναν φορείς του εμπορίου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης.

Κατά την διάρκεια της Γερμανικής κατοχής (1941-1944) ο Χίμλερ έστειλε ειδικό απόσπασμα για να μεταφέρει τους Εβραίους «σ' έναν κλειστό χώρο εποικισμού. Από τους 70.000 που ζούσαν τότε στην Ελλάδα, μόνον ένα 17% μπόρεσε να ξεφύγει από τον ναζιστικό μηχανισμό εξόντωσης.

Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής (1498-1560)

Ο σημαντικότερος σουλτάνος της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Έχοντας ως ναύαρχο τον περίφημο κουρσάρο Χαϊρεντίν Μπαρμαρόσσα επεξέτεινε τις κτίσεις προς όλες τις κατευθύνσεις: Σερβία, Βουλγαρία, Ουγγαρία, Μαρόκο, Περσία κ.ά. Ερήμωση στο Αιγαίο, Ιόνιο και πελοποννησιακές ακτές (εκδίωξη των Βενετών).
Εσωτερική οργάνωση, νομοθεσία μεγάλα έργα.

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Λαμία (1423),
Θήβα (1458)
Ιωάννινα (1449)
Κόρινθος (1458)
Αθήνα (Φράνκο Ατζαγιόλι 1460)
Ναύπακτος (1499)
Ρόδος (1522)
Αίγινα (1537), Ναύπλιο,
Νάξος (1560), Χίος (1566),
Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα
Θεσσαλονίκη (1430),
Πάτρα (1458)
Μυστράς (1460)
Λέσβος (1462)
Χαλκίδα (1470)
Μεθώνη, Κορώνη, Πύλος (1500)
Ιωαννίτες Ιππότες
Κυκλάδες (1529)
Μονεμβασία (1539)
Κύπρος (1571)
Κουρσάρος – Ναύαρχος του Σουλτάνου, (1534 – 1546)

Α΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος (Μωάμεθ Β΄) 1463 – 1479
Πάπας Πίος Β’
Κατάληψη του Μοριά και της Εύβοιας από τους Τούρκους.
Φυγή των Ενετών. Παρέμειναν μόνον στα κάστρα.
Κατάκτηση της Κύπρου από τους Ενετούς (1473)

Β΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος (Βαγιαζήτ Β΄) 1499 – 1503
Κατάληψη από Τούρκους Ναυπάκτου, Ναβαρίνου,
Μεθώνης, Κορώνης.
Ενετοί: Κατέλαβαν την Κεφαλονιά.

Α΄ Πολιορκία της Βιέννης 27/9-14/10/1529

Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής (Βεζίρης: Ιμπραήμ Πασάς).
Φερδινάνδος της Αυστρίας.
Κάρολος Κουΐντος, Γερμανός Αυτοκράτωρ.
Υποχώρηση των Τούρκων λόγω χειμώνα.

Ναυμαχία της Πρέβεζας 25/9 – 27/9/1538
Santa Lega – Κάρολος Κουΐντος – Πάπας Παύλος Γ’.
Βενετία: Andrea Doria.
Τουρκία: Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα.
Ήττα των Χριστιανών και απόσυρση του στόλου στην Κέρκυρα.

Διεθνή:
31/10/1517: Ο **Λούθηρος** θυροκολλεί τις 95 θέσεις του κατά των καταχρήσεων του Βατικανού.

Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα (1466 – 1546)

Τούρκος κουρσάρος που με τον αδελφό του Αρούτζ συνέτριψε επανειλημμένα τους στόλους των Χριστιανών. Γεννήθηκε στην Μυτιλήνη όπου είχε εγκατασταθεί ο πατέρας του μετά την τουρκική κατάκτηση του νησιού (1462).

Ο Σουλεϊμάν Β΄ τον ανεκήρυξε Καπουδάν – Πασά (1534). Με ισχυρότατο στόλο κατόρθωσε να αποκαταστήσει την Οθωμανική κυριαρχία στην Ανατολική Μεσόγειο. Κατέκτησε το Αλγέρι και την Τύνιδα, τις Κυκλάδες και τις Σποράδες. Πούλησε σκλάβους 30.000 Έλληνες . Έκαψε 80 πόλεις.

Παιδεία

Ως τα μέσα του 16ου αιώνα η παρουσία μικρού αριθμού λογίων και μεμονωμένοι αυτόκλητοι δάσκαλοι συντέλεσαν στη διάσωση της ελληνικής πνευματικής και παιδευτικής παράδοσης. Ο ιδιωτικός χαρακτήρας της εκπαιδευτικής διαδικασίας ήταν προφανής. Σταδιακά, από τον 17ο αιώνα διαμορφώνονται τρεις κύκλοι σπουδών στην εκπαίδευση:

Ο πρώτος ο κατώτερος τύπος, με ένα δάσκαλο (συνήθως ιερέα) παρείχε στοιχειώδη μόρφωση και ήταν το λεγόμενο σχολείο των κοινών και ιερών γραμμάτων.

Ο δεύτερος, ο μέσος, παρείχε την «ελληνοπαιδεία» δηλαδή την τεχνολογία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και ήταν το λεγόμενο Ελληνικό σχολείο.

Ο τρίτος, ο ανώτερος, παρείχε την μελέτη της φιλοσοφίας και των επιστημών. Σε πολλές περιπτώσεις και οι τρεις κύκλοι λειτουργούσαν κάτω από την ίδια στέγη.

Αθωνιάδα Σχολή (1753)
Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης (1723)

Φραντσίσκο Μοροζίνι (1618-1694)

Περίφημος Βενετός ναύαρχος. Οδήγησε το βενετικό στόλο σε πολλές νικηφόρες επιχειρήσεις κατά των Τούρκων. Το 1669, κατόπιν μακρού πολέμου, παρέδωσε τον Χάνδακα στους Τούρκους.
Το 1684 ανέπτυξε πολεμική δραστηριότητα στον ελληνικό χώρο κατέλαβε τη Λευκάδα, την Κέρκυρα και ολόκληρη την Πελοπόννησο την οποία η Ενετική Δημοκρατία κράτησε στην κατοχή της για 33 έτη. Το 1687 στη διάρκεια πολιορκίας της Αθήνας κατεστράφησαν από βομβαρδισμό τα Προπύλαια και ο Παρθενώνας.
Το 1688 έγινε Δόγης της Βενετίας αλλά η βεβαρημένη υγεία του δεν του επέτρεψε νέες εκστρατείες.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Γ΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος 1537 – 1573

Σουλτάνος: Σελίμ Β΄
Γενουάτης: **Αντρέα Ντόρια**. Κατέλαβε προσωρινά Πάτρα, Καλαμάτα, Μυστρά (1532)
Παράδοση Ναυπλίου και Μονεμβασιάς στους Τούρκους (1539)

Ναυμαχία της Ναυπάκτου 7/10/1571

Πάπας Πίος Ε΄ "Sacra Liga"
Δον Ζουάν ο Αυστριακός – Σεβ. Βενιέρ, Ενετός
Αυστρία, Ισπανία, Βενετία κατά
Τουρκίας **(Σελίμ Β΄)** – Καπουδάν πασάς Κιλίτζ Αλί
Ήττα του Τουρκικού στόλου.
Γαλέρες: Τ 230 – Σ 210
Απώλειες: Τ 20.000 – Σ 7.500
Οι Τούρκοι κατέλαβαν την Κύπρο (1571)

Δ΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος 1648 – 1669

Κρητικός πόλεμος 1645 – 1669

Σουλτάνος: **Μωάμεθ Δ΄** (Βεζίρης Κιοπρουλή)
Ενετοί: **Φρ. Μοροζίνι**
Κατάληψη από Τούρκους: Χανιά (1645), Ρέθυμνο (1646)
Πολιορκία Χάνδακα – Παράδοση 5/9/1669
16/9/1669: Συνθηκολόγηση: Αρκετοί Κρήτες ασπάστηκαν τον Ισλαμισμό
4.000 Κρητικοί έφυγαν στα Επτάνησα και την Ιταλία.
Απώλειες:
100.000 (Ενετοί και Έλληνες)
200.000 Τούρκοι.

Β΄ Πολιορκία της Βιέννης 14/7 – 12/9/1683

Σουλτάνος **Μωάμεθ Δ΄** - Βεζίρης Μουσταφά (200.000 άνδρες)
Λεοπόλδος Α΄ - Αυστρίας
Ήττα των Οθωμανών.

Ε΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος 1684 – 1699

Φραντσίσκο Μοροζίνι

Σουλεϊμάν Β΄
Αχμέτ Β΄
Μουσταφά Β΄

Τουρκία κατά
Βενετίας
Αυστρίας
Ρωσίας
Πολωνίας

Βεζίρης Μουσταφά
Ευγένιος της Σαβοΐας

<u>Γενίτσαροι</u> (Oçak)

Σώμα πεζικού που δημιουργήθηκε το 1362 για προσωπικό στρατό του εκάστοτε Σουλτάνου. Ο διοικητής του αποτελούσε μέλος του αυτοκρατορικού συμβουλίου. Προέρχονταν από αιχμαλώτους πολέμου και από το «Παιδομάζωμα».

Το 1808 επί σουλτάνου **Μαχμούτ Β΄** οι Γενίτσαροι επαναστάτησαν και επολιόρκησαν το Τοπ Καπί. Ακολούθησε εμφύλιος πόλεμος. Ο Οθωμανικός στόλος βομβάρδισε τους στρατώνες των Γενιτσάρων. Κηρύχτηκε εκεχειρία η οποία όμως δεν ετηρήθη και από τα δύο μέρη. Στις 18/6/1826 εκδόθηκε φιρμάνι με το οποίο διελύετο το σώμα των Γενιτσάρων.

<u>Βακούφια</u>

Χωριά ή περιφέρειες που είχαν κληροδότημα για την σύσταση δημοσίου, θρησκευτικού ή αγαθοεργού ιδρύματος (τζαμί, νοσοκομείο, διδασκαλείο κλπ). Οι πρόσοδοί τους προορίζονται για την συντήρηση ιερών ή ευαγών ιδρυμάτων (π.χ. τζαμιών) ή για κάποιο κοινωφελή σκοπό. Οι Χριστιανοί αγρότες γίνονταν κολίγοι και δουλοπάροικοι των τιμαρίων κάτω από οικονομικές συνθήκες που δεν έχουν ακόμα καθοριστεί αρκετά καλά.

<u>Παιδομάζωμα</u>

Σύστημα περιοδικής στρατολόγησης και εξισλαμισμού ανηλίκων χριστιανών για την επάνδρωση της σουλτανικής διοίκησης. Πρώτος ο σουλτάνος **Μουράτ Α΄** καθιέρωσε την περιοδική στρατολόγηση χριστιανοπαίδων. Το παιδομάζωμα θεσμοποιήθηκε στο α΄ ήμισυ του 15^{ου} αιώνα με τη θεωρητική δικαιολογία της «καταστάσεως πολέμου». Τα στρατολογημένα χριστιανόπουλα εξισλαμίζονταν. Διδάσκονταν συστηματικά το Κοράνι, την τουρκική και την αραβική γλώσσα. Ύστερα από σκληρή εκπαίδευση που διαρκούσε 14 χρόνια ήταν έτοιμοι να καταλάβουν αυλικές και κυβερνητικές θέσεις. Εστέλνοντο να εργασθούν σε τιμαριούχους της Μικράς Ασίας. Πολλά παιδιά εδιαλέγονταν για την εσωτερική υπηρεσία του σουλτάνου και εγένοντο Iç Oglăn. Ελάμβαναν εμπεριστατωμένη μόρφωση.

Η επαχθής αυτή **«φορολογία αίματος»** αποτέλεσε έμμεσα παράγοντα φθοράς του ελληνικού στοιχείου (μέχρι 200.000 παιδιά είχαν στρατολογηθεί έως το τέλος του 16^{ου} αιώνα).

Ο θεσμός αυτός άρχισε να παρακμάζει τον 17^{ον} αιώνα.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ε΄ Ενετοτουρκικός Πόλεμος *(συνέχεια)*

Βενετία:
Ανακατάληψη Πελοποννήσου, Λευκάδας.
Πρέβεζας (1685 – 1690).
Πολιορκία των Αθηνών 21/7 – 29/7/1687
12/7/1687 – Έκρηξη στον Παρθενώνα
(από βλήμα Ενετών)
Λεηλασία Μνημείων.
Αυστρία:
Προσάρτησε Ουγγαρία (1683)
Τρανσυλβανία, Σλοβενία, Κροατία.
26/1/1699 – Συνθήκη του Κάρλοβιτς.

ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ **1685 – 1718**

(33 έτη)

Regnio della Morea
Διοίκηση από την Βενετική Γερουσία.
Αναζωπύρωση του Καθολικισμού (Επισκοπές)

Α΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος **1711 – 1718**

Τσάρος: **Μέγας Πέτρος**
Σουλτάνος: **Αχμέτ Γ΄**
Αυστρία: **Ευγένιος της Σαβοΐας**
Ταπεινωτική ήττα των Ρώσων.
Μάχη Προύθου – Απώλεια Αζώφ,
21/7/1718: Συνθήκη του Πασάρεβιτς.
Οι Οθωμανοί ανέκτησαν την Πελοπόννησο
από τους Ενετούς.
Οι Αυστριακοί κατέλαβαν το Βελιγράδι.

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ **1715 – 1821**

Πληθυσμός Μοριά → 1700 177.000 / 1780 300.000

Μάνη: Ημιαυτονομία

Αρματολοί

Ένοπλοι στρατιώτες που είχαν σαν αποστολή την τήρηση της τάξης και την δίωξη των ληστών μιας περιοχής (κάζα). Ισχυρές οικογένειες αρματολών νέμονταν κληρονομικά το «πατρικό» αρματολίκι.

Η οργάνωση του θεσμού και η εφαρμογή του τοποθετείται στα χρόνια του Σουλτάνου **Μουράτ Β΄** (1421-1451). Επιμισθώνονταν από ισχυρούς κοινοτικούς άρχοντες.

Έδρασαν κυρίως στην Ρούμελη, όπου οι Τούρκοι είχαν διαιρέσει την περιοχή σε 17 Αρματολίκια. Ο αρχηγός των αρματολών μιας περιοχής, ο καπετάνιος που ήταν υπεύθυνος για τις ενέργειες της ομάδας του διοριζόταν με «βεράτι» ύστερα από αναφορά του διοικητή της περιοχής. Σ' αυτά τα αρματολίκια και τα λημέρια στήριζε τις ελπίδες του για την εξέγερση ο **Ρήγας Βελεστινλής**.
Λίγα χρόνια μετά τα «Ορλωφικά» οι Αρματολοί εντάχθηκαν στον αγώνα που οδηγούσε προς την ελευθερία.

Κλέφτες (Haiduk)

Ομάδες παρανόμων που δεν έκλεβαν μόνον για επιβίωση. Επεδίωκαν να αποδείξουν ότι είναι ικανοί να φυλάξουν αποτελεσματικά τον τόπο από τους Αρματολούς.

Οι Κλέφτες «προσκυνούσαν» με αντάλλαγμα την αμνηστία και τον διορισμό τους σε θέση Αρματολών. Το κίνημά τους ήταν τόσο λαοφιλές ώστε ο κακός χαρακτηρισμός έχασε την αρχική του σημασία στη γλώσσα του λαού και άρχισε πια να σημαίνει «αγωνιστές αντάρτες».

Οι κλέφτες, πριν την επανάσταση, έγιναν οι πυρήνες των στρατιωτικών σωμάτων αντιστάσεως εναντίον των τουρκικών αυθαιρεσιών. Ο **Ρήγας** τους ονομάζει «Ξεφτέρια των Αγράφων».

Η τακτική του αιφνιδιασμού, γνωστή ως «κλεφτοπόλεμος», που χρησιμοποιούσαν οι κλέφτες στις συγκρούσεις τους με τους Τούρκους, καθώς και η σκληρή και αδιάκοπη καταδίωξή τους από την τουρκική εξουσία, τους ανάγκασε να ζουν μονίμως σε απρόσιτες ορεινές τοποθεσίες, σε λημέρια και κρησφύγετα.

Β΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος 1768 – 1774

Σουλτάνος **Μουσταφά Γ΄ -** Αυτοκράτειρα **Μεγάλη Αικατερίνη**
Στρατηγοί αδελφοί Ορλώφ στο Αιγαίο.
1770: Επανάσταση στην Ελλάδα.
Γ. Παπαζιώλης
Καταλήψεις από τον Ρωσικό στρατό:
Βίτυλο, Μυστρά (σφαγή 3.500 Τούρκων).
Άλωση Ναβαρίνου.
7/7/1770: Ναυμαχία Τσεσμέ και καταστροφή
του Τουρκικού στόλου.
Ζακύνθιοι καταλαμβάνουν την Γαστούνη.
Κεφαλονίτες πολιορκούν την Πάτρα.
Αποχώρηση των Ρώσων και εγκατάλειψη των Ελλήνων.
Ανακατάληψη των επαναστατημένων περιοχών
από Τουρκαλβανούς και Τσάμηδες.
21/7/1774: Συνθήκη Κιουτσούκ – Καϊναρτζή.

Ρωσία:
- Θυσίασε τους Έλληνες του Μοριά.
- Αυτονομία Βλαχίας, Μολδαβίας.
- Ανεξαρτησία Κριμαίας.
- Προστασία Ορθοδόξων.

Μοριάς:
- Αγριότητες Αλβανών μισθοφόρων (1770-1779).
- Μάχη Χασάν πασά περί την Τριπολιτσά.
- Εξόντωση χιλιάδων Αλβανών (μπεκιάρηδες).
- Επιβολή υψηλού φόρου στην Μάνη.

ΔΙΕΘΝΗ

4/7/1776:	Ανεξαρτησία των Η.Π.Α.
14/7/1789:	Έναρξη της Γαλλικής Επανάστασης
1798-1815:	Ναπολεόντειοι Πόλεμοι

Ναπολέων

1797: Συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο – Κατοχή των Ιονίων Νήσων.
Εκδίωξη των Ενετών.

1798: Κατέλαβε την Αίγυπτο. Συγκρότησε:
- Αλβανική ταξιαρχία (regiment albanais).
- Τάγμα ακροβολιστών Ανατολής (chasseurs d' Orient).

2/8/1798: Καταστροφή του Γαλλικού στόλου στο Αμπουκίρ από τον Άγγλο Ναύαρχο **Οράτιο Νέλσονα**.

Τζόρτζε Πέτροβιτς Καραγεώργης (1768 – 1817)

Σέρβος ηγέτης, κορυφαία μορφή του απελευθερωτικού κινήματος της Σερβίας κατά του οθωμανικού ζυγού (1804-1813). Κατατάχθηκε στον αυστριακό στρατό και πολέμησε κατά των Οθωμανών (1791). Επιστρέφοντας στην πατρίδα του οργάνωσε ένοπλες δυνάμεις κατά των γενιτσάρων. Εκλέχτηκε ηγέτης της επανάστασης (Κνιάζ). Ζήτησε την συμπαράσταση της Ρωσίας χωρίς αποτέλεσμα. Βίαιες αντιδράσεις του Σουλτάνου **Σελίμ Γ'**:
8/1806: Σαρωτική νίκη Σέρβων στο Σάβατς.
11/1806: Κατάληψη του Βελιγραδίου και εκδίωξη των Τούρκων από την Σερβία.
1808: Εκλέχτηκε κληρονομικός οσποδάρος.
1813: Ο νέος Σουλτάνος **Μαχμούτ Β΄** ανακατάλαβε το Βελιγράδι και ο Καραγεώργης κατέφυγε στη Ρωσία. Οι Τούρκοι έχρησαν ηγεμόνα τους τον **Μίλος Οβρένοβιτς** (1815).

Μίλος Οβρένοβιτς (1780 – 1860)

Γόνος πτωχών χωρικών. Μετείχε στις εξεγέρσεις καθοδηγούμενος από τον Καραγεώργη.

1813 Αρνήθηκε την εξορία και διορίστηκε από τους Τούρκους.
Κνιάζ (διοικητής) Σερβίας.
1815 Επέτυχε διοικητική αυτονομία από την Τουρκία.
1817 Μεθόδευσε την δολοφονία του Καραγιώργεβιτς.
1827 Ανεκυρήχθη κληρονομικός ηγεμόνας.
1838 Παραιτήθηκε υπέρ του υιού του **Μίλαν.**
Θεωρείται ο δημιουργός της σύγχρονης Σερβίας.

Γ΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος 1787 – 1792

Σουλτάνος **Σελίμ Γ΄** – Αυτοκράτειρα **Μεγάλη Αικατερίνη**
Γρηγόριος Ποτέμκιν – Ρώσος στρατηγός.
Ο Λάμπρος Κατσώνης, με την αρωγή των Ελλήνων της Τεργέστης και μικρό στολίσκο, παρενοχλούσε τους Τούρκους (1788-1792)
7/1/1792: Συνθήκη του Ιασίου.
Προσάρτηση της Κριμαίας στη Ρωσία.

Επτάνησα

{ Κατάλυση της **Ενετικής Πολιτείας** από τον **Ναπολέοντα** (1797 – 1799) }

Εκδίωξη των Γάλλων από τα Επτάνησα (Θ. Ουσάκωφ, Ρώσος Ναύαρχος).

«Επτανησιακή Πολιτεία»	1800 – 1807
Γαλλική κατοχή	1808 – 1814
Αγγλική κατοχή	1814 – 1864

Δ΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος 1806 – 1812

Σουλτάνος **Μαχμούτ Β΄** - Αυτοκράτωρ **Αλέξανδρος Α΄.**
Η Ρωσία εισβάλλει στην Σερβία.
Εξέγερση του Καραγιώργη (1806) – Εκλέγεται κληρονομικός οσποδάρος (1808)
25/6/1807: Συνθήκη του Τιλσίτ:
Παραχώρηση των Ιονίων νήσων στην Γαλλία (1807).

18/6/1815: Μάχη του **Βατερλώ –** Πτώση του **Ναπολέοντα.**

Δ ι ε θ ν ή

Συνέδριο της Βιέννης } **Μάρτιος – Ιούνιος 1815**

Ιερά Συμμαχία } **Μάρτιος – Ιούνιος 1815**
Αγγλία – Αυστρία – Ρωσία

Μοχάμεντ Άλη – Αλβανός **(1769 – 1849)**
1805 – Ιδρύει δυναστεία στην **Αίγυπτο**

Πασβάνογλου Οσμάν (1738-1807)

Τούρκος τοπάρχης Βιδινίου, Βουλγαρίας. Σημαντική προσωπικότητα στον χώρο των Βαλκανίων. Καταγόταν από την Βοσνία αλλά προσχώρησε στον Μωαμεθανισμό.

Το 1793 εκμεταλλευόμενος την παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την αδυναμία της κεντρικής εξουσίας να επιβληθεί, εγκαινίασε πολεμικές επιχειρήσεις κατά της Πύλης με 12.000 πιστούς του. Την ένοπλη ανταρσία προσπάθησε ανεπιτυχώς να εξουδετερώσει η Τουρκική Αυλή το 1798. Έγινε ημιαυτόνομος Πασάς.

Θεωρείται «ο πρώτος οδηγός της αποστασίας» στα χωριστικά κινήματα.

Τσάμηδες

Εξισλαμισμένοι Αλβανοί στο σεντζάκι Δέλβινου που τον 18^{ον} αιώνα ήσαν ενσωματωμένοι στον Οθωμανικό στρατιωτικό – διοικητικό μηχανισμό. Οι Βενετοί υπέθαλπαν τις τάσεις ανεξαρτησίας τους. Καθιέρωσαν ένα άτυπο καθεστώς αυτονομίας:

Αγάδες	**Περιοχή**
Προνιάτες	Παραμυθιά
Τσαπαραίοι	Λαγουράτι
Ντεμάτες	Φιλιάτες
Νταλιάνιδες	Κονίσπολη

Έλαβαν μέρος στον **Β΄ Ρωσοτουρκικό Πόλεμο** στο πλευρό των Τούρκων (1769-1774). Μετά την αποχώρηση των Ρώσων από την Πελοπόννησο προέβησαν σε αγριότητες και λεηλασίες όχι μόνο προς τους Έλληνες αλλά και απέναντι στους ίδιους τους Τούρκους. Υπολογίζεται ότι περίπου 20.000 άτομα επωλήθησαν ως σκλάβοι. Μόλις το 1779 η Πύλη, αφού πέτευχε την σύμπραξη όλων των κλεφτών της Πελοποννήσου, με αντάλλαγμα την αμνηστία, οργάνωσε συστηματική επιχείρηση για την εκδίωξή τους από την Πελοπόννησο.

Αλή Πασάς (1750 – 1822)
Τεπελένι (Βορ. Ήπειρος)

1786 – Πασάς Ιωαννίνων
1804 – «Ρούμελη Βαλέση»

Σουλτάνοι
Σελίμ Γ΄
Μουσταφά Ε΄
Μαχμούτ Β΄

Σουλιώτες: Γιώργης Μπότσαρης, Φώτος Τζαβέλας, Λάμπρος Βέϊκος, Χρήστος Φωτομάρας, ξεσηκώθηκαν υπέρ των Ρώσων στον **Γ΄ Ρωσοτουρκικό πόλεμο** (1787 – 1792).
Πόλεμοι **Αλή** κατά των Σουλιωτών: 1768-1804.
1803 – Ζάλογγο – Σαμουήλ (Κούγκι 16/12/1803).

Ρήξη **Αλή** με τον Σουλτάνο **Μαχμούτ Β΄** (1820)
Δράμαλης & Χουρσίτ } κατά του Αλή Πασά (Αποκεφαλίσθη 17/1/1822).

Λόρδος Τόμας Μπρους Έλγιν (1766 – 1841)

(Πρέσβης U.K. στην Πόλη 1799 – 1803)
1801-1804: Απέσπασε, με φιρμάνι της Υψηλής Πύλης από μνημεία της Ακροπόλεως:
Μισή ζωφόρο από τον Παρθενώνα.
14 Μετώπες.
17 Αγάλματα από το Αέτωμα.
4 Πλάκες ζωφόρου της Απτέρου Νίκης.
1 Καρυάτιδα.
1 κίονα από το Ερεχθείο.
1 άγαλμα του θεού Διονύσου.
κ.α.
1815: Πουλήθηκαν στο Βρεταννικό Μουσείο αντί £ 35,000.
Ο Λόρδος **Βύρων** εξέφρασε τη αγανάκτηση του στο ποίημα του «*Κατάρα της Αθηνάς».*
Τη θλίψη του εξέφρασε και ο Γάλλος συγγραφέας και πολιτικός **Σατωμπριάν.**

ΑΡΧΑΙΟΚΑΠΗΛΙΑ

Ναός Αφαίας Αρτέμιδος

[4]/1811: Ανασκαφές που έγιναν στον αρχαιολογικό χώρο της Αίγινας έφεραν στο φως το χαμένο γλυπτό διάκοσμο του Ναού της Αφαίας Αρτέμιδας με τις υποδείξεις του Βρεταννού αρχαιολόγου C. R. Cockerell. Το γεγονός έγινε γνωστό στους προύχοντες του νησιού που ζήτησαν να μην μετακινηθούν τα ευρήματα.

Τα γλυπτά αργότερα φυγαδεύτηκαν στη Μάλτα. Το 1828 κατέληξαν στο Μόναχο στην γλυπτοθήκη του **Λουδοβίκου Α΄** της Βαυαρίας πατέρα του Όθωνα.

Αφροδίτη της Μήλου

1820: Ο χωρικός Μποτόνης σκάβοντας στο χωράφι του στην Μήλο ξέθαψε το περίφημο άγαλμα της Αφροδίτης. Ο Νικόλαος Μουρούζης (δραγουμάνος του Οθωμανικού στόλου) αγόρασε από τους προκρίτους της Μήλου το άγαλμα. Ο Marcellus, γραμματέας στην Γαλλική Πρεσβεία στην Κωνσταντινούπολη, άρπαξε το άγαλμα (Γαλαξίδι) υπό την απειλή των όπλων και το μετέφερε με γαλλικό πλοίο στην Γαλλία.

Την 1η Μαρτίου 1821 το άγαλμα παρουσιάστηκε στον **Βασιλέα Λουδοβίκο ΙΗ΄** και τοποθετήθηκε στο Μουσείο του Λούβρου.

Ακρόπολις Αθηνών

Βάρβαρη λεηλασία γλυπτών από τον Λόρδο Τ.Β. Έλγιν με φιρμάνι που απέσπασε από τον Σουλτάνο Σελίμ Γ'. Όλα τα κλοπιμαία εκτίθενται «χωρίς αιδώ» μέχρι σήμερα στο Βρεταννικό Μουσείο του Λονδίνου *(ίδατε σελίδα 23)*.

ΛΟΓΙΟΙ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Νικηφόρος Γρηγοράς	*Ιστορικός*	1295 – 1359
Νικόλαος Καβάσιλας	*Θεολόγος*	1320 – 1371
Δημήτριος Κυδώνης	*Θεολόγος*	1323 – 1397
Εμμ. Χρυσολοράς	*Λόγιος*	1350 – 1415
Πλήθων Γεμιστός	*Φιλόσοφος*	1360 – 1452
Ιωάννης Αργυρόπουλος	*Λόγιος –*	1415 – 1487
Βησσαρίων (Καρδινάλιος Νικαίας)	*Κληρικός*	1402 – 1472
Δημήτριος Χαλκοκονδύλης	*Λόγιος*	1423 – 1534
Ιανός Λάσκαρης	*Λόγιος*	1445 – 1534
Μιχαήλ Αποστόλης	*Λόγιος*	1422 – 1480
Μάρκος Μουσούρος	*Φιλόσοφος*	1470 – 1517
Μελέτιος Πηγάς	*Λόγιος*	1550 – 1601
Ιωάννης Καρυοφύλλης	*Πατριάρχης Αλεξ.*	1620 –1693
Θεοδόσιος Ζυγομαλάς	*Θεολόγος*	1544 – 1614
Θεόφιλος Κορυδαλλεύς	*Λόγιος*	1560 – 1645
Άνθιμος Γαζής	*Φιλόσοφος*	1758 – 1828
Ηλίας Μηνιάτης	*Κληρικός*	1669 – 1714
Κοσμάς Αιτωλός	*Επίσκοπος*	1714 – 1775
Ευγένιος Βούλγαρης	*Κληρικός*	1716 – 1806
Νικηφόρος Θεοτόκης	*Κληρικός*	1731 – 1800
Αδαμάντιος Κοραής	*Κληρικός*	1748 – 1833
Ρήγας Φερραίος	*Λόγιος*	1757 – 1798
Αθανάσιος Ψαλλίδας	*Λόγιος*	1769 – 1829
Ανδρέας Μουστοξύδης	*Λόγιος*	1785 – 1860
Νεόφυτος Βάμβας	*Ιστορικός*	1770 – 1855
Νεόφυτος Δούκας	*Κληρικός*	1762 – 1845
Χριστόφορος Παπουλάκος	*Κληρικός*	1770 – 1861
Κωνσταντίνος Κούμας	*Μοναχός*	1777 – 1836
Κωνσταντίνος Οικονόμου	*Ιστορικός*	1780 – 1857
Θεόκλητος Φαρμακίδης	*Κληρικός*	1784 – 1860
Θεόφιλος Καΐρης	*Αρχιμανδρίτης*	1784 – 1853
Ιωάννης Φιλήμων	*Κληρικός*	1798 – 1874
Δανιήλ Φιλιππίδης	*Ιστορικός*	1750 – 1832
Αθανάσιος Πάριος	*Κληρικός*	1721 – 1813
Μακάριος Νοταράς	*Κληρικός*	1731 – 1805
Γεώργιος Γεννάδιος	*Κληρικός*	1786 – 1854

Ρήγας Φερραίος (1757 – 1798)

Πρωτεργάτης του νεοελληνικού διαφωτισμού. Οραματιστής μιάς επανάστασης όλων των συνυπόδουλων λαών της Βαλκανικής. Γεννήθηκε στο Βελεστίνο της Θεσσαλίας. Συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Πόλη και το Βουκουρέστι. Εσταδιοδρόμησε ως «γραμματικός» στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες.
Το 1790 εξέδωσε βιβλία του στην Βιέννη καθώς και μεταφράσεις Γάλλων Διαφωτιστών.

«Έρωτος αποτελέσματα», «Φυσικής απάνθισμα», «Νέος Ανάχαρσις», «Ηθικός Τρίπους» κ.ά.

Το 1796 εξέδωσε την *«Χάρτα της Ελλάδος»,* ιστορικό και γεωγραφικό πίνακα (12 φύλλα) του αρχαίου, του μεσαιωνικού και του νέου Ελληνισμού εμπλουτισμένος με άφθονα στοιχεία αρχαιογνωσίας. Εμπνευσμένος από τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης εξέδωσε τον *«Θούριο»,* ένα είδος έμμετρης επαναστατικής προκήρυξης.

Σκέπτεται όχι μόνον τα πρώτα αλλά και τα επόμενα βήματά μιας επανάστασης. Δεν είναι αρκετό μια τοπική εξέγερση. Θα ζητούσε την συνδρομή της Γαλλίας «φυσική σύμμαχο και βοηθό όλων των λαών». Τα έντυπα κατασχέθηκαν από τις Αυστριακές αρχές. Συνελήφθη και παρεδόθη στις Τουρκικές αρχές στο Βελιγράδι, όπου, ύστερα από πολλά βασανιστήρια, θανατώθηκε δια στραγγαλισμού (24/6/1798).

Λ. Βρανούσης
(Ιστορικός ερευνητής)

«Ὡς πότε παληκάρια θά ζοῦμεν στά στενά,
μονάχοι σά λιοντάρια, στίς ράχες, στά βουνά!»
«Κάλλιο 'ναι μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή
παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά καί φυλακή»

«Ὁ λαός, ἀπόγονος τῶν Ἑλλήνων Χριστιανοί καί Τοῦρκοι, χωρίς κανένα ξεχωρισμόν θρησκείας, νά ἐναγκαλισθοῦν τήν πολύτιμον Ἐλευθερίαν τῶν ἔνδοξων προπατόρων του»

ΦΑΝΑΡΙΩΤΕΣ
ΗΓΕΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑΣ
1709 – 1821

Αλέξανδρος Γκίκας	1670 – 1741
Γρηγόριος Γκίκας	1628 – 1674
Αλέξανδρος Καλλιμάχης	1737 – 1821
Ιωάννης Καλλιμάχης	1690 – 1761
Σκαρλάτος Καλλιμάχης	1750 – 1821
Ιωάννης Καρατζάς	1745 – 1844
Νικόλαος Καρατζάς	1737 – 1783
Νικόλαος Μαυρογένης	1738 – 1790
Ιωάννης Μαυροκορδάτος	1712 – 1747
Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος	1711 – 1769
Νικόλαος Μαυροκορδάτος	1680 – 1730
Αλέξανδρος Μουρούζης	1760 – 1816
Κωνσταντίνος Μουρούζης	1735 – 1788
Αλέξανδρος Σούτσος	1758 – 1821
Μιχαήλ Βόδας Σούτσος	1784 – 1864
Κωνσταντίνος Χαντζέρης	
Αλέξανδρος Υψηλάντης	1736 – 1807
Κωνσταντίνος Υψηλάντης	1760 – 1816

Καραμανλήδες

Ο Σουλτάνος Μωάμεθ Β΄ (1451-1481) μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη πληθυσμούς από την Καραμανία (Ικόνιο) και Καππαδοκία. Μερικοί εξ αυτών ήσαν τουρκόφωνοι Έλληνες, άσημοι, απόγονοι βυζαντινών κατοίκων της περιοχής τους.

Τα γλωσσικά τους ιδιώματα παρουσίαζαν σαφή σημεία αλληλοεπιδράσεων. Απέκτησαν με το εμπόριο και την βιομηχανία πολλά χρήματα. Αξιομνημόνευτοι ήταν οι δεσμοί τους με τη μητέρα πατρίδα.

Φορολογία

Κεφαλικός φόρος (χαράτσι):

Κατεβάλετο από το σύνολο του αρσενικού άπιστου πληθυσμού. Οι «γυφτοχαρατζήδες» περιφέρονταν και καταβασάνιζαν την ύπαιθρο συνεπικουρούμενοι στο ληστρικό έργο τους από στρατιωτικά αποσπάσματα.

Έγγειος Φόρος (δεκάτη):

Ποσοστόν επί της χρονιάτικης γεωργικής παραγωγής που κυμαίνονταν από 10% έως 35% της συγκομιδής. Οι φόροι κατεβάλοντο σε χρήμα αλλά και σε προϊόντα.

Παραγωγή: Δημητριακά, βαμβάκι, καπνός, ελιές, σταφίδα κλπ.

Τα Αμπελάκια *(Λάρισα)*

Τα Αμπελάκια κατέχουν εξέχουσα θέση στην ιστορία του κοινωνικού και οικονομικού βίου του νέου ελληνισμού κατά τα τέλη του 18ου αιώνα για την έντονη ανάπτυξη της νηματουργίας. Κατά την εποχή της ευημερίας τους υπήρχαν σε λειτουργία 24 εργοστάσια με πλήρη απόδοση. Οι εργάτες ήσαν περίπου 2.000 και η ετήσια παραγωγή έφθανε τις 3.000 μπάλες.

Λειτουργούσαν με Καταστατικό, «Κοινή Συντροφία» και διοικούντο από επτά εκλεγμένους συνεταίρους. Η ευημερία και οι συχνές συναλλαγές με την Ευρώπη έδωσαν στα Αμπελάκια αέρα κοσμοπολίτικο.

ΟΘΩΜΑΝΟΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΙ

Μωάμεθ Β΄ ο Πορθητής	1451 – 1481
Βαγιαζίτ Β΄	1481 – 1512
Σελίμ Α΄	1512 – 1520
Σουλεϊμάν Α΄ ο Μεγαλοπρεπής	1520 – 1566
Σελίμ Β΄	1566 – 1574
Μουράτ Γ΄	1574 – 1594
Μωάμεθ Γ΄	1595 – 1603
Αχμέτ Α΄	1603 – 1617
Μουσταφά Α΄	1617 – 1618
Οσμάν Β΄	1618 – 1622
Μουσταφά Α΄	1622 – 1623
Μουράτ Δ΄	1623 – 1640
Ιμπραήμ	1640 – 1648
Μωάμεθ Δ΄	1648 – 1687 *Εκθρ.*
Σουλεϊμάν Β΄	1687 – 1691
Αχμέτ Β΄	1691 – 1695
Μουσταφά Β΄	1695 – 1703
Αχμέτ Γ΄	1703 – 1730 *Εκθρ.*
Μαχμούτ Α΄	1730 – 1754
Οσμάν Γ΄	1754 – 1757
Μουσταφά Δ΄	1757 – 1774
Αμπντούλ Χαμίτ Α΄	1774 – 1789
Σελίμ Γ΄	1789 – 1807 *Δολ.*
Μουσταφά Δ΄	1807 – 1808 *Δολ.*
Μαχμούτ Β΄	1808 – 1839
Αμπντούλ Μετζίτ	1839 – 1861
Αμπντούλ Αζίζ	1861 – 1876
Μουράτ Ε΄	1876
Αμπντούλ Χαμίτ Β΄	1876 – 1909
Μωάμεθ Ε΄	1909 – 1918
Μωάμεθ ΣΤ΄	1918 – 1922

Κύριλλος Λούκαρις (1570 – 1638)

Κορυφαία μορφή της ιστορίας του τουρκοκρατούμενου Ελληνισμού. Εγεννήθη στον Χάνδακα και συμπλήρωσε τις πανεπιστημιακές του σπουδές στην Πάντοβα. Το 1594 μαρτυρείται ως μοναχός.

Δίδαξε στο Λβωφ (Πολωνίας) και προσπάθησε να αναχαιτίσει την καθολική προπαγάνδα και να ενισχύσει τους δεσμούς των ορθοδόξων κοινοτήτων. Επεβλήθη ως εκκλησιαστική προσωπικότητα με πανορθόδοξο κύρος.

Διετέλεσε:

Πατριάρχης Αλεξάνδρειας	1601-1620
Οικουμενικός Πατριάρχης	1620-1638

Οι πολιτιστικές πρωτοβουλίες του Λούκαρι δημιούργησαν κλίμα πνευματικής ευφορίας και κάποιες ελπίδες για μια επικείμενη αναγέννηση του Γένους. Και μόνο το γεγονός ότι στον πατριαρχικό θρόνο ανέβηκε – για πρώτη φορά μετά την Άλωση – ένας ιεράρχης με πανεπιστημιακή μόρφωση, θεωρήθηκε σημείο κάποιας ευοίωνης τροπής της νεοελληνικής παιδείας. Στη μορφή του σαρκώνεται τραγικά το δράμα του υπόδουλου Ελληνισμού. Ενός Ελληνισμού που μάχεται να διασωθεί από τον ιστορικό αφανισμό, έχοντας ήδη χάσει την ελληνική του ταυτότητα.

Το 1629 εδημοσίευσε την «Ομολογίαν Πίστεως» προσπαθώντας να περιορίσει την επιθετική πολιτική του Βατικανού έναντι των ανατολικών ορθοδόξων εκκλησιών και των καθολικών «μισιονάριων» στην Ανατολή. Η αμφισβήτηση της γνησιότητας του κειμένου αυτού συνεχίζεται ως σήμερα διότι το σύγγραμμα αυτό αποτελεί σχεδόν αντιγραφή της Instituto του Καλβίνου.
Με την κατηγορία της υιοθεσίας προτεσταντικών απόψεων το Βατικανό και οι Γάλλοι καθολικοί (Ρισελιέ) κινητοποιήθηκαν για να τον συντρίψουν με καταγγελίες προς την Πύλη.

Στραγγαλίσθηκε την 27/6/1638.

Χ. Πατρινέλης
(Φιλόλογος)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Γεννάδιος Σχολάριος	1454 – 1463
Διονύσιος Α΄	1466 – 1471
	1489 – 1491
Μάξιμος Δ΄	1491 – 1497
Ιερεμίας Β΄	1572 – 1579
Κύριλλος Λούκαρις	1620 – 1638 *Δολ.*
Γεράσιμος Β΄	1673 – 1674
Ιερεμίας Γ΄	1716 – 1726
	1732 – 1733
Γεράσιμος Γ΄	1794 – 1797
Γρηγόριος Ε΄	1797 – 1798
	1806 – 1808
	1818 – 1821 *Δολ.*
Άνθιμος Γ΄	1822 – 1824
Χρύσανθος Α΄	1824 – 1826
Αγαθάγγελος	1826 – 1830
Κωνσταντίνος Α΄	1830 – 1834
Κωνσταντίνος Β΄	1834 – 1836
Γρηγόριος ΣΤ΄	1836 – 1840
	…….....
Βασίλειος Γ’	1925 – 1929
Φώτιος Β’	1929 – 1936
Βενιαμίν Α’	1936 – 1946
Μάξιμος Ε’	1946 – 1948
Αθηναγόρας Α’	1948 – 1972
Δημήτριος Α’	1972 – 1994
Βαρθολομαίος Α’	1991 –

Κατανομή πληθυσμού κατά την περίοδο 1520 – 1530

	Μουσουλμάνοι	Χριστιανοί	Εβραίοι
	%	%	%
Θεσσαλονίκη	25	20	55
Λάρισα	90	10	–
Σέρρες	61	33	6
Τρίκαλα	36	42	22
Αθήνα	1	99	–

Εξισλαμισμός

Ακούσιος

Ευρύς και βίαιος εξισλαμισμός των μικρασιατικών πληθυσμών από τις αρχές του 15ου αιώνα. Οι εξευτελιστικοί όροι διαβίωσης και οι συνεχώς αυξανόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις απετέλεσαν καίριους παράγοντες της μεταστροφής.

Εκούσιος

Προέκυψε από την επιθυμία των Ελλήνων να διατηρήσουν την κοινωνική τους θέση ή την έγγειο ιδιοκτησία και να επιτύχουν απαλλαγή από επαχθείς φορολογικές υποχρεώσεις. Η απαισιοδοξία που κατέλαβε τους χριστιανούς από τις κατακτητικές επιτυχίες των Οθωμανών και η διάχυτη πεποίθηση ότι ο Θεός τους εγκατέλειψε δημιούργησαν το ψυχολογικό κλίμα που διευκόλυνε τη μεταστροφή.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ
(Περιόδου Τουρκοκρατίας)

	ΖΩΓΡΑΦΟΙ
Ανδρέας Ρίτζος	+ 1492
Νικ. Τζαφούρης	+ 1501
Θεοφάνης Στρελίτζας	+ 1559
Μιχ. Δαμασκινός	1500 – 1570
Γ. Κλότζας	1562 – 1609
Ε. Λαμπρίδης	1596 – 1630
Δ. Θεοτοκόπουλος	1541 – 1614
Θ. Πουλάκης	1622 – 1692
Γεώργιος Μάρκου	1690 – 1761
Ιωάννης Κορνάρος	1745 – 1802
Νικ. Κουτούζης	1710 – 1775

	ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ
Ι. Φιλίμων	1799 – 1874
Ι. Μακρυγιάννης	1797 – 1864
Μ. Οικονόμου	1798 – 1879
Σπ. Τρικούπης	1788 – 1873
Ν. Σπηλιάδης	1785 – 1867
Γ. Τερτσέτης	1800 – 1874
Ν. Κασομούλης	1795 – 1872
Γ. Ψύλλας	1794 – 1878
Ι. Μάγιερ	1798 – 1826
Α. Φωτάκος	1798 – 1878
Φρ. Πουκεβίλ	1770 – 1838
Σαμ. Χάου	1801 – 1876
Τζ. Φίνλεϋ	1799 – 1875
Γ. Φ. Φαλλμεράϊρ	1790 – 1861
Καρλ Ικεν	1798 – 1849
Γιόζεφ Γκόρρες	
Κρ. Μύλλερ	
Γ. Μπρέμι	

Γιάκομπ Φίλιπ Φαλμεράγιερ (1790-1861)

Μεγάλος Γερμανός ιστορικός του οποίου οι θεωρίες για την καταγωγή των Νεοελλήνων συνάντησαν την αντίδραση πολλών ιστορικών. Σπούδασε θεολογία και ανατολικές γλώσσες στο Σάλτσμπουργκ. Κατόπιν νομικά στο Λάντσχουτ της Βαυαρίας.
Πραγματοποίησε ταξίδια στην Ανατολή (Αίγυπτο, Παλαιστίνη, Συρία).

Περιηγήθηκε την Αίγυπτο, την Παλαιστίνη, τη Συρία και παρέμεινε ένα μεγάλο διάστημα στην Κωνσταντινούπολη. Το 1833 ήλθε στην Ελλάδα όπου συνέλεξε υλικό (κυρίως πολυάριθμα τοπωνύμια και 500 περίπου σλαβικές λέξεις) για να διατυπώσει την θεωρία του «εκσλαβισμού» της Αττικής και της Πελοποννήσου. Με το δεύτερο ταξίδι του στην Ελλάδα (1840-42) άσκησε αρνητική κριτική για την πολιτική και πνευματική κατάσταση των Ελλήνων.

Στο βιβλίο του «Ιστορία της χερσονήσου του Μορέως» υποστήριξε την εξαφάνιση του αρχαίου ελληνικού γένους και την αντικατάσταση του από ένα μείγμα σλαβικών κυρίως φύλων που κατέκλυσαν την χώρα από τον 6ο ως τον 13ο αιώνα. Η ταραχή που προκλήθηκε στο ελλαδικό κρατίδιο ήταν αποκαλυπτική μιας πολύ βαθύτερης σύγχυσης. Οι Νεοέλληνες δεν ήξεραν πώς να ορίσουν την ελληνικότητά τους.

Οι θεωρίες του αποτελούν μείγμα επιστημονικής έρευνας, πολιτικών σκοπιμοτήτων και αντιφατικών συναισθηματικών καταστάσεων. Κριτική στο έργο του άσκησαν πολλοί Έλληνες και ξένοι ιστορικοί (όπως οι Σπ. Ζαμπέλιος, Ν. Πολίτης, Γ. Χατζιδάκις και Κ. Παπαρρηγόπουλος).

Με τη θεωρία του για τον υποτιθέμενο σλαβισμό των Ελλήνων, έδωσε στο σλαβικό επεκτατισμό ένα ιδεολογικό όπλο που θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν οι Ρώσοι.

Κ. Χρυσοχοΐδης
(Ιστορικός ερευνητής ΚΒΣ)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ
(Περίοδου Τουρκοκρατίας)

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ *(συνέχεια)*

Φρ. Ρ. Σατωβριάνδρος	1768 – 1848
Δήμος Στεφανόπολι	18ος
Edgar Quinet	1803 – 1875
Έντμοντ Αμπου	1828 – 1885

ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Νικόλαος Μάντζαρος	1795 – 1872

ΠΟΙΗΤΕΣ

Γεώργιος Χορτάσης	1560 – 1640
Βιτσέντζος Κορνάρος	1553 – 1613
Γεώργιος Αιτωλός	1525 – 1580
Κ. Δεπόντες	1714 – 1784
Ρήγας Φερραίος	1757 – 1798
Ιωάννης Βηλαράς	1771 – 1823
Αθ. Χριστόπουλος	1772 – 1847
Γ. Σακελλάριος	1765 – 1838
Μανουήλ Βερνάρδος	1777 – 1852
Παναγιώτης Ανδρόνικος	1780 – 1820
Κωνσταντίνος Κοκκινάκης	1781 – 1831
Στέφανος Κανέλλος	1792 – 1823
Ι. Ζαμπέλιος	1787 – 1856
Διονύσιος Σολωμός	1798 – 1857
Ανδρέας Κάλβος	1792 – 1869
Παν. Σούτσος	1806 – 1868
Αλ. Σούτσος	1803 – 1863

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία

Στα πρόθυρα της ελληνικής επανάστασης η κατάσταση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν κρίσιμη. Οι τοπικοί φεουδάρχες αποκτάνε δύναμη εις βάρος της κεντρικής εξουσίας, τείνουν ν' αποσχιστούν και να δημιουργήσουν τοπικά φεουδαρχικά κρατίδια (Μωχάμεντ Άλη Αιγύπτου, Αλή Πασάς Ιωαννίνων, Πεσβάνογλου Βιδινίου κ.α.) σπάζοντας έτσι την πολιτική και οικονομική ενότητα της αυτοκρατορίας.

Ο ελευθεροχωριτισμός που στάθηκε ένα από τα βασικά γνωρίσματα του τουρκικού τρόπου παραγωγής καταργείται βαθμιαία.

Το τσιφλικάδικο σύστημα τονώνεται, ο αγρότης μετατρέπεται σε κολλήγο – εξάρτημα της γης, ενώ παράλληλα ογκώνεται η φορολογία. Ο κεφαλικός φόρος οργιάζει και οι χαρατζήδες περιφέρονται και βασανίζουν την ύπαιθρο συνεπικουρούμενοι στο ληστρικό έργο τους από στρατιωτικά αποσπάσματα. Επωφελούνται οι Ρωμιοί κοτζαμπάσηδες που αποχτάνε μεγάλες εκτάσεις γης.

Στο εξωτερικό η θέση της Τουρκίας ήταν ασταθής. Από βορρά δεχόταν την ρωσική πίεση, οι ναπολεόντειοι πόλεμοι απειλούσαν να την διαμελίσουν. Σώθηκε μονάχα χάρις στην υποστήριξη της Αγγλίας που η πολιτική της ήταν η διατήρηση της Τουρκίας στις παλαιές της θέσεις, γιατί ενδεχόμενη οθωμανική κατάρρευση θα σήμαινε προώθηση της Ρωσίας στην Μεσόγειο και αποκοπή των αγγλικών αυτοκρατορικών δρόμων προς την Ασία και τις Ινδίες.

Αλλά και στα Βαλκάνια το κλίμα της επαναστατικής αλλαγής, που επέτεινε την κρίση της αυτοκρατορίας ήταν έκδηλο. Η Σερβία, η Βοσνία και μέρος της Βουλγαρίας βρισκόταν σε κατάσταση εξέγερσης. Η ανταρσία αποδιοργανώνει την αυτοκρατορία σ' όλη της την έκταση.

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

……
Ὡς ποτ' ἡμεῖς ὑπομονή
καί νά μή βγάνωμεν φωνή;
Σά νά 'μαστε δεμένοι
ζοῦμεν τυραννισμένοι
καί καταφρονημένοι.
Στή φωτιά, μπρέ παιδιά!
……

Ρήγας Φερραῖος
(1757 – 1798)

Ἀνάθεμά σέ, βασιλιά, καί τρίς ἀνάθεμα σέ,
μέ τό κακό ἀπόκαμες, καί τό κακό πού κάνεις.
Στέλνεις, δένεις τούς γέροντες, τούς πρώτους τους παπάδες
νά μάσης παιδομάζωμα, νά κάμης γενιτσάρους.
Κλαῖν οἱ γοναῖοι τά παιδιά, κι ἀδελφές τ' ἀδέλφια,
κλαίγω κ' ἐγώ καί καίγομαι καί ὅσο ζῶ θά κλαίγω.
Πέρσι πῆραν τόν γιόκα μου, φέτο τόν ἀδελφό μου.

Δημοτικό

Τουρκόφιλη πολιτική!

Ο δεσπότης:

Αφού το ράσο τούτο φόρεσα
πλέον ζυγόν τινά δεν γνώρισα.
Δύο ποθώ, να μα τις εικόνες:
Άσπρα πολλά και καλές κοκώνες!

Ο φαναριώτης:

Της Ελλάδος η ελευθερία
είναι δι' εμέ πτωχεία.

Ο πραγματευτής:

Ημείς το πλείστον μέρος εκ των πραγματευτών
θέλομεν πάντα άσπρα κι ας έχομεν ζυγόν!

Ο προεστός:

Αχ, το γένος μου πολλά με κατατρέχει…
Αυτό, φίλοι μου, το παράπονο έχω
και εις τους Τούρκους δια τούτο προστρέχω.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 1821 – 1831

……
Χτυπᾶτε πολεμάρχοι!
Ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη χαλασμός!
Κρεμοῦν τόν Πατριάρχη…

Αρ. Βαλαωρίτης

ΗΓΕΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΤΟΥΡΚΙΑ:	Μαχμούτ Β΄	(1808 – 1839)
ΑΓΓΛΙΑ: Υπ. Εξωτ. Τζ. Κάννιγκ	Γεώργιος Δ΄	(1820 – 1830)
ΓΑΛΛΙΑ: (Πρωθ. Βιλλέλ Μαρτινιάκ)	Λουδοβίκος Η΄ Κάρολος Ι΄	(1815 – 1824) (1824 – 1830)
ΑΥΣΤΡΙΑ: (Μέττερνιχ)	Φραγκίσκος Β΄	(1792 – 1836)
ΡΩΣΙΑ:	Αλέξανδρος Α΄ Νικόλαος Β΄	(1801 – 1825) (1825 – 1855)
ΠΡΩΣΙΑ:	Φρειδερίκος – Γουλιέλμος	(1797 – 1840)
Η.Π.Α.	Τζαίημς Μονρόε Τζων Άνταμς	(1817 – 1825) (1825 – 1829)
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ:	Γρηγόριος Ε΄	(1746 – 1821)
ΣΕΡΒΙΑ:	Καραγεώργης (επαναστάτης)	(1768 – 1817)
ΒΑΥΑΡΙΑ:	Λουδοβίκος Α΄	(1825 – 1868)
ΔΑΝΙΑ:	Φρειδερίκος ΣΤ΄	(1808 – 1840)
ΙΣΠΑΝΙΑ:	Φερδινάνδος Ζ΄	1813 – 1833
ΜΟΛΔΑΒΙΑ:	Μιχαήλ Σούτσος	1819 – 1821

Η Φιλική Εταιρεία

Η ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας δεν ήταν τυχαίο γεγονός. Το ρωσικό έδαφος είχε καταστεί από το 1812 το φυτώριο των ελληνικών παροικιακών επαναστατικών κινήσεων. Η ευνοϊκή για την ελληνική υπόθεση πολιτική των τσάρων απέναντι στην Τουρκία και την Αγγλία και οι ρωσοτουρκικοί πόλεμοι, παράλληλα με το γοργό άπλωμα των αστικών επαναστατικών ιδεών στην Βαλκανική, είχαν δημιουργήσει το απαραίτητο κλίμα για μια εθνικο-απελευθερωτική δράση των λαών στα Βαλκάνια, με την εξ αντικειμένου ενθάρρυνση της ρωσικής πολιτικής.

Κύριο καθήκον της Φιλικής Εταιρείας ήταν η οργάνωση εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος στην Ελλάδα, σε στενή επαφή και συνεργασία με τους άλλους Βαλκανικούς λαούς, με αντικειμενικό σκοπό τη δημιουργία εθνικού ελληνικού κράτους, πλαισιωμένου από ελεύθερα και ανεξάρτητα Βαλκανικά κράτη.

Το άπλωμα της Φιλικής Εταιρείας στη σκλάβα Ελλάδα δεν έγινε χωρίς έντονες ταξικές αντιδράσεις. Όμως η ανάθεση της αρχηγίας στον **Αλέξανδρο Υψηλάντη** αποτέλεσε νίκη της προοδευτικής μερίδας, που εξισορρόπησε την κατάσταση σε μία κρίσιμη στιγμή της αντεπίθεσης του κοτσαμπασισμού και η Φιλική Εταιρεία πορεύεται προς την επανάσταση με σχηματισμένους στους κόλπους της τρεις τάσεις ή ρεύματα:

α) Το αστικο-δημοκρατικό
β) Το συντηρητικό – συμβιβαστικό
γ) Το αντιδραστικό

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

«Ἀπεφασίσαμεν οἱ εἰρημένοι (ἱδρυτές τῆς Φιλικῆς) νά ἐπιχειρισθῶσι τήν σύστασιν τοιαύτης Ἑταιρείας… διά νά ἐνεργήσωσι μόνοι τῶν ὅτι ματαίως καί πρό πολλοῦ χρόνου ἤλπιζον ἀπό τήν φιλανθρωπίαν τῶν χριστιανῶν βασιλέων».

Εμμ. Ξάνθος
(Απομνημονεύματα)

Η ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Οδησσός 1814)
(3.000 μεμυημένοι)

Νικόλαος Σκουφάς	*ιδρυτές*	Άρτα	1779 – 1818
Εμμανουήλ Ξάνθος		Πάτμος	1772 – 1851
Αθανάσιος Τσακάλωφ		Γιάννενα	1788 – 1829
Αλέξανδρος Υψηλάντης		Πόλη	1792 – 1828
Ιωάννης Φαρμάκης		Πόλη	1772 – 1821
Παναγιώτης Αναγνωστόπουλος		Ανδρίτσαινα	1790 – 1854
Αθανάσιος Σέκερης		Τρίπολη	1783 – 1846
Άνθιμος Γαζής (αρχιμανδρ.)		Πήλιο	1764 – 1828
Νικόλαος Γαλάτης		Ιθάκη	1792 – 1819
Πέτρος Σκυλίτσης Ομηρίδης		Χίος	
Παναγιώτης Σέκερης		Τρίπολη	1785 – 1846
Γεώργιος Λεβέντης		Κυνουρία	1790 – 1847
Ι. Παπαρρηγόπουλος		Νάξος	1780 – 1874
Γρηγόριος Δικαίος		Μεσσηνία	1786 – 1825
Χριστόφορος Περραιβός		Όλυμπος	1774 – 1863
Ι. Παπαδιαμαντόπουλος		Μεσολόγγι	1766 – 1826
Γεώργιος Γεννάδιος		Σηλυβρία	1786 – 1854
Θεόκλητος Φαρμακίδης		Θεσσαλία	1784 – 1860
Δημήτριος Υψηλάντης		Πόλη	1793 – 1832
Γεώργιος Λασσάνης		Κοζάνη	1793 – 1870
Ιωάννης Αμβρόσιος		Καλάβρυτα	1794 – 1865
Λυκούργος Λογοθέτης		Σάμος	1772 – 1850
Κ. Λαχανάς		Σάμος	1769 – 1842
Θεόδωρος Νέγρης		Κωνστ/πολη	1790 – 1824
Ιωάννης Φιλήμων		Κωνστ/πολη	1798 – 1874
Δημήτριος Βατικιώτης		Βάτικα	1793 – 1820
Γαβριήλ Κατακάζης			1793 – 1867
Κυριάκος Καμαρινός			1781 – 1820
Μάνθος Οικονόμου		Ζαγόρι	1754 – 1820

*Απευθύνεται προς **«Όλους τους Εκλεκτούς και Ανδρείους των Ομογενών»***

Αλέξανδρος Υψηλάντης (1792-1828)

Πίστεψε πραγματικά ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ότι η εισβολή και η εξέγερση στα Πριγκιπάτα της Μολδοβλαχίας ήταν δυνατόν να οδηγήσει σε ρωσοτουρκικό πόλεμο; Τα δεδομένα δεν συνηγορούσαν σε μια τέτοια βεβαιότητα.

Η Ρωσία αποτελούσε τότε βασική δύναμη της **Ιερής Συμμαχίας** και παρά τα ιδιαίτερα συμφέροντα της πολιτικής της στο μεσογειακό θέατρο και τις αντιθέσεις της με την αγγλική επεκτατική πολιτική προς ανατολάς -την οποία ενδιαφερόταν ζωηρά ν' αναχαιτίσει- δεν ήταν αποφασισμένη να προχωρήσει τη συγκεκριμένη στιγμή σε ανοικτή πολεμική ρήξη κατά της Τουρκίας.

Ο Υψηλάντης βασίστηκε σε μια ευμενή στάση του Ρωσικού κράτους απέναντι στην επανάσταση, στο μέγα φιλελληνικό ρεύμα μέσα στην Ρωσία που είχε συνεγείρει τις μάζες και που ήταν προϊόν δημοκρατικών ανέμων μέσα στο φεουδαρχικό και δουλοκρατικό καθεστώς των τσάρων και έβλεπαν την επανάσταση στα Πριγκιπάτα σαν ένα προοίμιο κοινωνικής εξέγερσης σ' ένα χώρο που γειτόνευε με την Ρωσία.

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

Την περιουσία του, τα πλεονεκτήματα μιας λαμπρής σταδιοδρομίας στην Ρωσία, την ησυχία του, ίσως και την ζωή του, όλα αυτά τα έθετε ο Αλέξανδρος Υψηλάντης εμπρός στον βωμό της Πατρίδας. Η θυσία του ήταν πλήρης. Κατατάσσεται σε θέση περιφανή μεταξύ των κορυφαίων πρωταγωνιστών των αγώνων του Έθνους για την απελευθέρωσή του.

Αλεξ. Δεσποτόπουλος
(Καθηγητής Πανεπιστημίου)

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑ
24/2/1821 – 15/6/1821

15/1/1820 – Προσφορά της αρχηγίας στον **Ι. Καποδίστρια** ο οποίος την αρνήθηκε.

12/4/1820 – Ανάληψη της αρχηγίας από τον **Αλέξανδρο Υψηλάντη**.

Βοεβόδες: Μιχ. Σούτσος - Μολδαβία
Σκαρλάτος Καλλιμάχης - Βλαχία

Μετέχοντες:

Αλέξανδρος Υψηλάντης
Γεωργάκης Ολύμπιος
Γιάννης Φαρμάκης
Νικόλαος Υψηλάντης
Αθαν. Καρπενησιώτης
Σάββας Καμινάρης
Τουντόρ Βλαντιμιρέσκου
(Βλάχος οπλαρχηγός)
Ιωάννης Κοντογόνης
Ηλίας Μιγκλέρης
Νικόλαος Ραϊλός

Στρατός: 2.000 Έλληνες + 4.500 ντόπιοι (Αρβανίτες)
Ιερός Λόχος 450 Έλληνες.

22/2/1821 Διάβαση του Προύθου και είσοδος στην Μολδαβία.
2/4/1821 Ο Βλαντιμιρέσκου κατέλαβε το Βουκουρέστι.
6.000 πεζοί – 2.500 ιππείς.
8/4/1821 Ο Αλ. Υψηλάντης εισέρχεται στο Βουκουρέστι.
με το στρατό του.

1/5/1821: Μάχη του Γαλατσίου

Ήττα των Ελλήνων.
Οι Τούρκοι πυρπόλησαν την πόλη.
(Νεκροί: Τούρκοι 1.300 – Έλληνες 350).

Βλαντιμιρέσκου Τούντορ (1780 – 1821)

Ρουμάνος οπλαρχηγός.

Χρημάτισε υποδιοικητής της φρουράς του ηγεμόνα της Βλαχίας Αλ. Σούτσου. Στον Ρωσοτουρκικό πόλεμο (1806-1812) πολέμησε με δικό του σώμα ατάκτων στο πλευρό των Ρώσων. Μυήθηκε στη **Φιλική Εταιρεία** από τον Γεωργάκη Ολύμπιο και υποσχέθηκε με όρκο να ξεσηκώσει τους κατοίκους της Βλαχίας εναντίον των Τούρκων και να συνεργασθεί με τους αρχηγούς της Εταιρείας για την απελευθέρωση των Ηγεμονιών.

Έλαβε μέρος στην Επανάσταση της Μολδοβλαχίας υπό τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Σε προκήρυξή του ανέφερε ότι ο αγώνας του στρέφεται εναντίον των «*αρχόντων, βογιάρων και Ελλήνων*». Υποσχέθηκε αντικατάσταση των φαναριωτών ηγεμόνων με Ρουμάνους διοικητές, αντιπροσωπευτική βουλή με συμμετοχή όλων των στρωμάτων του πληθυσμού, απαλλαγή από τους φόρους, διανομή των κτημάτων στους χωρικούς και προκάλεσε ενθουσιασμό στο λαό.

Διεχώρισε την θέση του όταν ο Τσάρος **Αλέξανδρος Α΄** αποδοκίμασε το κίνημα και παρασύρθηκε σε συνεννοήσεις με τους Τούρκους. Η στάση του τον κατέστησε ύποπτο στον Υψηλάντη και τους κυριότερους οπλαρχηγούς. Κατεδικάσθη σε θάνατο από τον Γεωργάκη Ολύμπιο, ύστερα από δίκη, ως προδότης και εκτελέστηκε (23/5/1821).

Στη σημερινή Ρουμανία ο Βλαντιμιρέσκου έχει ανακηρυχθεί «Ήρωας του Λαού».

Βασίλης Σφυρόερας
(Καθηγητής Ιστορίας)

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑ *(συνέχεια)*

31/3/1821 Ο Βοεβόδας Μιχαήλ Σούτσος εγκαταλείπει το Ιάσιο και καταφεύγει στην Βεσσαραβία.

23/5/1821 Θανάτωση του Τ. Βλαντιμιρέσκου από τον Γεωργάκη Ολύμπιο με την κατηγορία για «τουρκοφροσύνη»!

7/6/1821: Μάχη του Δραγατσανίου

Ήττα των Ελλήνων.
(Νεκροί: Ιερός Λόχος 140 – Στρατιώτες 200)

15/6/1821 Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης περνά τα αυστριακά σύνορα.
Συλλαμβάνεται και φυλακίζεται στο φρούριο Μούνκατς της Ουγγαρίας (πέθανε 1828).

16/6/1821	Μάχη της Στίγκας	Προύθος	Νεκροί:	
			Έλληνες	300
17/6/1821	Μάχη του Σκουλενίου		Τούρκοι	1.600

9/9/1821: Μονή Σέκου

Τραγικός επίλογος:
Ο Γεωργάκης Ολύμπιος και ο Ιωάννης Φαρμάκης αποκλεισμένοι στην Μονή τινάχθηκαν όλοι στον αέρα βάζοντας φωτιά σε ένα βαρέλι πυρίτιδα.

Τσάρος Αλέξανδρος Α΄ Ρωσίας: Καταδικάζει το κίνημα (14/3/21).

Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄: Αναγκάζεται να εκδώσει αφορισμό κατά των επαναστατών.

ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΗΔΕΣ

(**Προεστοί** κατά το ελληνικότερον!)

	Ανδρέας Ζαΐμης	Καλάβρυτα	1791 – 1840
Ο	Ιωάννης Λογοθέτης	Λιβαδειά	1750 – 1826
Ι	Γεώργιος Σισίνης	Γαστούνη	1769 – 1831
Κ	Πανούτσος Νοταράς	Τρίκαλα	1752 – 1849
Ο	Ανδρέας Λόντος	Βοστίτσα	1786 – 1846
Γ	Θεοχαράκης Ρέντης	Κόρινθος	1778 – 1825
Ε	Ασημάκης Φωτήλας	Καλάβρυτα	1761 – 1835
Ν	Κανέλλος Δεληγιάννης	Γορτυνία	1780 – 1862
Ε	Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης	Μάνη	1773 – 1848
Ι	Αθανάσιος Κανακάρης	Πάτρα	1760 – 1823
Ε	Σωτήρης Χαραλάμπης	Πάτρα	
Σ	Σταμάτης Κουμανιώτης	Πάτρα	
	Τζαννετάκιδες	Μάνη	
	Παναγιώτης Περρούκας	Άργος	
	Δημήτριος Παπατσώρης	Κυπαρισσία	
	Αμβρόσιος Φραντζής	>>	
	Γεώργιος Βάρβογλης	Ναύπλιο	
	Χαράλαμπος Βιλαέτης	Πύργος	
	Ιωάννης Φίλων	Λιβαδειά	
	Λάμπρος Νάκος	>>	
	Βασίλης Μπούσγος	Θήβα	
	Μελέτης Βασιλείου	Αθήνα	
	Παναγιώτης Κρεββατάς	Τριπολιτσά	
	Γιάννης Χατζημελέτης	Περαχώρα	
	Γκολφίνος Πετμεζάς	Κόρινθος	
	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Δωρίδα	
	Ιωάννης Λογοθέτης	Λιβαδειά	
	Παναγιώτης Μπενάκης	Καλαμάτα	

Οι προεστοί της Ελλάδας αποτελούσαν το υποκατάστατο μιας αριστοκρατίας… Η προστασία της Οθωμανικής Κυβερνήσεως βαθμιαία δημιούργησε μια ελληνική αριστοκρατία διοικητικών οργάνων και φοροεισπρακτόρων. Την αριστοκρατία αυτή αποτελούσαν οι Φαναριώτες στην Κωνσταντινούπολη και οι Κοτζαμπάσηδες ή Προεστοί στην Ελλάδα.

Η ηθική και πολιτική θέση τούτης της τάξης αποδόθηκαν άριστα με την ονομασία τους σαν «είδος Χριστιανών Τούρκων».

Γ. Φίνλεϋ

(Γερμανός Ιστορικός)

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
25/3/1821 – 3/2/1930

1821:

25/3/21	**Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός** ευλογεί τα όπλα των εξεγερθέντων (Αγία Λαύρα). Παρέστησαν 400 αγωνιστές.
	Απελευθερώνονται: Καλάβρυτα, Βοστίτσα, Μάνη, Καλαμάτα, Σάλωνα, Λιδόρικι, Λιβαδειά, Σπέτσες, Ψαρά, Ύδρα.
10/4/21	Απαγχονισμός του Πατριάρχη **Γρηγορίου Ε΄**.
23/4/21	Μάχη της Αλαμάνας. Μαρτυρικός θάνατος του **Αθανασίου Διάκου**.
8/5/21	Μάχη της Γραβιάς. Νίκη του **Οδυσσέα Ανδρούτσου** με βαρύτατες απώλειες των Τούρκων.
12-13/5/21	Μάχη του Βαλτετσίου (νίκη του **Θ. Κολοκοτρώνη** και Δ. Πλαπούτα).
14/6/21	Κατάληψη του χωριού Λάλα και σφαγή των Αλβανών κατοίκων και τη συμμετοχή Επτανησίων με Α. Μεταξά.
8/6/21	Ο **Δημήτριος Υψηλάντης** φθάνει στην Ύδρα.
21/7/21	Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος στο Μεσολόγγι.
25/4 – 19/7/21	**Α΄ Πολιορκία της Ακροπόλεως** *(διακοπή)*.
6/8/21	Παράδοση του φρουρίου Νεοκάστρου στους Μαυρομιχαλαίους.
28/8/21	Μάχη Βασιλικών (Δυοβουνιώτης κατά της στρατιάς του Μπαϊράμ Πασά).

ΚΑΠΕΤΑΝΑΙΟΙ

Λάμπρος Κατσώνης	Λιβαδειά	1752 – 1804
Χατζηγιάννης Μέξης	Σπέτσες	1754 – 1844
*Λάζαρος Κουντουριώτης	Ύδρα	1769 – 1852
*Εμμανουήλ Τομπάζης	Ύδρα	1784 – 1831
Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα	Σπέτσες	1776 – 1825
*Παναγιώτης Μπότασης	Σπέτσες	1784 – 1824
Δημήτρης Κριεζής	Τροιζίνα	1796 – 1865
Αθανάσιος Κανακάρης	Πάτρα	1760 – 1823
Γ. Μιριάλης	Σπέτσες	
Μπενιζέλος Ρούφος	Πάτρα	1795 – 1868
Βασίλειος Πετμεζάς	Αίγιο	1785 – 1872
Ιωάννης Ορλάνδος	Ύδρα	1770 – 1852
Αντώνιος Οικονόμου	Ύδρα	1785 – 1821
Μαντώ Μαυρογένους	Μύκονος	1796 – 1840

Η μεγαλύτερη αντίδραση για το σηκωμό παρουσιάστηκε στα νησιά. Κι αυτό ήταν σύμφωνο με την κοινωνική νομοτέλεια της εποχής, γιατί εκεί κρατούσαν στα χέρια τους την εξουσία οι μεγαλοκαραβοκυραίοι, που έβλεπαν σε ενδεχόμενο ξεσηκωμό άμεσο κίνδυνο για τα καράβια τους από τον ισχυρό σουλτανικό στόλο.

Το 1813 οι Έλληνες διέθεταν 615 πλοία με συνολικό εκτόπισμα 153.580 τόνους και έδιναν δουλειά σε 17.500 ναύτες περίπου.

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

**Μεγάλες οικογένειες*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1821:

4/4 – 26/9/21	**Άλωση της Τριπολιτσάς** Κολοκοτρώνης & οπλαρχηγοί. (σφαγές και άλλες αγριότητες – 8000 Τουρκαλβανοί νεκροί)
3/21-11/21	Πολιορκία της Πάτρας χωρίς επιτυχία.
3/12/21	Παράδοση του **Ναυπλίου**. Πολύμηνη πολιορκία – Συμφωνία με τους Τούρκους για ασφαλή αποχώρηση. Εκκένωση και της Κορίνθου.

1822:

	Α΄ Εθνοσυνέλευση Επιδαύρου* **20/12/21 – 15/1/22**
25/1/22	Παράδοση και θανάτωση του **Αλή Πασά** από τον Σουλτάνο.
5/5-21/6	Τουρκικά σώματα του Χουρσίτ κατά των Σουλιωτών (απωθούνται)
1/11/21-10/6/22	**Β΄ Πολιορκία της Ακροπόλεως.** Παρεδόθησαν ομαλά 1160 Τούρκοι στον Δ. Υψηλάντη.
4/12/21-14/1/22	Πολιορκία Ακροκορίνθου (παράδοση).
10/3/22	Επανάσταση της Χίου (Μπουρνιάς). Λ. Λογοθέτης αποβιβάζει 2.500 άνδρες.
30/3/22	**Σφαγή της Χίου**. Από Καπουδάν Πασά Καρά Αλή. Νεκροί 30.000.
7/6/22	**Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδος**. Κ. Κανάρης – Α. Πιπίνος (Νεκροί 2.000).
4/7/22	**Μάχη του Πέτα**. Μ. Μπότσαρης, Θ. Γρίβας. Κιουταχή Πασάς – 8.000 στρατός. (Ιδέα Μαυροκορδάτου). Καταστροφή – Έπεσαν και 68 φιλέλληνες.
20/2/22	Ναυμαχία της Πάτρας. **Α. Μιαούλης** κατά Τουρκικής αρμάδας. Καταστροφή Φρεγάτας. Ο Τουρκικός στόλος διέφυγε στη Ζάκυνθο.

*Σελίδα 65

ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ - ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

*Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης	Μάνη	1773 – 1848
Γεώργιος Καραϊσκάκης	Καρδίτσα	1780 – 1827
Νικήτας Σταματελόπουλος	Μεσσηνία	1787 – 1849
*Θεόδωρος Κολοκοτρώνης	Ραμαβούνι	1770 – 1843
Αθανάσιος Διάκος	Παρνασσίδα	1786 – 1821
*Κίτσος Τζαβέλας	Σούλι	1800 – 1855
*Νότης Μπότσαρης	Σούλι	1775 – 1841
Οδυσσέας Ανδρούτσος	Ιθάκη	1788 – 1825
Ιωάννης Γκούρας	Παρνασσίδα	1791 – 1826
Ιωάννης Πανουργιάς	Σάλωνα	1759 – 1834
Θεόδωρος Γρίβας	Βόνιτσα	1797 – 1862
*Μάρκος Μπότσαρης	Σούλι	1790 – 1823
Γιάννης Μακρυγιάννης	Δωρίδα	1797 – 1864
Γιάννης Δυοβουνιώτης	Αταλάντη	1757 – 1831
Γεώργιος Βαρνακιώτης	Ξηρόμερο	1780 – 1842
Δημήτριος Μακρής	Αιτωλικό	1772 – 1841
Βάσσος Μαυροβουνιώτης	Βοιωτία	1795 – 1845
Νικόλαος Κριεζώτης	Κάρυστος	1785 – 1853
Γεώργιος Δικαίος	Πολιανή	1786 – 1825
Βασίλειος Πετμεζάς	Καλάβρυτα	1785 – 1872
Αναγνωσταράς	Αρκαδία	1760 – 1825
Χριστόδουλος Χατζηπέτρου	Τρίκαλα	1799 – 1869
Στάικος Σταϊκόπουλος	Γορτυνία	1798 – 1835
Γιαννάκης Ράγκος	Βάλτος	1790 – 1870
Τσάμης Καρατάσος	Νάουσα	1798 – 1861
Ανδρέας Ίσκος	Βάλτος	1790 – 1857
Νάσος Φωτομάρας	Σούλι	1791 – 1841
Λάμπρος Βέϊκος	Σούλι	– 1827
Νικόλαος Στορνάρης	Ασπροπόταμος	1775 – 1821
Γιανούλας Ζιάκας	Γρεβενά	1795 – 1826
Νίκος Τσάρος	Ελασσόνα	1771 – 1807
Γεώργιος Κριάρης	Χανιά	1745 – 1824
Νικόλαος Κριάρης	Χανιά	1798 – 1822
Πάππας Εμμανουήλ	Σέρρες	1772 – 1821
Δημήτριος Καλλιφρονάς	Αθήνα	1805 – 1897
Σπυρομήλιος	Χιμάρα	1800 – 1880
Βασίλης Μαστραπάς	Βοιωτία	
Διονύσιος Βούρβαχης	Κεφαλονιά	1787 – 1827

**Μεγάλες οικογένειες αγωνιστών*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1822:

26/7/22: **Μάχη στα Δερβενάκια**.
Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και οπλαρχηγοί.
Καταστροφή στρατιάς Δράμαλη Πασά
(νεκροί 2.500-3.000).

1823:

Α΄ Πολιορκία του Μεσολογγίου 25/10 – 6/11/23

Κιουταχής
Ομέρ Βρυώνης } 7000 – 8000 άνδρες
Μάρκος Μπότσαρης
Κίτσος Τζαβέλας } 400 άνδρες
Πετρόμπεης
Ανδρέας Ζαΐμης
Κωνσταντίνος Δεληγιάννης } 700 άνδρες

6/11/23 Οι Τούρκοι λύουν την πολιορκία.

Β΄ Εθνοσυνέλευση – Άστρος 29/3 – 27/5/23*

8-9/8/23 Μάχη στο Κεφαλόβρυσο (Ευρυτανία)
Βαριές απώλειες Τούρκων (Ομέρ Βρυώνης)
Θάνατος **Μάρκου Μπότσαρη**.

1824:

Α΄ Εμφύλιος Πόλεμος 3/24 – 6/24**
Κοτζαμπάσηδες κατά Οπλαρχηγών.

29/5/24 Απόβαση Αιγυπτιακών στρατευμάτων του **Ιμπραήμ Πασά** στην Κάσο – Καταστροφή.
22/6/24 Στα Ψαρά – Καταστροφή (2.000).
Ψαριανοί πρόσφυγες στις Κυκλάδες.
4/8/24 Ναυμαχία Μυκάλης.
29/8/24 Ναυμαχία Γέροντα.
21/2/24 **Α΄ Δάνειον £ 800.000*****
Από τον Τραπεζικό Οίκο Loughman, Λονδίνου
Ο Λόρδος Βύρων (Byron) στην Ελλάδα.
Κεφαλονιά: 3/8/23 – 5/1/24
Μεσολόγγι: 5/1/24 – 19/4/24 (θάνατος)

---

* Σελίδα 67
** Σελίδα 63
*** Σελίδα 64

ΝΑΥΤΙΚΟΙ

Ανδρέας Μιαούλης	Ύδρα	1769 – 1835
Κωνσταντίνος Κανάρης	Ψαρά	1790 – 1877
Δημήτρης Παπανικολής	Ψαρά	1790 – 1855
Νικόλαος Αποστόλης	Ψαρά	1770 – 1827
Ανδρέας Πιπίνος	Ψαρά	– 1836
Γεώργιος Σαχίνης	Ύδρα	1789 – 1864
Αναστάσιος Τσαμαδός	Ύδρα	1774 – 1825
Γεώργιος Σαχτούρης	Ύδρα	1783 – 1841
Παναγιώτης Μπότασης	Σπέτσες	1784 – 1824
Λυκούργος Λογοθέτης	Σάμος	
Γιάννης Παργινός	Ψαρά	
Ιωάννης Θεοφιλόπουλος	Ψαρά	

Η υποχρεωτική ναυτολόγηση των Ελλήνων στον τουρκικό στόλο διεμόρφωσε εμπειροπόλεμους ναυτικούς, οι οποίοι αποτέλεσαν τους πρώτους πυρήνες των θαλασσομάχων κατά την Επανάσταση.

Οι θρίαμβοι του ελληνικού ναυτικού κατά την Επανάσταση οφείλονταν και στο γεγονός ότι οι αγωνιστές του Αιγαίου, εκτός της πολεμικής αρετής, εγνώριζαν τις αδυναμίες και την τακτική του τουρκικού στόλου στον οποίο είχαν ακούσια υπηρετήσει.

1825:

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Β΄ Εμφύλιος Πόλεμος 10/24 – 5/25*
Καραβοκυραίοι κατά Κοτζαμπάσηδων.

20/11/24 Φυλάκιση του Κολοκοτρώνη στο Ναύπλιο.
Ιμπραήμ Πασάς
12/2/25 Απόβαση με Αιγυπτιακό στρατό στην Μεθώνη
Καταλήψεις:
Σφακτηρία (26/4).
Παλαιόκαστρο (30/4), Νεόκαστρο (11/5).
Θάνατος: Αναγνωσταρά, Σανταρόζα, Τσαμαδού
20/5/25 Μάχη στο Μανιάκι.
Θάνατος του **Παπαφλέσσα.**
5/6/25 Θανάτωση του **Οδυσσέα Ανδρούτσου** (φυλακισμένου στην Ακρόπολη) από τον Ιωάννη Γκούρα.
18/5/25 Αμνηστία του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.
Συγκεντρώνει 6.000 άνδρες και παρακωλύει τον Ιμπραήμ.
11/6/25 Κατάληψη Τριπολιτσάς.
Καταστροφή Μεσσηνίας.

7/2/25 **Β΄ Δάνειον £ 2.000.000****
Από τον Οίκο Ρικάρντο

Β΄ Πολιορκία του Μεσολογγίου 20/4/25 – 10/4/26

Α΄ Φάση: 20/4 – 26/10/25
Κιουταχής: 6000 στρατός από την Λάρισα (βομβαρδισμοί και κατασκευή τάφρων).
Πολιορκημένοι: 11.000 περίπου.
Νότης Μπότσαρης: 400 άνδρες.
21/7/25 Μεγάλη επίθεση των Τούρκων αναχαιτίζεται.
23/7/25 Ο Μιαούλης σπάει τον αποκλεισμό μετά 3ωρη ναυμαχία.
25/7/25 Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης και ο Κίτσος Τζαβέλας με 3.000 άνδρες παρεμποδίζουν τον Κιουταχή.
26/10/25 Εισέρχονται στο Μεσολόγγι και αποχωρούν λόγω ασυμφωνίας σχετικά με την αμοιβή των ανδρών τους!

---

* Σελίδα 63
** Σελίδα 66

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Αδαμάντιος Κοραής	1748 - 1833
Δανιήλ Φιλιππίδης	1750 – 1832
Μάνθος Οικονόμου	1754 – 1820
Ρήγας Φεραίος	1757 – 1798
Ιωάννης Κωλέττης	1773 – 1847
Ιωάννης Ρίζος Νερουλός	1778 – 1849
Νικόλαος Σπηλιάδης	1785 - 1867
Γεώργιος Σταύρος	1788 – 1869
Γεώργιος Αινιάν	1788 – 1845
Ανδρέας Λουριώτης	1789 – 1854
Γεώργιος Γλαράκης	1789 – 1855
Ανδρέας Μεταξάς	1790 – 1860
Θεόδωρος Νέγρης	1790 – 1824
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος	1791 – 1865
Γεώργιος Πραΐδης	1791 – 1873
Κωνσταντίνος Μεταξάς	1792 – 1870
Δημήτριος Υψηλάντης	1793 – 1833
Γεώργιος Ψύλλας	1794 – 1878
Κωνστ. Ζωγράφος	1796 – 1856
Ιωάννης Φιλήμων	1798 – 1874
Καρατζάς Κωστάκης	1799 – 1860
Σταμάτης Κλεάνθης	1802 – 1862
Αθανάσιος Πολυζωίδης	1802 – 1873
Λύσανδρος Καυταντζόγλου	1811 – 1885
Ιωάννης Παπαρρηγόπουλος	1780 – 1874
Σπυρίδων Τρικούπης	1788 – 1873
Νικόλαος Στουρνάρης	1806 – 1853

1826:

Β΄ Πολιορκία του Μεσολογγίου *(συνέχεια)*
Β΄ Φάση: 12/12/25 – 10/4/26

6/11/25 Αιγυπτιακός στόλος του Ιμπραΐμ στο Κρυονέρι
Κιουταχής: 10.000
Αιγύπτιοι: 15.000

7/1/26 Ο Ανδρέας Μιαούλης σπάει τελευταία φορά τον αποκλεισμό.

25/2/26 Πέφτει το Βασιλάδι και το Ανατολικό.

25/3/26 Μεγάλη μάχη στην Κλείσοβα.
Έλλειψη πολεμοφοδίων και τροφίμων.

10/4/26 Ηρωική έξοδος
Χρήστος Καψάλης ανατινάζει τις πυριτιδαποθήκες.
Μεγάλες απώλειες εκατέρωθεν.
(σώθηκαν μόνον 1.300)
(5.000 νεκροί – 6.000 στη σκλαβιά)

Αθ. Ραζηκότσικας	Ι. Παπαδιαμαντόπουλος
Ν. Στουρνάρης	Ι. Μάγερ
Χ. Καψάλης	Μ. Κόκκινος

Η πτώση του Μεσολογγίου συγκλόνισε ολόκληρο τον κόσμο.

1827:

Πολιορκία της Ακροπόλεως 6/8/26 – 25/5/27

Κιουταχής κατά Μακρυγιάννη, Φαβιέρου, Τσώρτς, Κόχραν
Συμφωνία Παράδοσης:
2000 Έλληνες έφυγαν με ασφάλεια.

23/4/27 Μάχη του Ανάλατου (700 νεκροί).
Θάνατος του **Γεωργίου Καραϊσκάκη**.
Η Ρούμελη πέφτει πάλι στα χέρια του Κιουταχή

Γ΄ Εθνοσυνέλευση Τροιζήνας 19/3 – 5/5/27*

Εκλέγεται ο **Ιωάννης Καποδίστριας**.
Αρχιστράτηγος ο **Ρίτσαρντ Τσωρτς.**

---

* Σελίδα 69

ΞΕΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Στρατηγοί	Ρωσία	1737 – 1808
Αλέξιος Ορλώφ	Αγγλία	1784 – 1873
Ρίτσαρντ Τσώρτς	Γαλλία	1770 – 1840
Νικολά Ρίκορντ	Ρωσία	1776 – 1855
Πιότρ Ρίκορντ	Ελβετία	1799 – 1875
Ρ. Εϊνάρ	Αγγλία	1784 – 1862
Τσάρλς Στάνχοπ	Αγγλία	1759 – 1824
Τζώρτζ Μαίτλαντ	Αγγλία	
Φρ. Άνταμ	Γαλλία	
Μαξίμ Ραϊμπώ	Γαλλία	
Νικολά Μαιζόν	Γαλλία	1770 – 1840
Ναύαρχοι	Ρωσία	1734 – 1783
Γεώργιος Ορλώφ	Ρωσία	1728 – 1770
Γεώργιος Παπαζώλης	Ρωσία	1772 – 1840
Λούντβιχ Χέυδεν	Αγγλία	1770 – 1851
Έντουαρντ Κόδριγκτον	Γαλλία	1782 – 1835
Ανρύ Ντε Ρίγκνυ	Αγγλία	
Χάμιλτον	Αγγλία	1775 – 1860
Τόμας Κόχραν	Αγγλία	
Ρίκορντ	Ρωσία	
Λάϊονς	Αγγλία	

1827:

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

6/7: **Συνθήκη του Λονδίνου** *(Ίδατε σελίδα 73)*

20/10: **Ναυμαχία του Ναβαρίνου**
Τελεσίγραφο των Ναυάρχων αγνοείται από τον Ιμπραΐμ.

Συμμαχικός στόλος:
Αγγλία: Edward Codrington
Γαλλία: Henrie De Rigny
Ρωσία: Lodewik Heiden

27 πολεμικά 1324 πυροβόλα

Τουρκο-Αιγυπτιακός στόλος:
89 πολεμικά 2240 πυροβόλα

Δεινή ήττα των Τουρκο-Αιγυπτίων.
Απώλειες:
Τούρκοι: 75 πλοία – 6000 Ν
Σύμμαχοι: – 650 Ν
Η ναυμαχία στερέωσε οριστικά την Επανάσταση

1828:

8/2: Καταστροφή της **Τριπολιτσάς** από τον Ιμπραήμ Πασά με 3.000 Τουρκοαιγυπτίους.

Γαλλικός Στρατός στην Πελοπόννησο (14.000)
Στρατηγός ο Ν. Μαιζών 29/8/28 – 10/5/29
Κατάληψη της Πύλου και της Μεθώνης.
Ο Ιμπραήμ απεχώρησε 16/9 – 2/10/28 από τα λιμάνια της νότιας Πελοποννήσου.

Πολιορκία της Χίου από Φαβιέρο και Κόχραν

2/10/27 – 28/2/28
Αποτυχία.

Κίτσος Τζαβέλας (Οπλαρχηγός)

Κατάληψη:	Κραβασαράς	10/09/28
	Υπάτη	16/11/28
	Καρπενήσι	23/11/28
	Βόνιτσα	15/12/28
	Μακρυνόρος	13/03/29

Η Ανεξαρτησία της Ελλάδας

Η Ελληνική Επανάσταση και σαν ιδεολογικό κίνημα και σαν γεγονός, δέχθηκε ένα σωρό παρεμβάσεις που αλλοίωσαν την αρχική της μορφή. Στο εσωτερικό αλλεπάλληλες ήττες και συμβιβασμοί στον ταξικό αγώνα με τα φεουδαρχικά στοιχεία. Ο πυρήνας της αστικής τάξης ήταν σημαντικά αδύνατος.

Αποτέλεσμα: Αποτυχία του βασικού κοινωνικού στόχου να περιέλθει η γη στα χέρια των ακτημόνων. Υπήρξε συντήρηση της παλιάς και δημιουργία μιας νέας γαιοκτημονικής αριστοκρατίας που έδινε το βασικό χρώμα στο συσχετισμό των κοινωνικών σχέσεων. Η φεουδαρχική διάρθρωση της ιδιοκτησίας είχε τις δυσμενείς επιπτώσεις της. Η εξουσία παρέμεινε στα χέρια των γαιοκτημόνων, αφού πέρασε για ένα μεγάλο διάστημα στα χέρια των καραβοκυραίων.

Ο Καποδίστριας, παρά τα μέτρα για την εμπέδωση μιας κρατικής τάξης, δεν αντιστάθηκε στην πολιτική εξουσία της αριστοκρατίας της γης. Μετατόπισε την ισχύ της από τους παλιούς κοτσαμπάσηδες στους εκλεκτούς δικούς του γαιοκτήμονες, που τους προίκισε με μεγάλες εκτάσεις γης.

Ο ξένος παράγοντας έπαιξε ένα τεράστιο ρόλο στην παραμόρφωση των στόχων της ελληνικής επανάστασης.

Η Ελλάδα παρέμεινε εξαρτημένη χώρα πολύτιμη για την τοποθέτηση των βιομηχανικών προϊόντων των Μεγάλων Δυνάμεων. Η απουσία αστικών κέντρων, η απουσία βιομηχανικού εξοπλισμού προσδιορίζανε εξ αρχής την παραμορφωτική εξέλιξη της Επανάστασης και επέτρεψε την ανάμιξη των ξένων και τη σύγκρουση των συμφερόντων τους στη χώρα μας.

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

1828:

Δημήτριος Υψηλάντης (& οπλαρχηγοί)

Κατάληψη:	Αράχοβα	31/10/28
	Λιβαδειά	5/11/28
	Σάλωνα	17/11/28
	Θήβα	29/5/29

1929:

Αυγουστίνος Καποδίστριας (& οπλαρχηγοί)

Κατάληψη:	Αντίρριο	13/5/29
	Ναύπακτος	18/4/29
	Μεσολόγγι	3/5/29
	Αιτωλικό	29/5/29

Δ΄ Εθνοσυνέλευση Άργους 15/5 – 12/6/29*

Νομιμοποίηση ενεργειών του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια.

Ε΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος ^{8}/29 – ^{9}/29

Τσάρος: Νικόλαος Α΄
Σουλτάνος: Μαχμούτ Β΄
Κατάληψη της Αρμενίας.
Προτεκτοράτο στην Μολδοβλαχία.
14/9/28: Συνθήκη Αδριανουπόλεως

Μάχη της Πέτρας 12-13/9/29
Δυοβουνιώτης – Κριεζώτης - 2.500
Ασλάν Μπέης -4.500
Τελευταία μάχη του Αγώνα.

1930:

Πρωτόκολλο του Λονδίνου 3/2/1930

Τρεις εγγυήτριες δυνάμεις.
Πολιτική Ανεξαρτησία Ελλάδας.
Πολίτευμα: Κληρονομική Μοναρχία.

---

* Σελίδα 71

ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Αλή Πασάς Τεπελενλής	1750 – 1822
Χουρσίτ Μεχμέτ Πασάς	– 1822
Κιουταχής Μεχμέτ Ρεσίτ Πασάς	1770 – 1839
Ομέρ Βριώνης	1806 – 1871
Μαχμούτ Πασάς (Δράμαλης)	1780 – 1822
Ιμπραήμ Πασάς (Αιγύπτιος)	1789 – 1848
Καρά Αλή (Καπουδάν Πασάς)	1778 – 1822
Μεχμέτ Χοσρέφ Τοπάλ	

Γιουσούφ Πασάς	Εύβοια
Καρά Ισμαήλ Αγάς	Λιβαδειά
Μπεχλιβάν Πασάς	Θήβα
Κουρτ Πασάς	Βεράτιο
Τζελαλεντίν Μπέης	Γραβιά
Εμίν Πασάς	Γιάννενα
Μουσταή Πασάς	Σκόδρα
Χουσεΐν Τζερτιλή	Κάσος
Γιουσούφ (Μπερκόφτσαλης)	Πάτρα
Αμπάζ Πασάς	Σάλωνα
Ασλάν Μπέης	Λαμία
Βελή Πασάς	Τρίκαλα
Ισμαήλ Πασσόμπεης	Γιάννενα
Μουσταφά Κεχαγιάμπεης	Τριπολιτσά
Αλή Φαρμάκης	Λάλα

ΕΜΦΥΛΙΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

(Α) 3/1824 – 6/1824

α) Οπλαρχηγοί με Θ. Κολοκοτρώνη (Τριπολιτσά)

κατά

β) Κοτζαμπάσηδων, Καραβοκυραίων, Φαναριωτών
(Α. Μαυροκορδάτος, Ι. Κωλέττης)
Έδρα: Κρανίδι

Ήττα του Κολοκοτρώνη στους Μύλους της Λέρνας (κοντά στο Ναύπλιο) από τις δυνάμεις των Μακρυγιάννη / Νοταρά.

Παράδοση του Ναυπλίου (13/11/24)
Φυλάκιση του Θ. Κολοκοτρώνη (20/11/24)

(Β) 10/1824 – 5/1825

α) Μοραΐτες, Κοτζαμπάσηδες και στρατιωτικοί Πελοποννήσου (Κολοκοτρώνης, Νοταράς, Δεληγιάννης, Λόντος, Σισίνης, Ζαΐμης)

κατά

β) Υδραιοσπετσιωτών υποστηριζόμενων από Ρουμελιώτες Οπλαρχηγούς
(Γκούρας, Τζαβέλας, Μπότσαρης, Καραϊσκάκης, Μακρυγιάννης κ.α.)

Λεηλασία των χωριών του Μοριά.
Ο Εμφύλιος τελείωσε μετά την απόβαση του Ιμπραήμ Πασά στην Μεθώνη με 6.500 στρατό.

<u>Το Πρώτον Δάνειον</u> (1824)

Το πρώτο δάνειο συνομολογήθηκε επίσημα στις 21/2/1824 με τον **Οίκο Loughman & Son** στο ύψος των λιρών 800.000 με επιτόκιο 5% και διάρκεια 36 ετών. Το δάνειο θα ίσχυε αναδρομικά από 1ης Ιανουαρίου 1824 και θα ήταν πληρωτέον στο Λονδίνο κατά εξαμηνία χωρίς έξοδα. Τιμή εκδόσεως 59% (!) Παρακαταθήκη θα ήταν η ελληνική περιουσία («εθνικά κτήματα») και ως εγγύηση για την πληρωμή των τόκων έμπαιναν όλα τα δημόσια έσοδα και για την αποπληρωμή του κεφαλαίου όλα τα εθνικά κτήματα, οι αλυκές και τα έσοδα των τελωνείων. Το νόμισμα του δανείου αποφασίστηκε να είναι στο μεγαλύτερο μέρος του σε αγγλικές λίρες και το υπόλοιπο σε ισπανικά δίστηλα.

Το ενεργητικό ποσό ήταν λίρες 454.700 αλλά μετά την αφαίρεση ποσών για προκαταβλητέους τόκους και χρεολύσια δύο ετών ελήφθησαν λίρες 298.700! Μέρος του ισχνού ποσού ενεργοποίησε την εμφύλια διαμάχη.

Επίτροποι του δανείου στην Ελλάδα ορίσθηκαν ο Λάζαρος Κουντουριώτης και ο Λόρδος Βύρων και ο Λέστερ Στάνχοπ που βρισκόταν στην Ελλάδα. Αποφασίσθηκε το δάνειο να σταλεί σε περιοδικές δόσεις. Πολιτικές και οικονομικές ίντριγκες καθυστέρησαν την παράδοση του ποσού – καθυστέρηση που αποδείχθηκε οικονομικά και πολιτικά επιβλαβής.

Η κατηγορία που εκτοξεύτηκε από τους ξένους πως ληστεύθηκε τάχα η αγγλική «δωρεά» στον τόπο μας δεν αντιπροσωπεύει την αλήθεια.

Βουρνάς: «Δεν υπήρχε τραπεζική κομπίνα της εποχής με ληστρικότερους όρους, τους οποίους όμως αποδέχτηκε η κυβέρνηση Κουντουριώτη με κλειστά μάτια».

Α΄ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Επίδαυρος)
(20/12/1821 – 15/1/1822)

Πρώτον Σύνταγμα. Έργον του Ιταλού νομικού Βιτσέντζο Γκαλλίνα

«Προσωρινόν Σύνταγμα Επιδαύρου»

Εκπρόσωποι: Προεστοί (διορίστηκαν από τα τοπικά κοτζαμπάσικα διοικητικά όργανα ή με ψευτοεκλογές!)

Εκτελεστικό
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος – Πρόεδρος

Εξωτερικών:	Θεόδωρος Νέγρης	Πέντε μέλη εκλεγόμενα από το Βουλευτικόν
Εσωτερικών:	Ιωάννης Κωλέττης	
Οικονομίας:	Πανούτσος Νοταράς	
Πολέμου:	Νότης Μπότσαρης	

Βουλευτικό

Πρόεδρος:	Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης	Ένας βουλευτής κατ' επαρχίαν
Μέλη:	Αθανάσιος Κανακάρης	
	Ιωάννης Ορλάνδος	
	Ιωάννης Λογοθέτης	

Αποφάσεις
Σύσταση δικαστηρίων.
Τοπική αυτοδιοίκηση.
Εκκλησιαστικόν Δίκαιον.
70μελής βουλή.
Εθνική σημαία.
Η γη ανακηρύσσεται «εθνική».
Διακήρυξη ανεξαρτησίας.
Declarations des droit.

<u>Το Δεύτερον Δάνειον</u> (1825)

Το δάνειο αυτό ανέλαβε ο Οίκος των αδελφών **Ricardo** με συμφωνία που υπεγράφη 7/2/1825 από τον Ορλάνδο και τον νέο πληρεξούσιο Ιωάννη Ζαΐμη (αδελφό του Ανδρέα).

Το ονομαστικό κεφάλαιο ανερχόταν σε 2.000.000 λίρες. Τιμή εκδόσεως 55 ½% (!) επί της ονομαστικής αξίας με επιτόκιο 5%. Κρατήθηκαν για τόκους των δύο πρώτων ετών, χρεολύσια ενός έτους, ένα κονδύλι για την εξαγορά χρεογράφων του πρώτου δανείου, προμήθειες, μεσιτείες και έξοδα συνομολογήσεως του δανείου λίρες 284.000. Το ποσό που τελικά εκκαθαρίστηκε ανήλθε σε λίρες 816.000 (!)

Ο αγγλικός παράγοντας, δηλαδή μέλη του φιλελληνικού κομιτάτου του Λονδίνου, διαχειρίσθηκε όπως ήθελε τα χρήματα έστω και αν βάρυναν σαν χρέος ένα ολόκληρο έθνος.

<u>Παραγγελίες</u>:

* Δύο φρεγάτες 63 κανονιών από ΗΠΑ.(155.000 στερλίνες)
** Τρία ατμοκίνητα πολεμικά από Αγγλία. (160.000 στερλίνες)
Ελαφρά και βαρέα όπλα. (77.000 στερλίνες)

(Μεσολάβηση του Χιώτη τραπεζίτη Κοντόσταυλου, ειδικού απεσταλμένου της Ελλάδας για την παρακολούθηση της ναυπήγησης και την παραλαβή τους.)

**	*
«Καρτερία»	«Ελευθερωτής»
«Επιχείρησις»	«Ελπίδα»
«Ερμής»	

Β΄ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Άστρος)

(29/3/1823 – 27/5/1823)
Δυαρχική Διοίκησις

Εκτελεστικό

α) Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

Ανδρέας Μεταξάς	Γεώργιος Κουντουριώτης
Σωτήρης Χαραλάμπης	Γεώργιος Μπότασης
Ανδρέας Ζαΐμης	Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (γραμματέας)

από 13/10/1824
β) Γεώργιος Κουντουριώτης
Π. Μπότσαρης
Αν. Σπηλιωτάκης
Ι. Κωλέττης

Βουλευτικό (70)

Ιωάννης Ορλάνδος
Μητροπολίτης Βρεσθένης

Εσωτερικών:	Γρηγόριος Δικαίος
Οικονομίας:	Αναγνώστης Σπηλιωτάκης
Πολέμου:	Αναγνωσταράς

Αποφάσεις

Αναθεώρηση Δικαίου.
Απάνθισμα Νόμων (89 άρθρα).
Διαιτησία.
Εκποίηση εθνικής γης.
Αποζημιώσεις.
Σύναψη Δανείου.
Αποδυνάμωση του Εκτελεστικού.
Εκλογικός νόμος.

Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση

Η πτώση του Μεσολογγίου κλόνισε ανεπανόρθωτα την ανυπόληπτη κυβέρνηση των Υδραίων Κοτζαμπάσηδων.

Μετά από πολλές κωλυσιεργίες ο **Γ. Κουντουριώτης** αναγκάστηκε να υποχωρήσει και τις μέρες που το Μεσολόγγι χαροπαλεύει η Εθνοσυνέλευση συνέρχεται στην Επίδαυρο.. Πριν παραδώσει την εξουσία είχε πετύχει ώστε η κυβερνητική επιτροπή που συστάθηκε από κοτζαμπάσηδες του Μοριά να δεχθεί διαπραγματεύσεις για την πρόσδεση της χώρας στο αγγλικό άρμα και ακόμα αναθεώρησε το **Σύνταγμα** περιορίζοντας τα δικαιώματα της **Βουλής** στον έλεγχο των πράξεων της εκτελεστικής εξουσίας.

Το ψήφισμά της, που ακύρωσε τις εκποιήσεις των εθνικών κτημάτων, ήταν απλώς δημοσκοπικό, γιατί τα κτήματα είχαν πια οριστικά φαγωθεί από τους ανθρώπους της και καμιά δύναμη δεν στάθηκε ικανή να τα αποσπάσει από τα νύχια τους, όπως μαρτυρούν όλοι οι ιστορικοί της ελληνικής γεωργίας.

Η Τρίτη Εθνοσυνέλευση συνήλθε κατ' αρχάς στην Επίδαυρο 6/4-16/4/1826 με πρόεδρο τον Πανούτσο Νοταρά και υπό την συναισθηματική φόρτιση της πολιορκίας του Μεσολογγίου απεφάσισε:

α) Ανακωχή με την Τουρκία με διαπραγματευτή τον Άγγλο Πρέσβη στην Κωνσταντινούπολη.
β) Στέρηση των πολιτικών και στρατιωτικών δικαιωμάτων από τον **Δημ. Υψηλάντη**!!! (Είχε διαφωνήσει με τις αποφάσεις).

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

Γ΄ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Τροιζήνα)

(19/3 – 5/5/1827)

«Πάσα εξουσία πηγάζει από το Έθνος»

Πρόεδρος Γεώργιος Σισίνης

Υπουργοί

Εξωτερικών: Γεώργιος Γλαράκης
Εσωτερικών: Νικόλαος Σπηλιάδης
Οικονομίας: Γεώργιος Μαυρομάτης
Πολέμου: Ανδρέας Μεταξάς

Αποφάσεις

Ψήφιση νέου Πολιτικού **Συντάγματος***.
Εκλογή αρχηγού κράτους Ιωάννη **Καποδίστρια** (δια 7 έτη).
Αποκατάσταση Δημητρίου Υψηλάντη.
Εκλογή ναυάρχου Γεωργίου Κόχραν.
Εκλογή στρατηγού Ρίτσαρντ Τσώρτς.
Αναθεώρηση δικαίου.
Σύνταξη κωδίκων.
Σύναψη δανείων.

Τριμελής Επιτροπή

Γεώργιος Μαυρομιχάλης
Ιωάννης Μηλαΐτης
Ιωαννούλης Νάκος

} Αναπληρούν τον Κυβερνήτη ωσότου έλθει στην Ελλάδα.

---

* *Το Σύνταγμα της Τροιζήνας ήταν κυρίως έργον του Μαυροκορδάτου ο οποίος κατέβαλε ιδιαίτερη προσπάθεια για να περιορίσει τις εξουσίες του Κυβερνήτη.*

Η Δ΄ Εθνοσυνέλευση

Ο **Καποδίστριας** μολονότι είχε αποκτήσει περισσότερους εχθρούς παρά φίλους μεταξύ των Ελλήνων πολιτικών, δεν είχε συναντήσει άξια λόγου οργανωμένη αντιπολίτευση. Στην Εθνοσυνέλευση του Άργους (15/5/-12/6/1829) έδειξε καθαρά ποιες ήταν οι μέθοδοι που χρησιμοποιούσε για την διακυβέρνηση του τόπου. Υπέβαλε, μέσω των αρμοδίων υπουργών, αναφορές σχετικές με τις επιτυχίες που είχε σημειώσει στην εξωτερική πολιτική, την εθνική άμυνα, τα οικονομικά και τη διοίκηση γενικότερα.

Η Εθνοσυνέλευση, της οποίας τα μέλη είχαν εκλεγεί με προσοχή, ανανέωσε την εντολή προς τον Καποδίστρια και τη διεύρυνε με μορφή ψηφισμάτων, τα οποία ανάθεταν στον Κυβερνήτη να χειρισθεί δεκατρία ειδικά ζητήματα που είχε προκαθορίσει ο ίδιος. Αλλά στον τομέα του Διεθνούς Δικαίου φρόντισε να κατοχυρώσει την εθνική αξιοπρέπεια. απαγόρευσε την εφαρμογή αλλοδαπών αποφάσεων που εκδόθηκαν σε βάρους Έλληνος εναγομένου.

Ο **Σπυρίδων Τρικούπης** σημειώνει:

«ὅτι ἔπραξεν ἡ Συνέλευσις τό ἔπραξεν ἐπί τῇ προτάσει, τῇ εἰσηγήσει ἤ τῇ πλήρει συγκαταθέσει τοῦ Κυβερνήτου· εἰς αὐτόν ἐνατένιζαν ὅλοι· ὅλα τά ψηφίσματά τους ἐσχεδιάζοντο ἐν τῷ κυβερνητικῷ γραφείω, μετεβιβάζοντο εἰς αὐτήν διά τῆς ἑπταμελοῦς ἐπιτροπῆς καί ἐπανήρχοντο εἰς τό Κυβερνητικόν γραφεῖον ὡς ἔργα τῆς Συνελεύσεως. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπανελάμβαναν προσφυῶς οἱ ἀστειότεροι τῶν πληρεξουσίων «Γιάννης κερνᾷ καί Γιάννης πίνει…».

Douglas Dakin
(Ιστορικός)

Δ΄ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (Άργος)
(15/5 – 12/6/1829)

Πρόεδρος Γεώργιος Σισίνης

Γραμματεύς Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός
Νικόλαος Χρυσολωράς

Αποφάσεις:

Επικύρωση αναστολής λειτουργίας
του Συντάγματος Τροιζήνας.
Νομιμοποίηση ενεργειών Κυβερνήτη
Ιωάννη Καποδίστρια:
13 ψηφίσματα Δημόσιας Διοίκησης.
Διανομή γης (200.000 στρέμματα).
Αποζημιώσεις.
Σύναψη Δανείου (60.000.000 φράγκα).
Κοπή εθνικού νομίσματος με μορφή τον Φοίνικα
Γερουσία (27 μέλη).
Απαγόρευση εξαγωγής αρχαιοτήτων.
Ίδρυση Τάγματος του Σωτήρος.
Ανέγερση μνημείου Φιλελλήνων.
Ανάγνωση παραίτησης στρατηγού Τσωρτς.

Το Πρωτόκολλο του Λονδίνου

Οι τελικές αποφάσεις για την τύχη και τα όρια του ελληνικού κράτους πάρθηκαν την 2^{α} Φεβρουαρίου 1830 στο Λονδίνο. Η Αγγλία πιστεύοντας ότι μετά την ήττα της στον Ε΄ Ρωσοτουρκικό Πόλεμο (1828) η Τουρκία θα ήταν υποχείρια της Ρωσίας, έκρινε ότι δεν συνέφερε την πολιτική της να είναι το νέο ελληνικό κράτος. Η πρόταση λοιπόν για την τέλεια ανεξαρτησία της Ελλάδας προήλθε από τους Άγγλους για ιδιοτελείς λόγους υπό την προστασία και την κυριαρχία μιας αυτοκρατορίας που δεν παρείχε καμιά εγγύηση για το μέλλον.

Το πρωτόκολλο του Λονδίνου ανεγνώριζε την ανεξαρτησία της Ελλάδας και περιόριζε τα όρια της στη γραμμή Αχελώου - Οίτης – εκβολές Σπερχειού. Η Πύλη με διακοίνωση της δέχτηκε τις αποφάσεις των Συμμάχων και η Ελλάδα γινόταν ανεξάρτητο κράτος. Θυσίες και αίμα επτά ετών έφερναν το αποτέλεσμά τους και η χώρα ελευθερώθηκε χάρη στους αγώνες των τέκνων της…

Ο αγώνας του 1821 άρχισε με αναπεπταμένες τις δημοκρατικές σημαίες της Φιλικής για να λήξει με την ανεξαρτησία ενός τμήματος του Ελληνικού εδάφους, αλλά και με την παράδοση της πολιτικής ηγεσίας στα χέρια ενός μόνον ανθρώπου, του **Ι. Καποδίστρια**. Πώς συνέβη ώστε ένα μεγάλο γεγονός που ωρίμασε κάτω από το φως της ιδεολογίας της Γαλλικής Επανάστασης και προωθήθηκε στο χώρο υπό την ηγεσία μιας αστικής τάξης, έστω και ανολοκλήρωτης κοινωνικά, να τελειώσει μ’ ένα εσωτερικό συμβιβασμό που μοιάζει με συντριπτική ήττα των κινητηρίων δυνάμεων του γεγονότος;

Τάσος Βουρνάς
(Ιστορικός)

ΣΥΝΘΗΚΕΣ

7/10/1826 **Συνθήκη του Άκκερμαν**
(Ρωσία – Τουρκία)
Μερική ανεξαρτησία της Σερβίας.
Ελεύθερος πλους του Ευξείνου Πόντου.
Ρουμάνοι βοεβόδες στην Μολδοβλαχία.
Η Βεσσαραβία στη Ρωσία.

24/4/1826 **Πρωτόκολλο της Πετρουπόλεως**
(Αγγλία – Ρωσία – Τουρκία)
Κατάλυση της Ιεράς Συμμαχίας.
Αναγνώριση πολεμικής ύπαρξης της Ελλάδας.

6/7/1827 **Συνθήκη του Λονδίνου**
(Τρεις εγγυήτριες δυνάμεις)
Μεσολάβηση / Προστασία Ελλάδας.
Ανακωχή. Αυτόνομη κυβέρνηση.
Η Πύλη την αγνόησε.

22/3/1829 **Πρωτόκολλο του Λονδίνου**
(Τρεις εγγυήτριες δυνάμεις)
Πρόταση συνόρων Ελλάδας.

3/2/1830 **Πρωτόκολλο του Λονδίνου**
(Τρεις εγγυήτριες δυνάμεις)
Πολιτική ανεξαρτησία Ελλάδας.

30/8/1832 **Πρωτόκολλο του Λονδίνου**
(Τρεις εγγυήτριες δυνάμεις)
Συνοριακή γραμμή.
Αμβρακικού – Σπερχειού.
(με την περιοχή της Λαμίας την Εύβοια και τις Κυκλάδες)
Κληρονομική Μοναρχία.

<u>Αδαμάντιος Κοραής</u> 1748 – 1833

Πρωτεργάτης του νεοελληνικού διαφωτισμού.
Γεννήθηκε στη Σμύρνη. Εφοίτησε στην Ευαγγελική Σχολή και εσπούδασε ιατρική στο Μονπελιέ της Γαλλίας. Επεδόθη στην μελέτη των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων και νεοτέρων διανοητών και μυήθηκε στις ιδέες του Διαφωτισμού.

Το 1799 άρχισε φιλολογική σταδιοδρομία με μεταφράσεις Ευρωπαίων διανοητών στα ελληνικά κλπ.
Το 1805 άρχισε την έκδοση της *«Ελληνικής Βιβλιοθήκης»* με επιχορήγηση των αδελφών Ζωσιμά. Στο θέμα της γλώσσας υπήρξε ο δημιουργός της **«καθαρεύουσας»** και προκάλεσε μεγάλη γλωσσική διαμάχη που εμπόδισε την εξάπλωση της παιδείας σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Επεξεργαζόμενος την έκδοση των αρχαίων κειμένων συγκέντρωσε αχρησιμοποίητα ως τότε γλωσσικά και ερμηνευτικά στοιχεία από την αρχαία, μεσαιωνική και νέα ελληνική γραμματεία Δημιούργησε μία λόγια γλώσσα με την οποία αντικατέστησε τις απλές διαλέκτους του ελληνικού λαού και τη γλώσσα της Εκκλησίας. Ονόμασε το σχετικόν έργον του *«Γλωσσογραφικής ύλης δοκίμιον».*

Κατά την Ελληνική Επανάσταση κινητοποίησε φιλελληνικούς κύκλους, εμψύχωσε τους αγωνιστές, εξέδωσε πολεμικά κείμενα. Το όνομα Κοραής γίνεται σύμβολο και έμβλημα της πολιτιστικής συνείδησης των Νεοελλήνων. Η Ελλάδα προσβλέπει στον Κοραή σαν σε οδηγό και ποδηγέτη. Υπήρξε πολέμιος του **Καποδίστρια** υιοθετώντας ψευδείς κατηγορίες.
Οι αντίπαλοί του τού καταλογίζουν την δημιουργία μιας τεχνητής γλώσσας και την εισαγωγή ξένων θεωριών και προτύπων.

<u>Dakin</u>: Η πραγματική επίδραση που είχε ο Κοραής πάνω στην ελληνική ζωή φάνηκε αργότερα. Σφράγισε τη γλώσσα που διαμορφώθηκε στη νεώτερη Ελλάδα και, κυρίως, τα γλωσσικά προβλήματα που προέκυψαν.

Ρ. Αργυροπούλου
(Διδάκτωρ ιστορίας)

Ρωσοτουρκικοί Πόλεμοι

1711 – 1714

Μέγας Πέτρος
Αχμέτ Γ΄

Βενετία χάνει την Πελοπόννησο
και βάσεις στην Κρήτη.
Συνθήκη **Πασάρεβιτς** (1718).

1768 – 1774

Μεγάλη Αικατερίνη
Μουσταφά Δ΄

«Ορλωφικά»
Προστασία Ορθοδόξων – Ελεύθερη ναυσιπλοΐα.
Παραχώρηση Κριμαίας.
Συνθήκη **Κιουτσούκ-Καϊναρτζή** (1774).

1787 – 1792

Μεγάλη Αικατερίνη
Σελίμ Γ΄

Λάμπρος Κατσώνης.
Επέκταση Ρωσίας ως τον Δνείστερο.
Συνθήκη **Ιασίου** (1792).

1806 – 1812

Αλέξανδρος Α΄
Μαχμούτ Β΄

Καραγιώργης Σερβίας
Αυτονομία Σερβίας.
Συνθήκη **Τιλσίτ** (1807).

^{8}/1829 – ^{9}/1829

Νικόλαος Α΄
Μαχμούτ Β΄

Ελληνική Ανεξαρτησία.
Ρωσικό προτεκτοράτο στις
Παραδουνάβιες χώρες.
Συνθήκη **Αδριανουπόλεως** (1829)

Το Τρίτο Δάνειο (1833)

Το αίτημα του δανείου των 60 εκατ. φράγκων διατύπωσε ο **Καποδίστριας** με υπόμνημά του στις 11 Νοεμβρίου 1828 προς τους πρεσβευτές των Τριών Δυνάμεων. Η δεινή κατάσταση της Ελλάδος μπορούσε να θεραπευθεί «δια μόνον χρηματικών προκαταβολών μετά φρονήσεως χρωμένων». Μόνον με τη βοήθεια «των τριών συμμαχικών αυλών» θα μπορούσε, η Ελλάδα να αποκαταστήσει την πίστη της.

Το δάνειο το οποίο εγγυήθηκαν οι Τρεις Δυνάμεις επρόκειτο να καταβληθεί σε τρεις δόσεις από 20 εκατ. η καθεμιά αρχής γενομένης από το 1838. Η συνθήκη απαιτούσε από το ελληνικό κράτος την ετήσια καταβολή του τοκοχρεολυσίου για την εξόφληση του δανείου. Τα εισοδήματα του κράτους δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για κανένα άλλο σκοπό παρά τότε μόνο όταν είχαν αντιμετωπισθεί οι υποχρεώσεις απέναντι στους δανειστές. Οι εκπρόσωποι των Τριών Δυνάμεων στην Αθήνα έπρεπε να επιβλέπουν την καλή εκτέλεση του δανείου κάτι που άνοιγε το δρόμο σε κάθε είδους επέμβαση στα δημοσιονομικά πράγματα της Ελλάδας.

Σημ.: Λόγω μη διακανονισμού των «δανείων ανεξαρτησίας» η Ελλάδα κινδύνευσε να αποκλειστεί από τα Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια. Ο αλόγιστος δανεισμός των ετών 1879-1883 δημιούργησε χρέος 640 εκατομμυρίων χρυσών φράγκων. Το 1893 επεβλήθη στην Ελλάδα διεθνής οικονομικός έλεγχος λόγω αδυναμίας αποπληρωμής των τοκοχρεολυσίων από τους συνεχείς δανεισμούς. Ο τότε πρωθυπουργός **Χ. Τρικούπης** διετύπωσε εύστοχα το πρόβλημα: «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν»!

Λόγιοι:

Φωτιάδης Λάμπρος	*Λόγιος*	1752 – 1805
Κωνσταντίνος Οικονόμος	*Κληρικός*	1778 – 1857
Κωνσταντίνος Κούμας	*Ιστορικός – Φιλ.*	1777 – 1836
Αδαμάντιος Κοραής	*Λόγιος*	1748 – 1833
Άνθιμος Γαζής	*Κληρικός*	1758 – 1828
Νεόφυτος Βάμβας	*Κληρικός Καθ.*	1776 – 1855
Ευγένιος Βούλγαρης	*Κληρικός Διδ.*	1716 – 1806
Ρήγας Φερραίος	*Λόγιος*	1757 – 1798
Θεόκλητος Φαρμακίδης	*Κληρικός*	1784 – 1860
Σπυρίδων Τρικούπης	*Ιστορικός*	1788 – 1873
Ιωάννης Φιλήμων	*Ιστορικός*	1798 – 1874
Νεόφυτος Δούκας	*Κληρικός – Διδ.*	1762 – 1845
Ιωάννης Ζαμπέλιος	*Δικαστής*	1787 – 1856
Γεώργιος Γεννάδιος	*Παιδαγωγός*	1786 – 1854
Αθανάσιος Ψαλίδας	*Λόγιος*	1767 – 1829
Χριστόφορος Περραιβός	*Ιστορικός*	1774 – 1863
Ιώσηπος Μοισιόδαξ	*Λόγιος*	1725 – 1800

Φιλέλληνες:

Κάρολος Φαβιέρος	*Γάλλος*	1782 – 1855
Τόμας Γκόρντον	*Σκώτος*	1788 – 1841
Φρανκ Χάστιγκς	*Αυστριακός*	1784 – 1828
Τζωρτζ Μπάϋρον	*Άγγλος*	1788 – 1824
Γιόχαν Μάγιερ	*Ελβετός*	1798 – 1826
Σαντόρε Σανταρόζα	*Ιταλός*	1783 – 1825
Φρανσουά Ρενέ Σατωμπριάν	*Γάλλος*	1768 – 1848
Πιερ Ζαν Μπερανζέ	*Γάλλος*	1780 – 1857
Γεώργιος Κάνινγκ	*Άγγλος*	1770 – 1827
Κάρολος Νόρμαν	*Άγγλος*	1784 – 1822
Φρίντριχ Τήρς	*Βαυαρός*	1784 – 1860
Λουδοβίκος Α΄	*Βαυαρός*	1786 – 1868
Αμεντέο Χαν	*Ελβετός*	1801 – 1867
Λουΐ Γκίλφορ	*Γάλλος*	1766 – 1827
Εντουάρντ Τρελώνυ	*Άγγλος*	1792 – 1881
F. Pouqueville	*Γάλλος*	1770 – 1838
Ζοζέφ Μπαλέστρα	*Γάλλος*	1784 – 1822
Persy Shelley	*Άγγλος*	1792 – 1822
Ουίλλιαμ Ουάσιγκτον	*ΗΠΑ*	– 1827
Τζων Γκέτι	*ΗΠΑ*	

<u>Φιλέλληνες</u>: *(συνέχεια)*

D. Winckelman	*Γερμανός*	1717 – 1768
Πέτρο Ταρέλλα	*Ιταλός*	
Βιτσέντζο Γκαλλίνα	*Ιταλός*	1780 – 1840
Φρέντερικ Γκίλφορντ	*Άγγλος*	1766 – 1827 1799 –
Τζωρτζ Φίνλεϋ	*Άγγλος*	1875
Σάμιουελ Χάου	*ΗΠΑ*	1801 – 1876
Τζων Χόμπχαουζ	*Άγγλος*	1786 – 1869
Στράτφορντ Κάννινγκ	*Άγγλος*	1786 – 1880
Ζαν Γκαμπριέλ Εϋνάρδος	*Ελβετία*	1775 – 1863
Λέστερ Στανχόουπ	*Άγγλος*	1784 – 1862
G. di Collegno	*Ιταλός*	
Jonathan Miller	*ΗΠΑ*	
J. P. Viennet	*Γάλλος*	
Joseph Görres	*Γερμανός*	
M. Bartholdy	*Γερμανός*	
J. H. Bremi	*Ελβετός*	
W. Muller	*Αυστριακός*	
George Jarvis	*ΗΠΑ*	
George Ganniny	*Αγγλία*	
Εδουάρδος Μπλάκιερ	*Ιρλανδός*	
Hippolyte de Groze	*Γάλλος*	
Henry Hesketh	*Άγγλος*	
Julius Millingen	*Άγγλος*	
Roccavilla	*Ιταλός*	
Charles Napier	*Άγγλος*	
Brown d. Hamilton	*Άγγλος*	

<u>Χρηματικές δωρεές φιλελλήνων</u>:

	<u>Φράγκα</u>
Γαλλία	1.470.000
Ελβετία	230.000
Λοιποί Ευρώπης	813.000
	2.513.000
Λόρδος Βύρων	£ 28.000
Η.Π.Α.	$ 60.000

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Παγώνει, Ἑλλάδα, εὐγενική ἡ καρδιά μου σ' ἀτενίζει,
σάν ἐραστής πιά δέν σκιρτᾶ πάνω στά χώματά σου.
Τυφλό εἶν' τό μάτι πού θωρεῖ καί δέν δακρύζει.
Τά κάστρα σου γυμνά, συντρίμμια συλημένα τά ἱερά σου.
Στά χέρια Βρεττανῶν, πού θ' ἄρμοζε καλύτερα νά στέρξουν
λείψανα σάν αὐτά πού ἀνεπανόρθωτα χαθῆκαν.
Κατάρα στή στιγμή πού ἀπ' τό νησί τούς ξεχυθῆκαν
τόν ἄμοιρο τόν κόρφο σου ξανά γιά νά κουρσέψουν.
καί τούς θεούς σου εὐάλωτους στήν φρίκη
τοῦ βορρᾶ νά φυγαδεύσουν.

Lord Byron
Child Harold (1815)

ΤΟ ΔΟΛΙΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ
(1826)

Τ' ἔχεις, καημένε κόρακα, καί σκούζεις καί φωνάζεις;
Μήν εἶν' ταυγά σου μελανά καί τά πουλιά σου μαῦρα;
- Δέν εἶν' ταυγά μου μελανά, οὐδέ τά πουλιά μου μαῦρα.
Ἐγώ, πουλί μ' διψῶ γιά αἵματα, ἐγώ διψῶ γιά λέσια.
- Ἔβγα ψηλά στόν Κόζιακα, ψηλά στό Κορφοβούνι
κι ἀγνάντεψε τή Λειβαδιά, τό δόλιο Μεσολόγγι
νά δεῖς κορμιά τ'ἀπίστωμα, παλ'κάρια ξαπλωμένα.

Δημοτικό

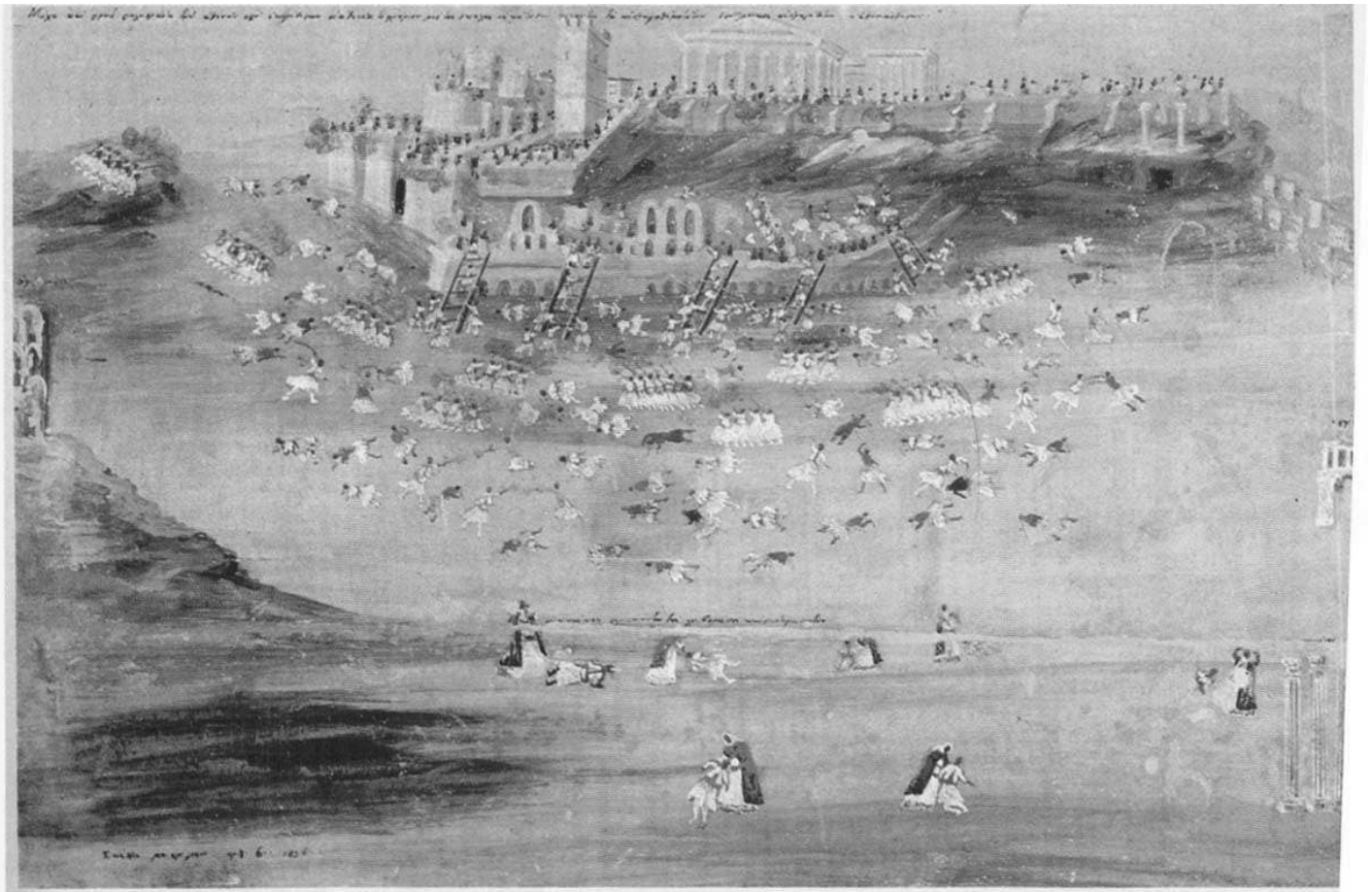

Η πολιορκία της Ακρόπολης της Αθήνας από τους Έλληνες έληξε στις 10 Ιουνίου 1822. Στην εικόνα: πίνακας του λαϊκού καλλιτέχνη Παναγιώτη Ζωγράφου, που αναπαριστάνει την επίθεση των Ελλήνων στον Σερπεντζέ, νότιο πρ τείχισμα του Ιερού Βράχου (Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο).

ΕΛΛΑΔΑ

1831 – 2004

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Μητέρα μας πολύπαθη, ὦ ἀθάνατη,
δέν εἶναι μόνο σου στολίδι οἱ Παρθενῶνες·
τοῦ συντριμμιοῦ τά σπαθιά στά κάμανε
φυλαχτά καί στεφάνια σου οἱ αἰῶνες.
……

Κωστής Παλαμάς

Κυβερνήτης: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ**
19/1/1828-27/9/1831

Γονείς: Αντώνιος – Μαρία Καποδίστρια
Διαμαντίνα Γονέμη

Υπουργός Εξωτερικών Ρωσίας: 1815-1822

Γ΄ Εθνοσυνέλευση Τροιζήνας (ΝΗ΄ ψήφισμα 18/1/1828). Διορίζει τον Ι. Καποδίστρια κυβερνήτη δια 7 έτη. «Ελληνική Πολιτεία». Είδος Προεδρικής Δημοκρατίας με ενισχυμένη την εξουσία του Προέδρου.
18/1/1828: Αναστολή λειτουργίας του Συντάγματος της Τροιζήνας.

Επιτεύγματα

Προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας.
Απογραφή πληθυσμού.
Δημόσια εκπαίδευση.
Δημιουργία τακτικού στρατού (8 χιλιαρχίες).
Απαλλοτριώσεις γης.
Αποζημιώσεις Αγωνιστών.
Διαίρεση της χώρας σε επαρχίες (13).
Κοπή νομίσματος (Φοίνικας).
Αίτημα δανείου 60 εκ. φράγκων.
Εξάλειψη της ληστείας και πειρατείας.
Αστικός & Ποινικός Κώδικας.
Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας.
Ισχυρή προβολή των ελληνικών αιτημάτων.
Αύξηση δημοσίων εσόδων (20%).
Κατάργηση κεφαλικού φόρου.
Γερουσία (27 μέλη).
Πανελλήνιον (27 μέλη).

Μειονεκτήματα

Απεφάσιζε εν αγνοία του Πανελληνίου.
Είχε ελάχιστο σεβασμό στον κλήρο.
Παρεβίαζε το Σύνταγμα της Τροιζήνας.
Οπαδός του «Πεφωτισμένου δεσποτισμού.»
Απέτυχε να συνάψει δάνεια.
Απέτυχε να προσεταιριστεί τους Νησιώτες & τους Μανιάτες.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Κυβερνήτης: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ**
19/1/1828 – 27/9/1831

Δάνεια:

Από φιλέλληνες	30.000 φράγκα
>> Γαλλία	6,624,000 φράγκα
>> Ρωσία	1.500.000 ρούβλια
>> Αγγλία	500.000 φράγκα

5/8/1828 Γαλλικός στρατός στην **Πελοπόννησο** υπό τον Στρατηγό Ν. Μαιζόν (14.000). Εκδιώκει τα στρατεύματα του Ιμπραήμ.

15/5-12/6/1929: **Δ' Εθνοσυνέλευση**
Νομιμοποίηση ενεργειών του Κυβερνήτη

26/8/1829-14/9/1829: Ε΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος*
Συνθήκη της Αδριανουπόλεως.

3/2/1930 **Πρωτόκολλο του Λονδίνου**
(Τρεις εγγυήτριες Δυνάμεις)
Πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας.
Πολίτευμα: Μοναρχία.

Πανελλήνιον:

Οικονομία:	Γ. Κουντουριώτης	Εννεαμελή Τμήματα
Στρατός:	Π. Μαυρομιχάλης	
Διοίκηση:	Α. Ζαΐμης	
Γραμματεύς	Σ. Τρικούπης	

Αντιπολίτευση:
Οικογένεια Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη – Μάνη
>> Λάζαρου Κουντουριώτη – Ύδρα
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος
Ανδρέας Μιαούλης
Σπυρίδων Τρικούπης

---

* Σελίδα 75

Κυβερνήτης: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ**
19/1/1828 – 27/9/1831

	Ο Επίλογος Ανταρσία στην **Ύδρα**. Αναλαμβάνει την διαχείριση επταμελής επιτροπή.
25/5/1830:	Αίτηση του Καποδίστρια προς τις τρεις Δυνάμεις να διαθέσουν στρατό για την καταστολή.
4/30-12/1830:	Στάση στο **Λιμάνι της Μάνης**.
23/1/1831:	Σύλληψη και φυλάκιση του γερουσιαστή Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.
1/5-25/6/1831:	Κίνημα του ρουμελιώτη Δημήτρη Τσάμη **Καρατάσσου**. Έφθασε μέχρι τη Θήβα επικεφαλής 300 ληστών.
14/7/1831:	Κατάληψη από τον Μιαούλη και Υδραίους του στόλου στο Ναύσταθμο Πόρου. Καταστολή από τον Ρώσο Ναύαρχο Ricord. Δυο ώρες μάχη με καταστροφές.
1/8/1831:	**Πυρπόληση** υπό του **Ανδρέα Μιαούλη** τις κορβέτες «Ύδρα», «Καρτερία» και της φρεγάτας «Ελλάς»!
20/9/1831:	Μανιάτες καταλαμβάνουν την **Καλαμάτα** και καίνε τα πλοιάρια του στόλου με τη συμμετοχή του Γαλλικού στρατού.
27/9/1831:	**Δολοφονία του Ι. Καποδίστρια** από τον Κωνσταντίνο (αδελφό) και τον Γεώργιο (υιό) του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.

Ε΄ Εθνοσυνέλευση 5/12/1831*
Άργος και Ναύπλιο
Τριμελής Επιτροπή:
Αυγουστίνος Καποδίστριας
Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
Ιωάννης Κωλέττης

---

* Σελίδα 87

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μετά την δολοφονία του Ι. Καποδίστρια:

29/9/1831: Η Γερουσία εκλέγει «Διοικητική Επιτροπή»
Πρόεδρος: Αυγουστίνος Καποδίστριας
Μέλη: Θεοδ. Κολοκοτρώνης
Ιωαν. Κωλέττης που αναλαμβάνει
την διοίκηση της χώρας

Μετά την παραίτηση του Αυγουστίνου:

28/3/1832: Πενταμελής Επιτροπή:

Θ. Κολοκοτρώνης
Α. Ζαΐμης
Ι. Κωλέττης
Α. Μεταξάς
Β. Μπουντούρης

Δεν αναγνωρίζεται από του Ρουμελιώτες.

2/4/1832: Επταμελής Επιτροπή:

Γ. Κουντουριώτης
Δ. Υψηλάντης (+ 5/8/1832)
Ι. Κωλέττης
Σπ. Τρικούπης
Α. Ζαΐμης
Α. Μεταξάς
Δ. Πλαπούτας

7/5/1832: Συνθήκη ανάμεσα στην Βαυαρία
και τις τρεις εγγυήτριες Δυνάμεις.
Το στέμμα της Ελλάδας προσφέρεται στον
Όθωνα πρίγκιπα της Βαυαρίας
21/7/1832 Ο Σουλτάνος αναγνωρίζει το ελληνικό Βασίλειο με
σύνορα τη γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού.

Ε΄ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Άργος 5/12/1831 – Ναύπλιο από **15/12/1831**

Πρόεδρος:	Δημήτριος Τσαμαδός
Αντιπρόεδρος:	Λάμπρος Νάκος
Γραμματείς:	Σταύρος Παρθενόπουλος
	Γεώργιος Αινιάν
Συγγραμματείς:	Μ. Οικονόμου
	Ι. Φιλήμων

Αποφάσεις

Εκλέγεται ο **Αυγουστίνος Καποδίστριας**
«Προσωρινός Πρόεδρος» (5/12/1831 – 30/3/1832).
90 νέοι πληρεξούσιοι.
«Ηγεμονικόν Σύνταγμα» (294 άρθρα).
Καθόριζε ως πολίτευμα ιδιόμορφη βασιλευομένη δημοκρατία

9/12/1831: Σφοδρές συγκρούσεις μεταξύ καποδιστριακών και συνταγματικών.
Διάσπαση της Διοικητικής Επιτροπής από 2000 ρουμελιώτες με τον **Ιωάννη Κωλέττη** και σύγκληση νέας Εθνικής Συνελεύσεως στην **Περαχώρα.**

Νέα Επιτροπή:
Ι. Κωλέττης
Γ. Κουντουριώτης
Α. Ζαΐμης

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ναύπλιον:
7/5/1832-30/9/1834: Πρώτη πρωτεύουσα του Κράτους.
Εθνική Συνέλευση 20/8 – 1/9/1832
Πρόεδρος: - Γιαννούτσος Νοταράς
- Επικύρωση διορισμού του Οθώνα
- Αμνησία
- Κατάργηση της Γερουσίας

ΒΑΥΑΡΟΚΡΑΤΙΑ
(σώμα στρατού 3.000 ανδρών)

Αργυρή δραχμή
Αναδιοργάνωση του στρατού.
Ίδρυση σώματος χωροφυλακής.
Διάλυση υπολοίπων ατάκτων.
Αγωνιστές – Παραχώρηση γης.
Μετάλλια στους Αγωνιστές του 1821.
Λειτουργία σχολείων
Ποινική δικονομία
Σύσταση δικαστηρίων (Maurer)

30/9/1834: Η **Αθήνα** πρωτεύουσα του Κράτους.
Η πόλη είχε τότε περίπου 10.000 κατοίκους.

Διαίρεση του Κράτους: 10 Νομαρχίες (47 επαρχίες)
Κάτοικοι: 750.000
30/9/1835 Ίδρυση του Συμβουλίου της Επικρατείας.
Εκποίηση περιουσίας μοναστηρίων.
Από τα υπάρχοντα 524 μοναστήρια έμειναν 146!

Σύναψη δανείου 60 εκ. φράγκων*
10/10/1833: Ίδρυση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
Βελτίωση μεθόδων καλλιέργειας της γης.
Κατασκευή δικτύου εθνικών οδών.

Κόμματα:
Ρωσικόν: Θ. Κολοκοτρώνης
Γαλλικόν: Ι. Κωλέτης
Αγγλικόν: Α. Μαυροκορδάτος

---

* Σελίδα 76

Βασιλεύς: **ΌΘΩΝ**
Φρειδερίκος – Λουδοβίκος
25/1/1833 – 10/10/1862

Υιός Λουδοβίκου Β΄ Wittelsbach
Δυναστεία Βίπτελσμπαχ 12ος – 19ος
Ηγεμόνες Βαυαρίας και Παλατινάτου. Διορίστηκε από το Πρωτόκολλο του Λονδίνου 11/5/1832
Έφθασε στο Ναύπλιο 25/1/1833

ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Α΄ Αντιβασιλεία:

Joseph von Armansberg
Ludwig – Georg Maurer
Karl Wilhelm von Heidek
} Φεβρ. 1833–Ιούλιος 1834

Karl von Abel

Πρωθυπουργοί:

Σπυρίδων Τρικούπης 25/1/1833–10/10/1833
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος 10/10/1833–31/5/1834

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Θ. Κολοκοτρώνης

18/9/1833: Συλλαμβάνεται με την κατηγορία κατασκοπείας υπέρ των Ρώσων.
Α. Πολυζωΐδης & Γ. Τερτσέτης αναλαμβάνουν την υπεράσπισή του.

7/3/1834: Καταδικάζεται σε θάνατον.
Αθωώνεται από τον Όθωνα.

Διάταγμα 4/8/1833: **Αυτοκέφαλον** της Εκκλησίας της Ελλάδος (ipso jure) ανεξάρτητης διοικητικά από το Πατριαρχείο.

Μονόπλευρη ενέργεια L. Maurer – Θ. Φαρμακίδη.
Ανεγνωρίσθη με «Συνοδικό Τόμο» από το Πατριαρχείο στις 26/6/1850.
Ο Βασιλεύς ορίζεται αρχηγός της Εκκλησίας!

Οικονομία

7/1833: Φορολογία: Δεκάτη.
Τελωνειακοί δασμοί.
Επικαρπία στα εθνικά κτήματα.

[8]/1834: Ανταρσία της Μάνης

Αφοπλισμός 800 πύργων.
Διαβεβαίωση της αντιβασιλείας ότι θα σεβαστεί το ιδιαίτερο καθεστώς.

Πρέσβεις:

Edmund Lyons	Αγγλία	1835 – 1847
Th. Piscatory	Γαλλία	1844 – 1847
G. Katakazi	Ρωσία	1834 – 1844

1835	Ίδρυση του Αρείου Πάγου
22/4/1837:	Ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών (Πρύτανης: Κ. Σχινάς)
30/3/1841:	Ίδρυση της Εθνικής Τραπέζης (Πρώτος διοικητής: Γ. Σταύρου)

Βασιλεύς: **ΟΘΩΝ**
25/1/1833 – 10/10/1862

Γάμος του Όθωνα 10/11/1835
στο Μόναχο
Σύζυγος η Μαρία – Φρειδερίκη –
Αμαλία (Δουκάτο του Oldenburg)

Β΄ Αντιβασιλεία:

Joseph von Armansberg
Karl Wilhelm von Heidek } Ιούλ. 1834 – Φεβρ. 1835

Πρωθυπουργοί:

Ιωάννης Κωλέττης 31/5/1834 – 20/5/1835

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

***Επανάσταση 3ης Σεπτεμβρίου 1843**

Επιτροπή: Ανδρέας Λόντος, Κωνσταντίνος Ζωγράφος, Μιχαήλ Σούτσος, Ρήγας Παλαμίδης, Ανδρέας Μεταξάς (Πολιτικοί).
Δημ. Καλλέργης (Συνταγματάρχης ιππικού).
Ιωάννης Μακρυγιάννης (Καπετάνιος Επανάστασης ’21).
Ο **Όθων** αναγκάζεται να παραχωρήσει Σύνταγμα.

6/10-8/11/1843 – **Εκλογές**

18/11/1843 – 18/3/1844: Α΄ Συντακτική Εθνοσυνέλευση

Κατάρτιση του Συντάγματος (Επιτροπή από 21 μέλη).
Εισηγητής:Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός.
«Συνταγματική Μοναρχία» (107 άρθρα).
Ο Βασιλεύς έδωσε τον όρκο που προέβλεπε το άρθρο 36.
18/3/1844: Νόμος περί εκλογής βουλευτών.

1/1847 – Διπλωματικό επεισόδιο με τον Πρέσβη της Τουρκίας Μουσούρο Μπέη. Διακοπή των διπλωματικών σχέσεων των δύο χωρών.

4/1/1850-6/7/1850: Αποκλεισμός του Πειραιά από μοίρα του Βρεταννικού Στόλου (επί πρωθυπουργίας Palmerstone) λόγω λεηλασίας της περιουσίας του Άγγλου υπηκόου David Pacifico (Πάτρα). Ικανοποίηση ζημιών.
Αντίδραση Γαλλίας – Ρωσίας.

12/1852-1/1853 – Καταδίκη και φυλάκιση του **Θεόφιλου Καΐρη** αμφιλεγόμενου θεολόγου (Κήρυγμα Θεοσέβειας).

Επιτροπή των Μεγάλων Δυνάμεων δι’ εξέτασιν μη εγκαίρου εξοφλήσεων χρεωλυσίων του δανείου 60 εκατ. φράγκων.
Αυστηροί όροι.

Παραβιάσεις του Συντάγματος από το Στέμμα:

Καταδίωξη του τύπου.
Επεμβάσεις στις εκλογές.
Πιέσεις στους δικαστές.
Διαστροφή των νόμων.

Βασιλεύς: **ΟΘΩΝ**
25/1/1833 – 10/10/1862
(Ενηλικιώθηκε 1/6/΄΄1835)

Joseph von Armstrong	20/5/1835	–	2/2/1837
Ignaz von Rudhart	2/2/1837	–	8/12/1837
Όθων	8/12/1837	–	10/2/1841
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος	10/2/1841	–	10/8/1841
Όθων	10/8/1841	–	**3/9/1843***

(Υπουργός Εξωτερικών
Κ. Ζωγράφος)

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Ανδρέας Μεταξάς	3/9/1843	–	16/2/1844
Κωνσταντίνος Κανάρης	16/2/1844	–	30/3/1844
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος	30/3/1844	–	6/8/1844
Ιωάννης Κωλέττης	6/8/1844	–	5/9/1847
Κίτσος Τζαβέλας	5/9/1847	–	8/3/1848
Γεώργιος Κουντουριώτης	8/3/1848	–	15/10/1848
Κωνσταντίνος Κανάρης	15/10/1848	–	12/12/1849

Ιωάννης Κωλέττης: Απεβίωσε 12/9/1847

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

10/1853- **2/1856**	**Κριμαϊκός Πόλεμος** Ρωσία κατά Τουρκίας (και συμμάχων της Γαλλίας, Αγγλίας). Αίτια: Άγιοι Τόποι, Προστασία Ορθοδόξων. **Ελλάς:** Αναγκαστική ουδετερότης. Αποκλεισμός του Πειραιά από Γαλλοαγγλικό στόλο 4/1854 – 2/1857 (Palmerstone). Επιδημία χολέρας και θάνατος 3000 ατόμων.
18-30/3/1856	**Συνθήκη των Παρισίων** Αποκαθίστανται και οι Ελληνοτουρκικές σχέσεις. Επαναστατικά κινήματα: Ήπειρος (Δ. Γρίβας) Θεσσαλία (Χ. Χατζηπέτρος) Μακεδονία (Τσάμης Καρατάσος) Ο Όθων & η κυβέρνηση αποκυρήξαν τα κινήματα.
1860 – 1862	Κυβέρνηση Αθ. Μιαούλη. Καλπονοθεία, φυλακίσεις και φοβία «Υπουργείον αίματος».
1861	Έξαρση αντιδυναστικού αγώνα (Πάτρα, Άργος, Ναύπλιο).
13/2 - 8/4/1861	Ναυπλιακή επανάσταση (Δημ. Γρίβας). Καταστολή από το Μιαούλη με στρατιωτική δύναμη..
4-10/10/1862	Ξεσηκωμός στην Πάτρα, Τρίπολη, Κυκλάδες. Στασιάζουν οι φρουρές Ακαρνανίας, Κορίνθου. Εξέγερση στην Αθήνα οι στρατιωτικές μονάδες προσχώρησαν στους επαναστάτες.
***10/10/1862**	Ο **Όθων κηρύσσεται έκπτωτος**. Ο Δημήτριος Βούλγαρης προχωρεί στην κατάργηση της μοναρχίας.
Μάιος 1862	Εγείρεται η Μητρόπολις των Αθηνών.

Βασιλεύς: **ΟΘΩΝ**
25/1/1833 – 10/10/1862

Αντώνιος Κριεζής	12/12/1849	– 16/5/1854
Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος	16/5/1854	– 22/9/1855
Δημήτριος Βούλγαρης (1η)	22/9/1855	–13/11/1857
Αθανάσιος Μιαούλης	13/11/1857	– 26/5/1862
Γενναίος Κολοκοτρώνης	26/5/1862	–11/10/1862*

10/10/1862: **Επανάσταση: Έξωση του Όθωνος**

Όθων: Ανεχώρησε δια την Βενετίαν 12/10/1862
Πέθανε στην Βαυαρία 26/7/1867
Ρωμαντική δυναστεία!

ΜΕΣΟΒΑΣΙΛΕΙΑ

Δημήτριος Βούλγαρης (2η)	11/10/1862	– 13/2/1863
Ζηνόβιος Βάλβης	13/2/1863	– 27/3/1863
Διομήδης Κυριακού	27/3/1863	– 29/4/1863
Μπενιζέλος Ρούφος (1η)	29/4/1863	– 26/6/1863

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

10/12/1862 – 17/10/1864: **Β΄ Συντακτική Εθνοσυνέλευση**
Κατάρτιση Συντάγματος (110 άρθρα).
Εισηγητής ο Νικόλαος Σαρίπολος.
«Βασιλευομένη Δημοκρατία».

2/6/1864: **Ένωση των Ιονίων Νήσων** με την Ελλάδα.
(Αρμοστής Η. Storks)
Κάτοικοι: 251.700

Εκλογές: 14/5/1865

Επτανήσιοι	34
Λοιπή Ελλάδα	147
	181

Ψηφοφορία δια σφαιριδίων.
Διάρκεια τέσσαρες μέρες.
Εκλογικό σύστημα πλειοψηφικό.
Καλπονοθεία από τον Δ. Βούλγαρη

Κυβερνήσεις Αλ. Κουμουνδούρου:

Βελτίωση θαλασσών συγκοινωνιών.
Επιβολή φόρων, δασμών, διοδίων.
Οδοποιία.
Περιορισμός της ληστείας.
Διανομή γης σε μικροκαλλιεργητές.
Πολιτικός ρεαλισμός.

Δ. Σολωμός (1798 – 1857)
Έγραψε τον «Ύμνον προς την Ελευθερίαν» (1828)

Ν. Μάντζαρος (1795 – 1872)
Μελοποίησε τον «Εθνικόν Ύμνον» (1865)

Διεθνή:
1831-1901 – Αγγλία – Βασιλεία Βικτωρίας
Αποικιακή εξάπλωση
12/7-1/9/1870 – Γαλλογερμανικός πόλεμος
Ήττα της Γαλλίας

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄**
(Χριστιανός Γουλιέλμος Φερδεινάνδος Αδόλφος)
17/10/1863 – 5/3/1913

Πρωτόκολλον του Λονδίνου 13/7/1863
Δευτερότοκος υιός του πρίγκιπα **Χριστιανού (Glücksburg) Σλέσβικ - Χολστάιν**
Επροτάθη από την Αγγλία (Λόρδος Palmerstone)
Σύμβουλος
William Sponneck 10/1863 – 12/1865

ΒΑΣΙΛΕΥΟΜΕΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μπενιζέλος Ρούφος (2η)	26/6/1863	–	25/10/1863
Δημήτριος Βούλγαρης (3η)	25/10/1863	–	5/3/1864
Κωνσταντίνος Κανάρης (3η)	5/3/1864	–	16/4/1864
Ζηνόβιος Βάλβης	16/4/1864	–	27/7/1864
Κωνσταντίνος Κανάρης (4η)	27/7/1864	–	2/5/1865
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (1η)	2/5/1865	–	20/10/1865
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης (1η)	20/10/1865	–	3/11/1865
Δημήτριος Βούλγαρης (4η)	3/11/1865	–	6/11/1865
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (2η)	6/11/1865	–	13/11/1865
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης (2η)	13/11/1865	–	28/11/1865
Μπενιζέλος Ρούφος (3η)	28/11/1865	–	9/6/1866
Δημήτριος Βούλγαρης (5η)	9/6/1866	–	18/12/1866

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος: Απεβίωσε 1865

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1866 – 1868	**ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ** «Μυστική Εταιρεία» Έτοιμα δια μεταρρυθμίσεις και Χριστιανό Ηγεμόνα. Άρνηση της Πύλης.
α) Περίοδος ^{9}/1866 – ^{3}/1867	Διοικητής: Μουσταφά Πασάς Τούρκοι 15.000 / Κρήτες 1.500 8/11/1866: Ανατίναξη Μονής Αρκαδίου (Ηγούμενος Γαβριήλ).
β) Περίοδος ^{3}/1867 – ^{10}/1867	Διοικητής: Ομέρ Πασάς 5/7/1867: Κατάληψη Σφακιών. Αναστολή εχθροπραξιών.
γ) Περίοδος ^{11}/1868 – ^{1}/1869	Διοικητής: Χουσεΐν Ααλή Εξασθένηση και παράδοση. «Οργανικός Νόμος» <u>Αγωνιστές</u>: Μ. Κόρακας, Ιω. Ζυμβρακάκης, Κ. Κριαρής, Ν. Σουρμελής (Πλοίαρχος), Π. Κορωναίος (Συντ.), Δ. Πετροπουλάκης (8.000 Νεκροί)
11/3/1870	**Παραχώρηση Εξαρχίας στην Εκκλησία της Βουλγαρίας από την Πύλη.**
11/4/1870 – 21/4/1870	Ληστεία Άγγλων διπλωματών στο Δήλεσι από την συμμορία Αρβανιτάκιδων. Διαπραγματεύσεις δια λύτρα και εκτέλεση των κρατουμένων.
1871 – 1873	**<u>Λαυρεωτικά</u>: Εταιρεία Serpieri** Μεταλλεύματα, αργύρου, μολύβδου, χρυσού. Χρεοκοπία της Εταιρείας και εξαγορά της από τον Ανδρέα Συγγρό με μεγάλες ζημιές μικρομετόχων. Ρύθμιση δανείων.
Διεθνή:	1869: Ολοκλήρωση διώρυγας του **Σουέζ.**

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄**
10/10/1863 – 5/3/1913

15/10/1867: **Γάμος του Γεωργίου Α΄** στην Πετρούπολη
Σύζυγος η Μεγάλη Δούκισσα **Όλγα** της Πετρούπολης (16 ετών) κόρη του Κωνσταντίνου υιού του **Τσάρου Νικολάου Α΄ Romanof.**

(τέκνα: Κωνσταντίνος, Γεώργιος, Αλεξάνδρα, Νικόλαος, Μαρία, Ανδρέας, Χριστόφορος)

Αλέξανδρος Κουμουνδούρος ($3^{η}$)	18/12/1866	–	20/12/1867
Αριστομένης Μωραϊτινης	20/12/1867	–	25/1/1868
Δημήτριος Βούλγαρης ($6^{η}$)	25/1/1868	–	25/1/1869
Θρασύβουλος Ζαΐμης	25/1/1869	–	9/7/1870
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης ($3^{η}$)	9/7/1870	–	3/12/1870
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος ($4^{η}$)	3/12/1870	–	28/10/1871
Θρασύβουλος Ζαΐμης	28/10/1871	–	25/12/1871
Δημήτριος Βούλγαρης ($7^{η}$)	25/10/1871	–	8/7/1872
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης ($4^{η}$)	8/7/1872	–	9/2/1874
Δημήτριος Βούλγαρης ($8^{η}$)	9/2/1874	–	27/4/1875
Χαρίλαος Τρικούπης ($1^{η}$)	24/4/1875	–	15/10/1875

Εκλογές: 23/6/1874

Βούλγαρης	94	Καλπονοθεία
Αντιπολίτευση	96	
	190	

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

12/8/1875: Ο Βασιλεύς δεσμεύεται να διορίζει τον πρωθυπουργό από την «δεδηλωμένη πλειοψηφία» της Βουλής.

20/6-18/10/1876: **Σερβοτουρκικός Πόλεμος**
Μίλαν Ομπρένοβιτς

Ξεσηκωμός:

Θεσσαλία:	Χ. Χατζηπέτρος	Κατεστάλη μερικώς από τους Τούρκους
Μακεδονία:	Τσάμης Καρατάσος	
Γρεβενά:	Θ. Ζιάκας	
Δυτ. Στερεά:	Γαρδικιώτης Γρίβας	

24/7/1877 – 3/3/1878: **Ρωσοτουρκικός πόλεμος**

Τσάρος: Αλέξανδρος Β΄	Ήττα της Τουρκίας
Σουλτάνος: Αμπντούλ Χαμίτ	
Ελλάς: Ουδετερότης	

α) **3/3/1878:** **Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου**
Μεγάλη Βουλγαρία.
(πρέσβης Ρωσίας Ιγνάτιεφ – Εμπνευστής).

β) **[13]/6-13/7/1878:** **Συνέδριο του Βερολίνου** (Μπίσμαρκ – Ντισραέλλι)
Ανεξαρτησία Μαυροβουνίου, Σερβίας, Ρουμανίας.
Βοσνία – Ερζεγοβίνη – Υπό την κηδεμονίαν της Αυστρίας.
Η **Κύπρος** παραχωρείται στην Μεγάλη Βρεταννία.

20/6/1881:Ελλάς: **Προσάρτηση της Θεσσαλίας – Άρτας**

1878: **Κρήτη:** Σύμβαση της Χαλέπας (Μεταρρυθμίσεις).
- Γενικός Διοικητής (πενταετής θητεία).
- Συνέλευση (51 Μουσουλμάνοι και 49 Έλληνες).

Εκλογές: 20/12/1881

Τρικούπης	125
Δηληγιάννης	100
Λοιποί	20
	245

Γλωσσικόν θέμα:
Γ. Ψυχάρης (1854 – 1929)
Γ. Χατζηδάκις (1848 – 1940)

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'**
10/10/1863 – 5/3/1913

Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (5η)	15/10/1875	–	26/11/1875
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης (5η)	26/11/1875	–	1/12/1876
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (6η)	1/12/1876	–	26/2/1877
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης (6η)	26/2/1877	–	19/5/1877
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (7η)	19/5/1877	–	26/5/1877
Κωνσταντίνος Κανάρης	26/5/1877	–	11/1/1878
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (8η)	11/1/1878	–	21/10/1878
Χαρίλαος Τρικούπης (2η)	21/10/1878	–	26/10/1878
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (9η)	28/10/1878	–	10/3/1880
Χαρίλαος Τρικούπης (3η)	10/3/1880	–	13/3/1880
Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (10η)	13/3/1880	–	3/3/1882
Χαρίλαος Τρικούπης (4η)	3/3/1882	–	19/4/1885

Απεβίωσαν:

Αλέξανδρος Κουμουνδούρος:	26/2/1883
Δημήτριος Βούλγαρης:	20/12/1877
Επαμεινώνδας Δεληγεώργης:	14/5/1879

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

<u>Επιτεύγματα</u> κυβερνήσεων **Χαριλάου Τρικούπη:**

Αγροτική πολιτική
Οργάνωση της αστυνομίας
Μονιμότης των Δημ. Υπαλλήλων
«Τις πταίει;» «ΚΑΙΡΟΙ» (φυλάκιση) (1874)
Αρχή της δεδηλωμένης (1875)
Στρατιωτική θητεία (1882)
Οδικό δίκτυον (1882 – 89)
Αλόγιστος δανεισμός (1879-1883)
Δίκτυο σιδηροδρόμων (1889)
Αγορά πολεμικών πλοίων (1890)
Διώριξ της Κορίνθου (1893)
«Δυστυχώς επτωχεύσαμεν» (1893)

18/9/1885 – 18/1/1886:	Πραξικόπημα της **Βουλγαρίας**. Προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας (κατοικούσαν 250.000 Έλληνες)
<u>Κρήτη</u>:	Ένοπλες συγκρούσεις (σφαγές στα Χανιά) Ελληνικός στόλος στα νερά.
2/1887	Αποστολή στρατού κατοχής (Τιμ. Βασσος). Διεθνής κατοχή.
18/2/1898	**Αυτονομία –** Αρμοστής Πρίγκιπας Γεώργιος.

<u>Οικονομία</u>

10/12/1893:	Αδυναμία αποπληρωμής των δανείων. Χ. Τρικούπης: «*Δυστυχώς επτωχεύσαμεν…*»
2/2/1898:	Διεθνής οικονομικός έλεγχος (Δ.Ο.Ε.)
1896:	Πρώτοι **Ολυμπιακοί Αγώνες** στην Αθήνα.

4/4 – 7/5/1897: **Ελληνοτουρκικός Πόλεμος**
Αρχιστράτηγος Ελλάδας: Διάδοχος Κωνσταντίνος.
>> Τουρκίας: Ετέμ Πασάς.
Μάχη Φαρσάλων, Δομοκού, Λαμίας.
Ήττες του Ελληνικού στρατού.
Κακός οπλισμός. Σοβαρές ελλείψεις. Οι Τούρκοι έφθασαν μέχρι της Λαμία!
Μεσολάβηση του Τσάρου Νικολάου Β΄.
Συνθήκη Κωνσταντινουπόλεως.

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄**
10/10/1863 – 5/3/1913

Θεόδωρος Δηλιγιάννης (1η)	19/4/1885	–	30/4/1886
Δημήτριος Βάλβης	30/4	–	9/5/1886
Χαρίλαος Τρικούπης (5η)	9/5/1886	–	24/10/1890
Θεόδωρος Δηλιγιάννης (2η)	24/10/1890	–	18/2/1892
Κων/νος Κωνσταντόπουλος	12/8/1892	–	1/6/1892
Χαρίλαος Τρικούπης (6η)	10/6/1892	–	3/5/1893
Σωτήριος Σωτηρόπουλος	3/5/1893	–	30/10/1893
Χαρίλαος Τρικούπης (7η)	30/10/1893	–	12/1/1895
Νικόλαος Δεληγιάννης	12/1/1895	–	31/5/1895
Θεόδωρος Δηλιγιάννης (3η)	31/5/1895	–	18/4/1897
Δημήτριος Ράλλης	18/4/1897	–	21/9/1897

Εκλογές: 3/5/1892

Τρικούπης	160
Λοιποί	47
	207

Εκλογές: 16/4/1895

Δηλιγιάννης	150
Τρικούπης	20
Λοιποί	37
	207

Χαρίλαος Τρικούπης: Απεβίωσε 10/4/1896

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΚΡΗΤΗ

10/3/1905 Εξέγερση Θερίσου – Ελευθέριος Βενιζέλος
14/9/1905 Αντίκατάσταση πρίγκιπα Γεωργίου από Αλέξανδρο Ζαΐμη

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Πληθυσμός (ελληνικές πηγές):
Έλληνες 656.000 – Τούρκοι 576.000
Βούλγαροι 57.000 – Σλάβοι 475.000

20/7/1902: Εξέγερση κατά των Τούρκων στο **Κρούσοβο** (Σκόπια) από Σλαβομακεδόνες – Κίνημα Ηλί-Ντεν.

1904 - 1908 Μακεδονικός Αγώνας.
Βουλγαρικά Κομιτάτα.
Αντάρτικα Ελληνικά Σώματα.
Παύλος Μελάς 1/4 - 26/10/04.
Μαζαράκης Αινιάν.
Σπύρος Σπυρομήλιος.

6/1908 Κίνημα των Νεοτούρκων (Μακεδονία)
Σουλτάνος: Αμπντούλ Χαμίτ παραχωρεί υποτυπώδες Σύνταγμα.

11/1901 «Ευαγγελικά» (Απόδοση Ευαγγελίων στην δημοτική).
11/1902 «Σανιδικά» (Διαδηλώσεις δια νοθεία των εκλογών).

15/8/1909 Στρατιωτικό Κίνημα στο Γουδί
Στρατιωτικός Σύνδεσμος.
Συνταγματάρχης Ν. Ζορμπάς.
«Επαναστατική προκήρυξις».
(250 Αξιωματικοί – 2.000 οπλίτες).

28/12/1909 Ο **Ελ. Βενιζέλος** στον Πειραιά με πρόσκληση του Στρατιωτικού Συνδέσμου – Διαβουλεύσεις.
Αρνήθηκε να αναλάβει την κυβέρνηση.
Εσύστησε Αναθεώρηση του Συντάγματος.

10/3/1910 Εξέγερση των αγροτών στο Κιλελέρ (Θεσσαλία).
Αίτημα: Η διανομή των τσιφλικιών.

<u>Λογοτεχνία</u>:

Κ. Παλαμάς	1859 – 1943
Κ. Καβάφης	1888 – 1957
Ν. Καζαντζάκης	1863 – 1939

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄**
10/10/1863 – 5/3/1913

Αλέξανδρος Ζαΐμης (1η)	21/9/1897	–30/10/1898
Αλέξανδρος Ζαΐμης (2η)	30/10/1898	– 2/4/1899
Γεώργιος Θεοτόκης	2/4/1899	–12/11/1901
Αλέξανδρος Ζαΐμης (3η)	12/11/1901	–24/11/1902
Θεόδωρος Δηλιγιάννης (4η)	24/11/1902	– 14/6/1903
Γεώργιος Θεοτόκης	14/6/1903	– 28/6/1903
Δημήτριος Ράλλης	28/6/1903	– 6/12/1903
Γεώργιος Θεοτόκης	6/12/1903	–16/12/1904
Θεόδωρος Δηλιγιάννης (5η)	16/12/1904	–31/5/1905*
Δημήτριος Ράλλης	1/6/1905	– 8/12/1905
Γεώργιος Θεοτόκης	8/12/1905	– 7/7/1909
Δημήτριος Ράλλης	7/7/1909	– 15/8/1909
Κυριακούλης Μαυρομιχάλης	15/8/1909	– 18/1/1910
Στέφανος Δραγούμης	18/1/1910	– 6/10/1910

Εκλογές: 5/2/1905

Θ. Δηλιγιάννης	142
Γ. Θεοτόκης	60
Α. Ζαΐμης	13
Λοιποί	20
	235

* *Εδολοφονήθη*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

2/6/1911: Αναθεώρηση του Συντάγματος (110 άρθρα)
Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ρακτιβάν.
Πρόεδρος: Στέφανος Δραγούμης.

Παραγγελία από γερμανικά ναυπηγεία δύο θωρηκτών, δύο καταδρομικών και έξι αντιτορπιλικών.

Α΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 17/9/1912 – 19/5/1913
Ελλάς, Βουλγαρία, Σερβία, Μαυροβούνι κατά Τουρκίας.

10/10/1912: Σαραντάπορο
Απελευθέρωση Γιαννιτσών (20/10/1912), Θεσσαλονίκης (27/10/1912), Πρέβεζας (30/10/1912), Ιωαννίνων (22/2/1913).
3/12/1912: Ναυμαχία «Έλλης»:
5/01/1913: Ναυμαχία Λήμνου:
Απελευθέρωση: Σάμου, Λέσβου, Χίου, Λήμνου Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας.
17/5/1913: Συνθήκη του Λονδίνου.

6/5/1912: Κατάληψη των **Δωδεκανήσων** από την **Ιταλία**.

Β΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 15/6/1913 – 20/7/1913
Ελλάς, Σερβία, Ρουμανία κατά Βουλγαρίας

Μάχες: Κιλκίς 21/6/1913
Δοϊράνης 23/6/1913
Μπέλες 24-26/6/1913
Προέλαση: Ανατολική Μακεδονία, Δυτική Θράκη.
28/7/1913: Συνθήκη του Βουκουρεστίου.
Ανεξαρτησία της Κρήτης.

ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ
τ.χ. ΑΠΟ: 63.211 ΣΕ: 120.308
Επέκταση σε Μακεδονία
Ήπειρο, Νησιά Αιγαίου
Πληθυσμός: ΑΠΟ: 2.631.952 ΣΕ 4.718.221
1907-1914: 1.060.000 στρέμματα στην Θεσσαλία διενεμήθησαν σε ακτήμονες και πρόσφυγες.

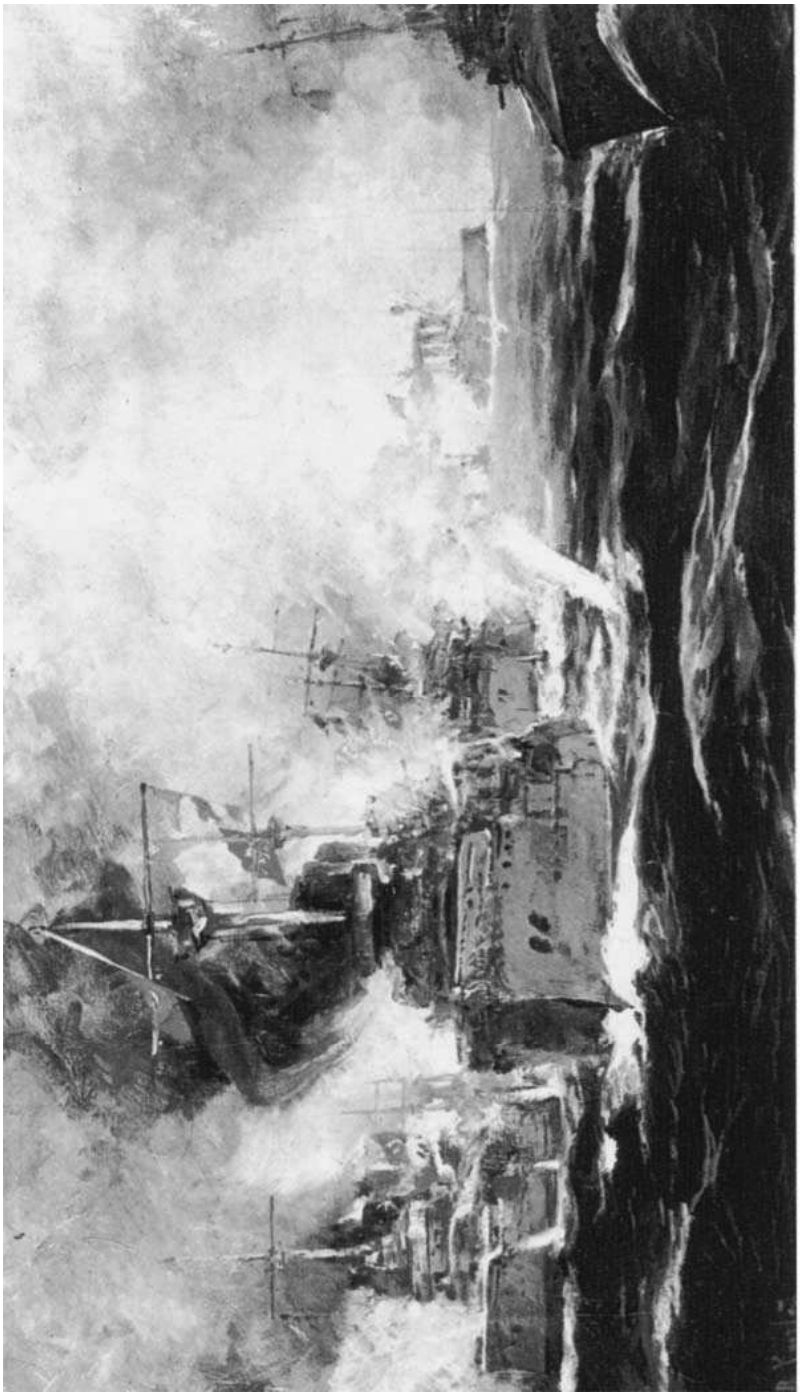

Η ναυμαρχία της Έλλης (3 Δεκ. 1912) υπήρξε η πρώτη μεγάλη ναυτική νίκη του ελληνικού στόλου σοτυς Βαλκανικούς Πολέμους. Στην εικόνα: ελαιογραφία του Βασιλείου Χατζή, που απεικονίζει τα τουρκικά θωρηκτά να βάλλονται από τον «Αβέρωφ» (στο βάθος), τη ναυαρχίδα του ελληνικού στόλου (Αθήνα, Εθνική Πινακοθήκη).

Την 1η Αυγούστου 1921 ο ελληνικός στρατός εξόρμησε από τις θέσεις του στη δυτική Μικρά Ασία και, ύστερα από ένα δεκαήμερο επίπονης πορείας, έφτασε σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από την Άγκυρα. Στην εικόνα: επιχρωματισμένη φωτογραφία με τμήμα της 9ης Μεραρχίας κατά τη διάβαση της Αλμυράς Ερήμου (Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο).

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄**
Εδολοφονήθη 5/3/1913

Ελευθέριος Βενιζέλος 6/10/1910 – 5/3/1913
(Εκλήθη υπό του Στρατιωτικού Συνδέσμου)

Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄**
5/3/1913 – 15/6/1917

15/10/1889: Παντρεύτηκε στην Αθήνα την **Σοφία** θυγατέρα του Γερμανού Αυτοκράτορα Φρειδερίκου Γ΄ Χοεντζόλερν και της Βίκης κόρης της Βικτωρίας.
Τέκνα: Γεώργιος Β΄, Αλέξανδρος, Παύλος, Ελένη, Ειρήνη, Αλεξάνδρα

Ελευθέριος Βενιζέλος 5/3/1913 –25/2/1915
(Διαφωνία με Βασιλέα Προκηρύσσει εκλογές)

Εκλογές: 28/10/1910

Ελ. Βενιζέλος	260
Ζαΐμης	40
Λοιποί	46
	346

Εκλογές: 11/3/1912

Ελ. Βενιζέλος	145
Θεοτοκικοί	15
Ραλλικοί	6
Λοιποί	15
	181

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

28/6/1914 – 11/11/1918

Κωνσταντίνος Α΄: Υπέρ της ουδετερότητος.
Ελ. Βενιζέλος: Υπέρ της **Entente**.
Προτείνει συμμετοχή στην επιχείρηση των Δαρδανελίων.
Συμβούλια Στέμματος: α) 3/5/1915, β) 5/5/1915.
Διαφωνία και παραίτηση του Βενιζέλου (25/5/1915).

Εκλογές: 31/5/1915

Φιλελεύθεροι	189
Λαϊκόν Κόμμα	127
	316

Προτάσεις της Entente για εδαφικές παραχωρήσεις.
Δεύτερη παραίτηση του Ελ. Βενιζέλου (24/9/1915)
κατόπιν νέας διαφωνίας με το Στέμμα.

Εκλογές: 6/12/1915 (Αποχή Φιλελευθέρων!)

Εθνικοφρόνων	256
Ράλλης, Θεοτόκης	46
Λοιποί	20
	332

Θεσσαλονίκη:

«Επιτροπή Εθνικής Άμυνας»:
Αλέξανδρος Ζάννας
Περικλής Αργυρόπουλος

Οι Βούλγαροι καταλαμβάνουν:
Ρούπελ: 26/5/1916 – Καβάλα: 24/8/1916
Απόβαση δυνάμεων της Entente στη Θεσσαλονίκη.
Στρατηγός **Μωρίς Σαράϊγ.**
Κατάσταση πολιορκίας – Αποκλεισμός παραλίων.
Απαίτηση από την Entente αποστρατείας του Ελληνικού στρατού.
Διωγμοί από τους Βουλγάρους στην Θράκη.

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄**
5/3/1913 – 15/6/1917

Πολιτικός Σύμβουλος: Γεώργιος Στρέϊτ
Διοικητής Γενικού Επιτελείου: Ιωάννης Μεταξάς

Δημήτριος Γούναρης 25/2/1915 – 10/8/1915
(*υπηρεσιακή*!)

Ελευθέριος Βενιζέλος 10/8/1915 – 24/9/1915
(διαφωνία με τον Βασιλέα και παραίτηση)

Αλέξανδρος Ζαΐμης 24/9/1915 –25/10/1915
(*υπηρεσιακή*!)

Στέφανος Σκουλούδης 25/10/1915 – 9/6/1916

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ *(συνέχεια)*

4/9/1916:	Δ΄ Σώμα Στρατού παραδίδεται (Συντ. Χατζόπουλος) στους Γερμανούς. 400 αξιωματικοί – 6.000 άνδρες. Μεταφέρονται σε στρατόπεδα στο Γκέρλιτς.
17/8/1916:	**Πραξικόπημα της Εθνικής Άμυνας.**
9/10/1916:	Προσωρινή κυβέρνηση. **Τριανδρία:** (Βενιζέλος, Δαγκλής, Κουντουριώτης).
16/11/1916: έως 2/12/1916:	Γαλλική μοίρα στον Πειραιά. Ναύαρχος Ντε Φουρνέ απαιτεί παράδοση πολεμικού υλικού. Γαλλικά αγήματα (3.000) προχωρούν προς την Αθήνα. Βομβαρδισμοί από ναυτική μοίρα. Σύγκρουση του Ελληνικού στρατού με το γαλλικό άγημα. Νεκροί: Έλληνες 92 – Entente 194. Κύμα τρομοκρατίας στην Αθήνα. 35 φόνοι – Λεηλασίες – Απελάσεις Βενιζελικών. **«Νοεμβριανά»**
15/12/1916:	Αφορισμός του Ελ. Βενιζέλου από τον Αρχιεπίσκοπο Θεόκλητο (!)
11/6/1917:	Οι Σύμμαχοι καταλαμβάνουν τον Ισθμό της Κορίνθου. Απέλαση Ελλήνων του Πόντου από τους Τούρκους.
10/6/1917:	Τηλεσίγραφο Συμμάχων προς τον Βασιλέα Κωνσταντίνο δια παραίτηση (Απεχώρησε προς Ιταλίαν 15/6).
16/6/1917:	Ανασυγκρότηση της «Βουλής των Λαζάρων». Πρωθυπουργός: Ελ. Βενιζέλος. Στρατιωτικός Νόμος – Εκκαθαρίσεις. Ελληνικός στρατός στο Μακεδονικό μέτωπο.
15/5/1918:	Μάχη του Σκρα.
30/10/1918:	**Ανακωχή του Μούδρου (Τουρκία)**.

ΔΙΕΘΝΗ:

7/11/1917:	Ρωσία – Οκτωβριανή Επανάσταση.

Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄**
5/3/1913 – 15/6/1917

Αλέξανδρος Ζαΐμης	9/6/1916	–	3/9/1916
Νικόλαος Καλογερόπουλος	3/9/1916	–	27/9/1916
Σπυρίδων Λάμπρος	27/9/16/1917	–	21/4/1917
Αλέξανδρος Ζαΐμης	21/4/1917	–	14/6/1917

Η συνταγματική εκτροπή του 1915 και η γερμανόφιλος πολιτική οδήγησαν στην **εκθρόνιση του Κωνσταντίνου** Α΄ στις 15/6/1917. Εις τον θρόνον ανήλθε ο τριτότοκος υιός του **Αλέξανδρος.**

Βασιλεύς: **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**
15/6/1917 – 25/10/1920

10/11/1919: Ενυμφεύθη την **Ασπασία Μάνου**, κόρη του επίλαρχου των ανακτόρων Πέτρου Μάνου.

Ελευθέριος Βενιζέλος 14/6/1917 – 4/11/1920

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ *(συνέχεια)*

10/8/1920:	**Συνθήκη των Σεβρών:** Η ΕΛΛΑΔΑ απέκτησε την Δυτική & Ανατολική Θράκη & 5ετή κατοχή περιοχής της Σμύρνης & των πέριξ εδαφών. Μετανάστευση Βουλγάρων από Μακεδονία και Θράκη και εγκατάσταση προσφύγων.
1/1919 – 3/1919:	Συμμετοχή της Ελλάδας στην εκστρατεία της **Ουκρανίας**
12/8/1920:	Απόπειρα δολοφονίας του **Ελ. Βενιζέλου** στο σταθμό της Λυών.
Οκτ 1920	Ίδρυση Γ.Σ.Ε.Ε. “ Σ.Ε.Κ.Ε. <u>**Εκλογές:**</u> **1/11/1920** Φιλελεύθεροι: 375.803 – 118 Αντιπολίτευση: 368.678 – 252 **!** 370
Entante 22/3/1922:	Πλήρης απομόνωση της Ελλάδας – Διακοπή δανείων. Αναγκαστικός δανεισμός (Π. Πρωτοπαπαδάκης) (50% σε ομόλογα).
2/5/1919	**Ελληνικός Στρατός στην Σμύρνη.** Οκτώ Μεραρχίες: 106.000 οπλίτες. 2.500 αξιωματικοί. <u>Αρμοστής</u>: Αριστείδης Στεργιάδης. Επέκταση στο Βιλαέτι Αϊδινίου (προγεφύρωμα).
^{3}/1921–^{8}/1921	Προέλαση στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. <u>Μάχες</u>: Εσχί Σεχίρ 8/7/1921. Σαγγαρίου 10-29/8/1921. Αφίον Καραχισάρ 17-25/9/1921. Γαλλία και Ιταλία στο πλευρό των Τούρκων. Επικεφαλής των Τούρκων: ο **Μουσταφά Κεμάλ** (Ατατούρκ). Επιχειρεί ανακατάληψη της περιοχής. **Αρχηγία Στρατιάς:** Λ. Παρασκευόπουλος 5/19 – 2/1920 Κ. Κομνηνός 2/20 – 11/1920 Αν. Παπούλας 11/20 – 23/5/1922 Γ. Χατζανέστης 23/5 – 31/8/1922

20/11/1920: *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ*
Αποχή Φιλελευθέρων
Επάνοδος βασιλέως (99%)

1 έτος & 293 μέρες
Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄**
22/11/1920 – 11/9/1922

Δημήτριος Ράλλης	4/11/1920	–	24/1/1921
Νικόλαος Καλογερόπουλος	24/1/1921	–	26/3/1921
Δημήτριος Γούναρης	26/3/1921	–	3/5/1922
Νικόλαος Στράτος	3/5/1922	–	9/5/1922
Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης	9/5/1922	–	28/8/1922

Ο Βασιλεύς **Κωνσταντίνος** παραιτήθηκε του θρόνου υπέρ του υιού του **Γεωργίου** την 11/9/1922.

Βασιλεύς Αλέξανδρος απεβίωσε: 25/10/1920

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Εθνική Άμυνα: Γ. Κονδύλης, Κ. Μαζαράκης
Π. Ζυμβρακάκης, Δ. Ιωάννου
1921 – Προσπάθεια εγκαθίδρυσης
«Μικρασιατικού Κράτους»

13/8 – 31/8/1922: Μικρασιατική Καταστροφή

10/1/1921:	Έναρξη προέλασης Ελληνικού Στρατού.
13/8/1922:	Αντεπίθεση των Τούρκων και απώθηση.
20/8/1922:	Αιχμαλωσία του στρατηγού Ν. Τρικούπη με Α΄ σώμα στρατού (190 αξιωματικοί και 4.300 οπλίτες).
27/8/1922:	Μαρτυρικός θάνατος του μητροπολίτη Χρυσοστόμου.
5/10/1922:	Ανακωχή των Μουδανιών. Σμύρνη: Σφαγές, λεηλασία, πυρπόληση πόλεως. 25.000 αγνοούμενοι, 200.00 εκτοπισμένοι.
24/7/1923:	**Συνθήκη της Λωζάνης.**
Απώλεια:	Ανατολική Θράκη Ίμβρος, Τένεδος Βιλαέτι Σμύρνης
Ελλάδα:	1.500.000 πρόσφυγες. Ανταλλαγή Ελληνοτουρκικών πληθυσμών.

Δίκη των Έξ: (3/11 – 27/11/1922)

Δ. Γούναρης
Π. Πρωτοπαπαδάκης
Ν. Στράτος
Ν. Θεοτόκης
Γ. Μπαλτατζής
Γ. Χατζανέστης (στρατηγός)

} Εις θάνατον! Εκτελέσθηκαν την 28/11/1922…

Πρόεδρος Στρατοδικείου: Δ. Οθωναίος.

Κίνημα Στρατηγών: Γ. Λεοναρδόπουλου & Π. Γαργαλίδη
22/10 – 28/10/1923 (κατεπνίγη χωρίς δυσκολία).

31/8/1923: Κατάληψη της **Κέρκυρας** από ιταλική αρμάδα (Μουσσολίνι). Απεχώρησαν 27/9/1923.

15 Νεκροί – Πρόστιμο στην Ελλάδα 500.000 λιρέτες!

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄**
14/9/1922 – 19/12/1923
1 έτος & 96 μέρες

24/2/20: Ενυμφεύθη την **Ελισάβετ** πριγκίπισσα της Ρουμανίας (θυγατέρα του βασιλέως **Φερδινάνδου** Χοεντζόλερν.
Διαζύγιο: 15/7/1935

Νικόλαος Τριανταφυλλάκος	28/2/1922	–	17/9/1922
Σωτήριος Κροκιδάς	17/9/1922	–	14/11/1922
Στυλιανός Γονατάς (δίκη των εξ)	14/11/1922	–	12/1/1924
Ελευθέριος Βενιζέλος	12/1/1924	–	12/2/1924
Γεώργιος Καφαντάρης	12/2/1924	–	9/3/1924

Ο **Γεώργιος Β΄**
Εξέπεσε του θρόνου (από Βουλήν) 9/3/1923.
Απεχώρησε 19/12/1923 πριν από το Δημοψήφισμα!
Ο **Π. Κουντουριώτης** ορίζεται Αντιβασιλεύς.
Ο Ελ. Βενιζέλος αντίθετος ως προς την διαδικασίαν εκπτώσεως.
(Ψήφισμα Βουλής δια κατάργηση της μοναρχίας 25/3/1924!)

Εκλογές: 16/12/1923

Φιλελεύθεροι	250	
Λαϊκόν Κόμμα	-	(Αποχή!)
Παπαναστασίου	120	
Λοιποί	27	
	397	

Βασιλεύς Κωνσταντίνος Α΄: Απεβίωσε 29/12/1922

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1/3/1923: Υιοθετείται το Γρηγοριανό ημερολόγιο (13 ημέρες διαφορά!)
12/1924: Προσφυγικό δάνειο 12,3 εκατ. χρυσών λιρών (Hambro Bank).
24/12/1924: Σύμβαση ΟΥΛΕΝ για την δημιουργία τεχνητής λίμνης.

Προσφυγικό πρόβλημα: Ήλθαν 1.220.000 Έλληνες
Έφυγαν 518.000 Τούρκοι
Έφυγαν 92.000 Βούλγαροι

Απαλλοτρίωση γαιών (8,3 εκατ. στρέμματα) και διανομή στους πρόσφυγες

Κυβέρνηση Αλεξ. Παπαναστασίου:

- Συντάξεις στρατιωτικών, θυμάτων πολέμου.
- Υδραυλικά έργα στην Βόρεια Ελλάδα.
- Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης.
- Κήρυξη της Δημοκρατίας.
- Ίδρυση Ι.Κ.Α.

26/6/1925: Πραξικόπημα Θ. Πάγκαλου. – Δικτατορία.

23/1/1926: Αναγκαστικός δανεισμός από τον πρωθυπουργό Θ. Πάγκαλο 25% της αξίας των χαρτονομισμάτων σε ομόλογα.

22/8/1926: Επαναφορά του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Εκλογές: 7/11/1926

Φιλελεύθεροι	119	
Λαϊκόν	60	
Ελευθερόφρονες	51	
ΚΚΕ	10	!
Λοιποί	46	
	286	

18/3/1926: Ίδρυση της Ακαδημίας Αθηνών.

3/6/1927: Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

13/4/1924: *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ*
Αποχή συντηρητικών
Έκπτωση της μοναρχίας (70%)

Πρόεδρος: **ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**
9/3/1924 – 9/12/1929

Αλέξανδρος Παπαναστασίου	9/3/1924	–	25/7/1924
Θεμιστοκλής Σοφούλης	25/7/1924	–	7/10/1924
Ανδρέας Μιχαλακόπουλος	7/10/1924	–	26/6/1925

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Συνταγματική εκτροπή (426 ημέρες)

26/6/1925: Πραξικόπημα του Θ. Πάγκαλου με την συμμετοχή ναυάρχου του Αλ. Χατζηκυριάκου και του Ταγματάρχη Β. Ντερτιλή. Στις 4/1/1926 αυτοανακηρύσσεται και Πρόεδρος της Δημοκρατίας (!)

Θεόδωρος Πάγκαλος **26/6/1925 - 22/8/1926**

22/8/1926: Ανετράπη έπειτα από 14 μήνες από τον στρατηγό **Γεώργιο Κονδύλη.**

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

2/6/1927: **Αναθεώρηση του Συντάγματος**
Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ρακτιβάν
Βουλευτές 200 – 250
Γερουσία 120

Επιτεύγματα κυβέρνησης **Ελευθερίου Βενιζέλου** 1928 – 1932

- Οδοποιία – Αποξηράνσεις.
- Ανταλλαγή πληθυσμών.
- Άρση «χρυσού κανόνος».
- Βιομηχανική ανάπτυξη.
- Επαφές με Τουρκία (Ισμέτ Ινονού).
- Παγκόσμια οικονομική κρίση 1929.
- Σύμφωνο φιλίας με Σερβία (27/3/1929).
- Υδραυλικά και αποξηραντικά έργα.
- Ίδρυση Αγροτικής Τράπεζας.
- Προσωρινό χρεοστάσιο δανείων (^{9}/1932).
- Υποτίμηση της δραχμής 60%.

4/9/1928: Συνοδική Πράξη Οικουμενικού Πατριαρχείου αναθέτει «επιτροπικώς» την διοίκηση των μητροπόλεων «Νέων Χωρών» στην Εκκλησία της Ελλάδος, (Ν. 3615/1928).

Εκλογές: 19/8/1928

Φιλελεύθεροι	223	(+ 65 γερουσιαστές)
Λαϊκόν κόμμα	19	(+ 55 γερουσιαστές)
Βασιλόφρονες	3	
Λοιποί	5	
Σύνολο	250	

21/9/1931: Σύνδεση της Δραχμής με το Δολάριο.

Πληθυσμός:

1898:	2.187.000
1920:	5.117.000
1928:	6.204.000

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρόεδρος: **ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ**
9/3/1924 - - 9/12/1929

Γεώργιος Κονδύλης	22/8/1926	–	4/12/1926
Αλέξανδρος Ζαΐμης	4/12/1926	–	4/7/1928
Ελευθέριος Βενιζέλος	4/7/1928	–	9/12/1929

Πρόεδρος: **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ**
9/12/1929 – 4/11/1932

Ελευθέριος Βενιζέλος *(συνέχεια)* 9/12/1929 – 4/11/1932
(Έμεινε στην αρχή 52 μήνες)

Διάσπαση των Φιλελευθέρων. Ο **Παπαναστασίου** και ο **Καφαντάρης** κατηγορούν τον Βενιζέλο ότι συγκεντρώνει όλες τις εξουσίες στα χέρια του.

Απεβίωσαν:

Παύλος Κουντουριώτης	24/8/1935
Ελευθέριος Βενιζέλος	18/3/1936
Παναγής Τσαλδάρης	17/5/1936
Αλέξανδρος Ζαΐμης	15/9/1936
Γεώργιος Κονδύλης	31/1/1936

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Εκλογές: 5/3/1933

Λαϊκόν:	135	(54,40%)
Φιλελεύθεροι:	110	
Αγροτικόν:	3	
Σύνολον:	248	

6/3/1933: **Κίνημα Στρατηγού Ν. Πλαστήρα:**
Πλήρης αποτυχία. Κατέφυγε στο Εξωτερικό.

6/6/1933 Απόπειρα δολοφονίας Ελ. Βενιζέλου
από διοικητή Ασφάλειας Πολυχρονόπουλο (!)

1/3/1935 – 12/3/1935: **Κίνημα Ελευθέριου Βενιζέλου:**
Ναύαρχος: Ι. Δεμέστιχας – Στρατηγός Δ. Καμμένος
Αξιωματικοί: Ι. Τσιγάντες, Δ. Ψαρρός
Συνταγματάρχης: Στ. Σαράφης
Αποτυχία: Ο Ελ. Βενιζέλος διέφυγε στην Ιταλία

10/10/1935: Πραξικόπημα Γ. Κονδύλη.
Βίαιη κατάργηση της Δημοκρατίας.
Ανατρέπεται η Κυβέρνηση.
Κηρύσσεται στρατιωτικός νόμος.

3/11/1935: Επανέρχεται η Βασιλεία με νόθο δημοψήφισμα.

25/11/1940: Άφιξη του Βασιλέως.

Εκλογές: 26/1/1936

Φιλελεύθεροι	142	Δίδεται «ψήφος εμπιστοσύνης»
Λαϊκόν	143	από τα δύο μεγάλα κόμματα δια
ΚΚΕ	15	σχηματισμό κυβέρνησης από τον
	300	Ι. Μεταξά!

4/8/1936 – 29/1/1941: **Δικτατορία Ιωάννη Μεταξά:**
Διώξεις κομμουνιστών.
Δηλώσεις μετανοίας: 47.000 - Συλληφθέντες: 50.000

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρόεδρος: **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ**
9/12/1929 – 3/11/1935

Παναγής Τσαλδάρης *(συνεργασία)*	4/11/1932	– 16/1/1933
Ελευθέριος Βενιζέλος	16/1/1933	– 6/3/1933
Αλέξανδρος Οθωναίος	6/3/1933	– 10/3/1933
Παναγής Τσαλδάρης	10/3/1933	– 10/10/1935
Γεώργιος Κονδύλης	10/10/1935	– 3/11/1935

3/11/1935: *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ*
Υπέρ Βασιλείας 97,88%!

ΒΑΣΙΛΕΙΑ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄**
3/11/1935 – 24/4/1941

Γεώργιος Κονδύλης	3/11/1935	– 30/11/1935
Κωνσταντίνος Δεμερτζής (Υπηρ.)	30/11/1935	– 13/4/1936
Ιωάννης Μεταξάς *(κατ' εντολήν των δύο μεγάλων κομμάτων)*	13/4/1936	– 4/8/1936

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

15/8/1940:	Τορπιλισμός του καταδρομικού ΕΛΛΗ από Ιταλικό υποβρύχιο στο λιμάνι της Τήνου.
28/10/1940:	**Επίθεση της Ιταλίας στην Ελλάδα** Αναχαίτιση στην Ήπειρο από τον στρατό. <u>Ελληνική προώθηση:</u>
24/11/1940:	Κορυτσά
8/12/1940:	Αργυρόκαστρο
22/12/1940:	Χιμάρα
31/1/1941:	Κλεισούρα
6/4/1941:	**Η Γερμανία εισβάλλει στην Ελλάδα** Βρεταννικός στρατός (53.000 υπό τον στρατηγό Henry Wilson) πολεμά στο πλευρό της Ελλάδας. <u>Προέλαση των Γερμανών:</u>
9/4/1941:	Θεσσαλονίκη
21/4/1941:	Ιωάννινα
24/4/1941:	**Αθήνα** – Συνθηκολόγηση Ο Βασιλέας και η Κυβέρνηση αναχωρούν για την Κρήτη.
20/5- **27/5/1941:**	**Η Μάχη της Κρήτης** Αερομεταφορά 41.435 Γερμανών. 400 βομβαρδιστικά – 500 μεταγωγικά. Σκληρές μάχες του ελληνικού στρατού με την σύμπραξη των Συμμάχων.
29/5/1941:	Ο Βασιλεύς και οι Αρχές καταφεύγουν στην Αλεξάνδρεια. 16.500 στρατιώτες μεταφέρονται στην Αίγυπτο. Βαριές απώλειες. **Τριπλή κατοχή** Γερμανία – Ιταλία – Βουλγαρία

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄**
3/11/1935 – 24/4/1941

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Ιωάννης Μεταξάς	4/8/1936	–29/1/1941*
Αλέξανδρος Κορυζής	29/1/1941	–18/4/1941**
Εμμανουήλ Τσουδερός	24/4/1941	– 30/4/1941

Υπουργοί Δικτατορίας:

Εσωτερικών:	Θ. Σκυλακάκης
Δικαιοσύνης:	Γ. Λογοθέτης
Ασφάλειας:	Κ. Μανιαδάκης
Τύπου:	Θ. Νικολούδης
Οικονομικών:	Ι. Αρβανιτάκης
Εργασίας:	Αρ. Δημητράτος

---

* Απεβίωσε
** Αυτοκτόνησε

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ *(συνέχεια)*

Πληθωρισμός, πείνα εκτελέσεις
Αντίσταση του ελληνικού λαού
Απεργίες, μαύρη αγορά.

ΚΑΤΟΧΗ

Ίδρυση:	Ε.Α.Μ.	27/9/1941	(Ηλ. Τσιριμώκος)
>>	Ε.Δ.Ε.Σ.	9/9/1941	(Ν. Ζέρβας)
>>	Ε.Κ.Κ.Α.	11/1942	(Δ. Ψαρρός)
>>	Ε.Λ.Α.Σ.	22/5/1942	(Θ. Κλάρας)
>>	ΕΠ.Ο.Ν.	23/2/1943	(Π. Δημητράτος)
>>	«Μίδας»	7/1942	(Γ. Τσιγάντες)
>>	Π.Ε.Ε.Α.	10/3/1944	(Α. Σβώλος)

***S.O.E.**	(Eddie Mayers, Chris Woodhouse)
(MO-4)	Γιάννης Τσιγάντες 6/42 – 14/1/1943
25/11/1942:	**Γοργοπόταμος (SOE – ΕΛΑΣ – ΕΔΕΣ)**
02/5/1943	– ΕΛΑΣ: Αρχηγία στον Στρατηγό Σαράφη
01/6/1943	– ΕΛΑΣ: Ανατίναξη Σήραγγας Κουρνόβου
20/6/1943	– SOE: >> Γέφυρας Ασωπού
3/9/1943:	**<u>Κατάρρευση της Ιταλίας</u> (250.000 στρατιώτες στην Ελλάδα)**
8/5/1943:	Κατάρτιση Ταγμάτων Ασφαλείας (Ι. Ράλλης)
4/9 – 22/10/1943:	Επιχείρηση κατάληψης των Δωδεκανήσων από τους Συμμάχους («Κατσώνης» - «Βασ. Όλγα», «Αδρίας»).
13/12/1943:	Καταστροφή των Καλαβρύτων (από Γερμανούς).
10/3/1944:	Ίδρυση της **Π.Ε.Ε.Α.** (Βίνιανη).
18/4/1944:	Δολοφονία του συνταγματάρχη Δ. Ψαρρού
27/4/1944:	Απαγωγή του στρατηγού Χάϊνριχ Κράϊπε (Κρήτη).
8/6/1944:	Σφαγές Διστόμου (από Γερμανούς).

10/10/1943 – 20/10/1943: <u>Συγκρούσεις **ΕΛΑΣ – ΕΔΕΣ**</u>.
4/1/1944 – 1/2/1944: **<u>Εμφύλιος</u>**.

15/9/1944 ΕΛΑΣ –Σφαγές Μελιγαλά.

---

*Special Operations executives

Περίοδος Κατοχής

ΕΛΛΑΔΑ

Κατακτητές

Carlo Geloso
Ιταλός Στρατηγός
Helmouth Felmy
Γερμανός Διοικητής Νοτίου Ελλάδος
Hermann Neubacher
Γερμανός οικονομικός σύμβουλος

Πρωθυπουργοί

Γεώργιος Τσολάκογλου	30/4/1941	–	2/12/1941
Κωνσταντίνος Λογοθετόπουλος	2/12/1941	–	7/4/1943
Ιωάννης Ράλλης	7/4/1943	–	11/10/1944

Συνεργάτες - Υπουργοί

Αντώνιος Λιβιεράτος
Αναστάσιος Ταβουλάρης
Σωτήριος Γκοτζαμάνης
Πλάτων Χατζημιχάλης
Έκτωρ Τσιρωνίκος
Νικόλαος Μάρκου
Νικόλαος Λούβαρις
Χαράλαμπος Κατσιμήτρος
Γεώργιος Μπάκος
Αγησίλαος Γέροντας

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ *(συνέχεια)*

ΚΑΤΟΧΗ
Μέση Ανατολή

3/3 – 24/4/1944:	**Ανταρσία του Στόλου** Αλεξάνδρεια: 6 αντιτορπιλικά, 1 κορβέτα Πορτ Σάϊντ: 1 θωρηκτό, 6 αντιτορπιλικά, 1 υποβρύχιο Επέμβαση Συμμάχων – Σκληρά μέτρα Ναύαρχος Π. Βούλγαρης
17/5 – 20/5/1944:	**Συνέδριο του Λιβάνου.** Πρωθυπουργός: Γ. Παπανδρέου **Π.Ε.Ε.Α.:** Μ. Πορφυρογένης, Π. Ρούσσος, Στ. Σαράφης, Αλ. Σβώλος, Αγγ. Αγγελόπουλος
22 – 24/9/1944:	**Συμφωνία της Καζέρτας.** **Πρωθυπουργός:** Γ. Παπανδρέου **Υπουργοί:** Σαράφης, Δεσποτόπουλος, Ζέρβας Ο Ελληνικός στρατός τίθεται υπό την αρχηγεία του Βρεταννού Στρατηγού Ρόναλντ Σκόμπυ
8/10/1944:	**Αποχώρηση των Γερμανών από την Αθήνα*.**
3/12/1944:	Συλλαλητήριο 23 νεκροί και 140 τραυματίες.
3/12/1944 – 11/1/1945:	**Δεκεμβριανά** Συγκρούσεις: (ΕΛΑΣ–Στρατός/Βρεταννοί) Ν. 8.500 (4.000 Ν. άμαχοι)

Απώλειες:

		Κρήτη	
Γερμανοί		(10.000 + 4.400)	
Έλληνες		Συγκρούσεις	20.650
		Εκτελέσεις ως αντίποινα	4.800
		Ομαδικές εκτελέσεις	5.000
		Αντιστασιακοί	6.000
			26.450

Γενοκτονία των Ελληνοεβραίων (60.000 περίπου)

*Οι Γερμανοί διατηρούσαν στην Ελλάδα **πέντε** μεραρχίες (περίπου 300.000)

Περίοδος Κατοχής

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Πρωθυπουργοί

Εμμανουήλ Τσουδερός	1/5/1941	– 14/4/1944
Σοφοκλής Βενιζέλος	14/4/1944	– 26/4/1944
Γεώργιος Παπανδρέου	26/4/1944	–18/10/1944

Υπουργοί Π.Ε.Ε.Α.

Αλ. Σβώλος	(Οικονομικών)	2/9-3/11/1944
Γ. Ζεύγος	(Γεωργίας)	
Π. Πορφυρογένης	(Εργασίας)	
Ηλ. Τσιριμώκος	(Εθνικής Οικονομίας)	
Ν. Ασκούτσης	(Δημ. Έργων)	
Αγ. Αγγελόπουλος	(Υφυπουργός Οικονομικών)	

Ο βασιλεύς **Γεώργιος Β΄** δεν παραιτήθηκε από τον θρόνο. Συμφώνησε να επανέλθει στην Ελλάδα εφόσον ο λαός τον αποδεχθεί μετά από διενέργεια δημοψηφίσματος.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

12/2/1945: **Συμφωνία της Βάρκιζας**

Υπέγραψαν:

Γ. Σιάντος	Ε.Α.Μ.	Ι. Σοφιανόπουλος	Κυβέρνηση
Γ. Παρτσαλίδης		Ι. Μακρόπουλος	
Ηλ. Τσιριμώκος		Π. Ράλλης	

18/4/1945: Επιστροφή του Γ.Γ. του ΚΚΕ **Νίκου Ζαχαριάδη** από το στρατόπεδο συγκεντρώσεως στο Νταχάου. Αποδοχή όρων Συνθήκης της Βάρκιζας.

6/6/1945: Αυτοκτονία του Άρη Βελουχιώτη.

12-15/2/1946: Β΄ Ολομέλεια του ΚΚΕ– Αποχή από τις εκλογές. Ένοπλη λαϊκή πάλη

Εκλογές: 31/3/1946

206	Λαϊκό	Αναλογική συν 1
48	Φιλελεύθεροι	
20	Ζερβάς	
12	Λοιποί	
68	Συνασπισμοί	
254		

29/7-15/10/1946: Διάσκεψη Ειρήνης Ο.Η.Ε. (Παρίσι)
Στην Ελλάδα παραχωρούνται μόνον τα Δωδεκάνησα.

12/3/1947: **Δόγμα Τρούμαν**
Οικονομική βοήθεια σε Ελλάδα και Τουρκία.
Εδραίωση της Αμερικανικής παρουσίας.
Συλλήψεις – δίκες κομμουνιστών – Εκτοπισμοί.

7/3/1948: **Ένωση Δωδεκανήσων με την Ελλάδα.**

Διώξεις (ΚΚΕ)	2.500	καταδικασμένοι
(κατά τον υπουργό Κ. Ρέντη)	15.500	υπόδικοι
	18.500	εκκρεμότητες

Στρατόπεδα συγκεντρώσεως:
Μακρόνησος, Γυάρος, Άγιος Ευστράτιος (Λήμνος),
Τρίκκερι (Παγασητικός).
Οι εκτοπισμένοι έφθασαν μέχρι 15.000.

ΜΕΣΟΒΑΣΙΛΕΙΑ

(Αντιβασιλεύς: **Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός)**

Γεώργιος Παπανδρέου	18/10/1944	–	3/1/1945
Νικόλαος Πλαστήρας	3/1/1945	–	18/4/1945
Πέτρος Βούλγαρης	18/4/1945	–	17/10/1945
Δαμασκηνός, Αρχιεπίσκοπος	17/10/1945	–	1/11/1945
Παναγιώτης Κανελλόπουλος	1/11/1945	–	22/11/1945
Θεμιστοκλής Σοφούλης	22/11/1945	–	4/4/1946
Παναγιώτης Πουλίτσας	4/4/1946	–	18/4/1946
Κωνσταντίνος Τσαλδάρης	18/4/1946	–	1/9/1946

1/9/1946: *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ*
*Επάνοδος του Βασιλέως (**68,4%)***

ΒΑΣΙΛΕΙΑ

Βασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄**
1/9/1946 – 1/4/1947

Κωνσταντίνος Τσαλδάρης	1/9/1946	–	24/1/1947
Δημήτριος Μάξιμος	24/1/1947	–	1/4/1947

Βασιλεύς Γεώργιος Β΄: Απεβίωσε 1/4/1947

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1946 – 1949: Εμφύλιος Πόλεμος

30/5/1946:	Μάχη Λιτόχωρου – Απαρχή Εμφυλίου.
9/1947:	Γ΄ Ολομέλεια Κ.Κ.Ε. Αποφασίζεται η ένοπλη εξέγερση κατά του κράτους.
10/1946 – 2/1949:	**Μάρκος Βαφειάδης** Αρχηγός ΔΣΕ*
1/5/1948:	Δολοφονία υπουργού Χρ. Λαδά.
16/5/1948:	Δολοφονία δημοσιογράφου Τζωρτζ Πολκ.
20/1/1949:	Αρχηγία στρατού: **Αλέξανδρος Παπάγος.**
	Μάχες
10/6/1948 – 28/8/1948:	Γράμμου
3/8/1948 – 28/8/1948:	Βίτσι
28/8/1949:	Γενική υποχώρηση ΔΣΕ προς Αλβανία.
	Απώλειες ανταρτών:
Νεκροί:	30.300
Τραυματίες:	43.400

Πολιτικοί πρόσφυγες:

Τασκένδη:	16.500	Πολωνία:	9.000
Τσεχοσλοβακία	13.500	Ουγγαρία:	4.000
Ρουμανία:	5.500	Αν. Γερμανία:	2.000

5/2/1950: Ίδρυση Ε.Δ.Α.

15/2/1952 – 30/3/1952: Δίκη Ν. Μπελογιάννη και εκτέλεσή του.

31/5/1952: Κίνημα Ι.Δ.Ε.Α.

2/10/1952: Ένταξη της Ελλάδας στο **Ν.Α.Τ.Ο.**

ΔΙΕΘΝΗ

Πόλεμος Κορέας: 1950 – 1953

Ουγγαρία: Επέμβαση Σοβιετικών Οκτ. 1956.

---

* Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας

Βασιλεύς: **ΠΑΥΛΟΣ Α΄**
1/4/1947 – 5/3/1964

9/11/1938:Παντρεύτηκε στην Αθήνα την **Φρειδερίκη** πριγκίπισσα του Αννοβέρου και δούκισσα του Braunschweig.
Τέκνα: Σοφία, Κωνσταντίνος, Ειρήνη.

Δημήτριος Μάξιμος	1/4/1947	–	29/8/1947
Κωνσταντίνος Τσαλδάρης	29/8/1947	–	7/9/1947
Θεμιστοκλής Σοφούλης	7/9/1947	–	24/6/1949
Αλέξανδρος Διομήδης	30/6/1949	–	6/1/1950
Ιωάννης Θεοτόκης	6/1/1950	–	23/3/1950
Σοφοκλής Βενιζέλος	23/3/1950	–	15/4/1950
Νικόλαος Πλαστήρας	15/4/1950	–	21/8/1950
Σοφοκλής Βενιζέλος	21/8/1950	–	27/10/1950
Νικόλαος Πλαστήρας	27/10/1950	–	11/10/1952

Εκλογές: 16/11/1952 (Πλειοψηφικόν)

Ελληνικός Συναγερμός	247 !
Λοιποί	53
	300

Θεμιστοκλής Σοφούλη: Απεβίωσε 24/6/1949
Νικόλαος Πλαστήρας: Απεβίωσε 26/7/1953

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

<u>Αναθεώρηση του Συντάγματος</u> (ίσχυσε από 1/1/1952)
Άρθρα 114
Εισηγητής: Δ. Παπασπύρου
9/5/1953: Υποτίμηση της Δραχμής (Σ. Μαρκεζίνης) (1$ = 30 δρχ.).
12/10/1953: Συμφωνία δι Αμερικανικές βάσεις.
24/2/1953 – 5/11/1955: Δίκες αεροπόρων δια συνομωσία.

<u>Τουρκία</u>
Σεπτ. 1955: Βιαιότητες κατά των Ελλήνων στην Πόλη,
την Άγκυρα και Σμύρνη. Κύμα φυγής.

10/3/1956: Καθαίρεση του Ν. Ζαχαριάδη από ηγεσία του Κ.Κ.Ε.
Αναλαμβάνει ο Κ. Κολιγιάννης (1956 – 1973).

<u>ΚΥΠΡΟΣ</u>: Ένοπλος αγώνας ΕΟΚΑ (1/5/1955).
9/3/1956: Ο Μακάριος εξορίζεται στις Σεϋχέλλες.
19/5/1958: Σχέδιο Μακ Μίλλαν.

6/10/1955: <u>Πρωτοβουλία βασιλέως</u>: Ανάθεση σε Κ. Καραμανλή σχηματισμού κυβερνήσεως.

<u>Εκλογές</u>: 19/2/1956

ΕΡΕ	47.38%	– 165!	
Δ.Ε.	48.15%!	– 132	
Λοιποί	4.47%	– 3	
		300	

Καλπονοθευτικό εκλογικό σύστημα ημι-αναλογική!

Ανεξαρτησία της ΚΥΠΡΟΥ
11/2/1959: Συμφωνία της Ζυρίχης.
Κ. Καραμανλής – Γ. Αβέρωφ
Α. Μεντερές – Φ. Ζουλού } Υπέγραψαν
Πρόεδρος: Μακάριος - Αντιπρόεδρος: Κιουτσούκ

22/5/1963: Δολοφονία Γρ. Λαμπράκη από παρακρατικούς.
11/6/1963: Παραίτηση Πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή.
10/12/1963: Αρχηγός ΕΡΕ ο **Π. Κανελλόπουλος**.

ΔΙΕΘΝΗ
Ρωσία: Εκτόξευση ΣΠΟΥΤΝΙΚ στο διάστημα (5/10/1957)
Κούβα: Ανατροπή του δικτάτορα Μπατίστα από τον Φιντέλ Κάστρο (1/1/1959)
Τσεχοσλοβακία: Άνοιξη της Πράγας (Αύγ. 1968)

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΠΑΥΛΟΣ Α΄**
1/4/1947 – 5/3/1964

Δημήτριος Κιουσόπουλος*	11/10/1952	–	19/11/1952
Αλέξανδρος Παπάγος	19/11/1952	–	6/10/1955
Κωνσταντίνος Καραμανλής	6/10/1955	–	29/2/1956
Κωνσταντίνος Καραμανλής	29/2/1956	–	5/3/1958
***Κωνσταντίνος Γεωργακόπουλος**	5/3/58	–	17/5/1958
Κωνσταντίνος Καραμανλής	17/5/1958	–	20/9/1961
Κωνσταντίνος Δόβας	20/9/1961	–	4/11/1961
Κωνσταντίνος Καραμανλής	4/11/1961	–	11/6/1963
Παναγιώτης Πιπινέλης	19/6/1963	–	23/9/1963
Στυλιανός Μαυρομιχάλης*	28/9/1963	–	8/11/1963
Γεώργιος Παπανδρέου	8/11/1963	–	24/12/1963
Ιωάννης Παρασκευόπουλος*	29/12/1963	–	16/2/1964

Εκλογές: 29/10/1961 (βία & νοθεία)

ΕΡΕ	176
ΕΚ	100
ΠΑΜΕ	24
	300

Εκλογές: 16/4/1964

ΕΡΕ	107
ΕΚ	171
ΠΑΜΕ	22
	300

Απεβίωσαν**:**

Αλέξανδρος Παπάγος:	6/10/1955
Σοφοκλής Βενιζέλος:	6/2/1964
Βασιλεύς Παύλος:	5/3/1964

** Υπηρεσιακή.*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΚΥΠΡΟΣ:	Σχέδια Atcheson I. & II.
Ιούλιος 1964:	Απορρίπτονται από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Εμμένει στην πλήρη αυτοδιάθεση. Βιαιότητες στο νησί.
6/8/1964:	Βομβαρδίζεται από τουρκικά αεροπλάνα η Κύπρος.
Αύγ' 1964:	**Ομαδικές απελάσεις** Ελλήνων από την Κωνσταντινούπολη. Καταστροφή ελληνικών περιουσιών.
	Επιτεύγματα κυβερνήσεων Γεωργίου Παπανδρέου: Δωρεάν παιδεία. Τερματισμός του εμφυλιοπολέμου. Απελευθέρωση των κρατουμένων κομμουνιστών. Κατάργηση της αστυνόμευσης των πολιτών. Ανεμπόδιστη δράση των συνδικαλιστών.
	Γεώργιος Σεφέρης: Νόμπελ λογοτεχνίας 1963.
15/7/1965:	Παραίτηση του Πρωθυπουργού Γ. Παπανδρέου και ανταλλαγή επιστολών με τον βασιλέα Κωνσταντίνο. Κατάφωρη παραβίαση του Συντάγματος εκ μέρους του Βασιλέως με πολιτικές παρεμβάσεις.
15/7-22/12/1966	Κυβερνήσεις αποστασίας. Συνταγματική εκτροπή. Αποστασία 44 βουλευτών ΕΚ. Δωροδοκίες δι εξαγοράν ψήφων.
24/2/1967:	Ποινική δίωξη κατά Ανδρέα Παπανδρέου δια συμμετοχήν του εις την παρακρατική οργάνωση «ΑΣΠΙΔΑ». Είχε καταστρωθεί από την οργάνωση «ΙΔΕΑ». Η δική διεκόπη μετά το πραξικόπημα των συνταγματαρχών.

ΔΙΕΘΝΗ

Πόλεμος Βιετνάμ: 1965 – 1975

Η.Π.Α. – 20/7/1969: Νιλ Άρμστρονγκ πατά στη σελήνη.

Λιβύη: 1/9/1969: Ανατροπή βασιλέα Ίντρις από Μουαμάρ Καντάφι.

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β΄**
5/3/1964 – 14/12/1967

18/9/1964: Παντρεύτηκε στην Αθήνα την πριγκίπισσα **Άννα – Μαρία** κόρη του βασιλέα της Δανίας Φρειδερίκου Θ΄ του Oldenburg

Τέκνα: Παύλος, Αλεξία, Νικόλαος, Θεοδώρα, Φίλιππος

Γεώργιος Παπανδρέου	16/2/1964	–	15/7/1965

ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ

Γεώργιος Νόβας (44 ημ.)	15/7/1965	–	28/8/1965
Ηλίας Τσιριμώκος (20 ημ.)	28/8/1965	–	17/9/1965
Στέφανος Στεφανόπουλος (1 έτος+ 96 ημ.)	17/9/1965	–	22/12/1966
Ιωάννης Παρασκευόπουλος	22/12/1966	–	3/4/1967
Παναγιώτης Κανελλόπουλος	3/4/1967	–	21/4/1967

Σοφοκλής Βενιζέλος: Απεβίωσε 11/2/1964

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

21/4/1967:	**Πραξικόπημα των Συνταγματαρχών.*** Κατάλυση της δημοκρατίας.
13-14/12/1967:	Αντιπραξικόπημα του βασιλέως Κωνσταντίνου Β'. Αποτυγχάνει και διαφεύγει στο Εξωτερικό.
13/8/1968:	Απόπειρα κατά του Γ. Παπαδόπουλου. Αλέκος Παναγούλης. Συλλαμβάνεται & φυλακίζεται. Δημιουργούνται αντιστασιακές ομάδες (ΠΑΚ).
28/9/1968:	Αναθεώρηση του **Συντάγματος.** Αυτονομία Ενόπλων Δυνάμεων.
29/9/1970:	Η Ελλάς εκτός του Συμβουλίου της Ευρώπης.
22/5/1973:	Το αντιτορπιλικό «Βέλος» (Ν. Παππάς) καταφεύγει στην Ιταλία.
29/7/1973:	Αναθεώρηση του **Συντάγματος.** Πολίτευμα: Δημοκρατία. 73% ψήφισαν Ναι!
14-17/11/1973:	Κίνημα του **Πολυτεχνείου**. Σύνθημα: Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία. Καταστολή από τον στρατό/Συλλήψεις.
25/11/1973:	Πραξικόπημα από ταξίαρχο της ΕΣΑ Δ. Ιωαννίδη. Ανατροπή της χούντας των συνταγματαρχών. Επιβάλλεται νέα στυγνότερη δικτατορία.
19/7-21/7/1974:	**ΚΥΠΡΟΣ – Αττίλας Ι** Απόβαση Τούρκων κομάντος. Κατάληψη του 30% των εδαφών. Αποστολή στην Κύπρο δύο υποβρυχίων τα οποία καθ' οδόν ανεκλήθησαν.
23/7/1974:	Σύσκεψη πολιτικών αρχηγών υπό την προεδρεία του στρατηγού Φ. Γκιζίκη. Ανατροπή της δικτατορίας και επάνοδος του Κ. Καραμανλή.

* *Γεώργιος Παπαδόπουλος - Συνταγματάρχης*
Νικόλαος Μακαρέζος - Ταξίαρχος
Στυλιανός Παττακός - Ταξίαρχος

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

Βασιλεύς: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β΄**
21/4 – 13/12/1967

Κωνσταντίνος Κόλλιας 21/4 - 13/12/1967

Αντιβασιλεύς: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΪΤΑΚΗΣ**
13/12/1967 – 25/7/1973

Γεώργιος Παπαδόπουλος 13/12/1967 – *29/7/1973*

Πρόεδρος: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**
25/7/1973 – 25/11/1973

Γεώργιος Παπαδόπουλος 29/7 – 8/10/1973
Σπύρος Μαρκεζίνης 8/10/1973 – *25/11/1973*

Πρόεδρος: **ΦΑΙΔΩΝ ΓΚΙΖΙΚΗΣ**
25/11/1973 – 24/7/1974

Αδαμάντιος Ανδρουτσόπουλος 25/11/1973 – *24/7/1974*

Γεώργιος Παπανδρέου: Απεβίωσε 31/10/1968

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΚΥΠΡΟΣ

15/7/1974:	Πραξικόπημα του Ν. Σαμψών κατά του προέδρου Μακαρίου.
19/7/1974:	Απρόκλητη εισβολή από την Τουρκία.
20/7/1974:	**Αττίλας Ι**
14/8 – 16/8/1974:	**Αττίλας ΙΙ** Κατοχή του 30% της νήσου.

23/7/1974:	Επιστροφή του Κ. Καραμανλή.
16/8/1974:	Επιστροφή του Ανδ. Παπανδρέου.
3/9/1974:	**Ίδρυση ΠΑ.ΣΟ.Κ.**
7/6/1975:	**Αναθεώρηση του Συντάγματος.** 120 άρθρα Εισηγητής ο Κ. Τσάτσος.
24/12/1975:	Εμφάνιση **«17 Νοέμβρη»** Δολοφονία του σταθμάρχη C.I.A. Richard Welch**.**
3/8/1977:	Θάνατος του Αρχιεπισκόπου Μακάριου.
8/5/1980:	Αρχηγός Ν.Δ. ο **Γεώργιος Ράλλης.**

Επιτεύγματα κυβερνήσεων Κωνσταντίνου Καραμανλή:

Νομιμοποίηση Κ.Κ.Ε. (κατάργηση Α.Ν. 509/47).
Αποδέσμευση από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ.
28/7 – 25/8/1975: Δίκες Χουντικών.
Κατάργηση της θανατικής ποινής.
Καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας (Γ. Ράλλης – 1976).
Ίδρυση Πανεπιστημίων Πατρών, Ιωαννίνων, Ηρακλείου.
Καθιέρωση αγροτικών ιατρών.
28/5/1979: Προσχώρηση της Ελλάδας στην **Ε.Ο.Κ.**
Προαγωγή σχέσεων με τα Βαλκάνια.
«Ανήκομεν εις την Δύσιν».

Οδυσσέας Ελύτης: Νόμπελ λογοτεχνίας 1979.

1980 – 1988: **Πόλεμος Ιράν – Ιράκ**
Πετρελαϊκή κρίση

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρόεδρος: **ΦΑΙΔΩΝ ΓΚΙΖΙΚΗΣ**
24/7/1974 – 7/6/1975

Εκλογές: 17/11/1974

Ν.Δ.	54.37%	219
Ε.Κ.	20.42%	60
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	13.57%	13
ΛΟΙΠΟΙ		8
		300

Κωνσταντίνος Καραμανλής 24/7/1974 – 7/6/1975

8/12/1974: *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ*
Έκπτωση μοναρχίας (69,2%)

Πρόεδρος: **ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**
7/6/1975 – 19/6/1975

Κωνσταντίνος Καραμανλής 7/6/1975 – 19/6/1975

Εκλογές: 20/11/1977

Ν.Δ.	41.81%	171
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	25.34%	93
Ε.ΔΗ.Κ.	11.94%	16
ΛΟΙΠΟΙ		20
		300

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ**
19/6/1975 – 15/8/1980
(Εψηφίσθη από ΝΔ)

Κωνσταντίνος Καραμανλής 19/6/1975 – 8/5/1980*
Γεώργιος Ράλλης 8/5/1980 – 15/5/1980

** Παραιτήθηκε*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

9/12/1981: Αρχηγός Ν.Δ. ο **Ευάγγελος Αβέρωφ.**

1/1/1981: Ελλάς: Πλήρες μέλος της **Ε.Ο.Κ.**
14/2/1981: Σεισμός 6,8 Ρίχτερ στις Αλκιονίδες Νήσους.

Προεδρία Ε.Ο.Κ.: Β΄ Εξάμηνο 1983

Υποτίμηση δραχμής		1983	15% (Αρσένης).
>>	>>	1985	15% (Σημίτης).

1/9/1984: Αρχηγός Ν.Δ. ο **Κωνσταντίνος Μητσοτάκης.**

6/9/1985: Ίδρυση ΔΗ.ΑΝΑ. από τον Κωνστ. Στεφανόπουλο.

7/3/1986: Αναθεώρηση του Συντάγματος.
Εισηγητής Θ. Ντεγιάννης.

Επιτεύγματα κυβερνήσεων Ανδρέα Παπανδρέου:

Προαγωγή συνδικαλισμού.
23/8/1982: Αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης.
Επαναπατρισμός των πολιτικών εξορίστων.
25/8/1983: Δημιουργία **Ε.Σ.Υ.**
Αυτοτέλεια της τοπικής αυτοδιοίκησης.
«Πρωτοβουλία των Έξι» για την Ειρήνη.
Κρατικός έλεγχος προβληματικών επιχειρήσεων.
1/9/1983: **Συμφωνία για τις Βάσεις:** «Παραμένουν όσον καιρό είναι αναγκαίες».
3/5 – 31/10/1988: Εξεταστική επιτροπή δια το Κυπριακό.
1981 – 1989 (14 ανασχηματισμοί!).
«Ανήκομεν εις την Ελλάδα».

Οκτ. 1985: Αρχή μέτρων λιτότητας (Κ. Σημίτης).
25/8 – 22/10/1988: Α. Παπανδρέου: Εγχείριση ανοικτής καρδιάς στο Λονδίνο.

Προεδρία Ε.Ο.Κ. – Β΄ Εξάμηνο 1988.

---

17 Νοέμβρη

Δολοφονία:	Δ. Αγγελόπουλου	*Βιομηχάνου*	(8/4/1986)
>>	Τζ. Αθανασιάδη	*Εκδότη*	(1/3/1988)
>>	Μ. Βρανόπουλου	*Τραπεζίτη*	(24/1/1994)
>>	Κ. Ανδρουλιδάκη	*Εισαγγελέα*	(17/1/1989)

ΚΥΒΕΡΝΩΝΤΕΣ

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ**
19/6/1975 – 15/8/1980

Εκλογές: 18/10/1981

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	48.07%	172
Ν.Δ.	35.87%	115
Κ.Κ.Ε.	10.94%	13
		300

Γεώργιος Ράλλης 15/5/1980 –18/10/1981

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**
15/5/1980 – 10/3/1985
(Α΄ πενταετία)

Εψηφίσθη από:

Ν.Δ.:	171
Φιλελεύθεροι:	2
Εθν. Παράταξη:	3
Ε.ΔΗ.Κ.	4
ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ	1
	181

Ανδρέας Παπανδρέου 19/10/1981 – 13/3/1985

Πρόεδρος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ**
30/3/1985 – 4/5/1990

Εψηφίσθη από:

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	172
Κ.Κ.Ε:	13
	185

Εκλογές: 2/6/1985

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	45.82%	161
Ν.Δ.	40.84%	126
Κ.Κ.Ε.		13
		300

Ανδρέας Παπανδρέου 13/3/1985 – 18/6/1989

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Δεκ. 1988: Δημιουργείται ο «Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου».

Σκάνδαλο Γ. Κοσκωτά
Ιδιοκτήτης της Τράπεζας Κρήτης.
Ιδιοκτήτης της ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ (και 5 περιοδικών).
Ιδιοκτήτης της Π.Α.Ε. «Ολυμπιακός».

Δικάζεται για: πλαστογραφία, υπεξαιρέσεις, δωροδοκίες κ.α.
Συγκάλυψη από την Κυβέρνηση (φυλακίζεται 23/3/1989).
Καταδικάζεται σε 25 έτη κάθειρξη (9/11/1994).

1990 – 1993: Πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων (ΑΓΕΤ, ΟΑΣ).
17 Νοέμβρη
26/9/1989: Δολοφονία του Παύλου Μπακογιάννη.

27/9/1989: **Παραπομπή από τη Βουλή στο Ειδικό Δικαστήριο:**
Δια δωροδοκίες - Χρηματισμό
Εψήφισαν υπέρ της παραπομπής:

Α. Παπανδρέου	166	βουλευτές	Δ. Τσοβόλα	168	βουλευτές
Α. Κουτσόγιωργα	247	βουλευτές	Π. Πέτσου	222	βουλευτές

11/3/1991 – 16/1/1992: **Ειδικό Δικαστήριο** (Πρόεδρος Β. Κόκκινος)
Ετυμηγορία:

Α. Παπανδρέου:	Αθώος	Μ. Κουτσόγιωργας (πέθανε 18/1/1991)
Δ. Τσοβόλας:	2 ½ χρόνια	
Γ. Πέτσος:	Πλημμέλημα	

Κάψιμο «Φακέλλων» από την κυβέρνηση Τζανή Τζανετάκη (!)
(Εψηφίσθη επί ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΔΙΕΘΝΗ

10/11/1989: Πτώση του τείχους του Βερολίνου.
Κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων.
Διάλυση της ΕΣΣΔ.

Πρόεδρος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ**
30/3/1985 – 4/5/1990

Εκλογές: 18/6/1989

Ν.Δ.	44.17%	145
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	39.13%	125
Συνασπισμός		30
		300

Τζανής Τζανετάκης 2/7/1989 – 11/10/1989

Εψηφίσθη από*:*
Ν.Δ. 145+Συνασπισμό 28

Εκλογές: 5/11/1989

Ν.Δ.	46.18%	148
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	40.67%	128
Συνασπισμός		24
		300

Ιωάννης Γρίβας (*υπηρεσιακή*) 12/10/1989 – 23/11/1989

Ξενοφών Ζολώτας (*οικουμενική*) 23/11/1989 – 12/2/1990

Ξενοφών Ζολώτας (*υπηρεσιακή*) 12/2/1990 – 8/4/1990

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

19/2/1991: **Κ.Κ.Ε.:** 13^{ο} Συνέδριο. Εκλέγεται γραμματεύς η Αλέκα Παπαρήγα.

14/6/1991: Αποχώρηση του Κ.Κ.Ε. από τον Συνασπισμό.

20/10/1991: **Βαρθολομαίος:** Εκλέγεται Οικουμενικός Πατριάρχης.

Προεδρία Ε.Ο.Κ. – Α΄ Εξάμηνο 1994

Μακεδονολογία
Συλλαλητήρια για την ονομασία του κράτους των Σκοπίων (FYROM). Εμπάργκο.

14/2/1992: Αθήνα

15/2/1994: Θεσσαλονίκη

7/3/1992: **Συνθήκη του Μάαστριχτ**
Δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος.

10/5/1993: Σύσκεψη υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κ. Καραμανλή με θέμα: τα Βαλκάνια.

1/7/1993: Αντώνης Σαμαράς: Παραιτείται από την Ν.Δ. και ιδρύει κόμμα «Πολιτική Άνοιξη». Διαφωνία με την κυβέρνηση για το «μακεδονικό».

3/11/1993: Αρχηγός Ν.Δ. ο **Μιλτιάδης Έβερτ.**

20/11/1995: **Α. Παπανδρέου:** εισάγεται στο Ωνάσειο με επιδείνωση της υγείας του.

16/1/1996: Υπογράφει την παραίτησή του και αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο **Κώστας Σημίτης**.

17 Νοέμβρη
28/5/1997: Δολοφονία του εφοπλιστή Κ. Περατικού.

ΔΙΕΘΝΗ

Πόλεμος Κόλπου **12/1/1991 – 28/2/1991**

Αλβανία Μάρτιος 1992: Ο Πρωθυπουργός Αλί Μπερίσα θέτει θέμα επιστροφής των **«Τσάμηδων»** στην Ήπειρο.
Μεγάλο κύμα μεταναστών στην Ελλάδα.

Πρόεδρος: **ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ**
30/3/1985 – 4/5/1990

Εκλογές: 8/4/1990

Ν.Δ.	46.89%	150
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	38.61%	123
Λοιποί		27
		300

Κωνσταντίνος Μητσοτάκης 8/4/1990 –10/10/1993

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**
(5/5/1990 – 10/3/1995)
(Β΄ πενταετία)

Εψηφίσθη από:
Ν.Δ. 150 + ΔΗ.ΑΝΑ. 1

Εκλογές: 10/10/1993

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	46.82%	170
Ν.Δ.	39.30%	111
Λοιποί		19
		300

Ανδρέας Παπανδρέου 10/10/1993 – 10/3/1995

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Οικονομία:
Υποτίμηση δραχμής 1998 – 12.3% (Σημίτης)
17/9/1999 – **Κραχ** στο Χρηματιστήριο Αθηνών.
Ο δείκτης τιμών (από € 6.355) κατέπεσε χαμηλά με συνέπεια την απώλεια εισοδημάτων των μικροεπενδυτών. Υπόνοιες για παράνομη κερδοσκοπία κυβερνητικών.

21/3/1997: Αρχηγός Ν.Δ. ο **Κώστας Καραμανλής.**

Τουρκικές προκλήσεις:

30/1/1996:	**Επεισόδιο στη βραχονησίδα ΙΜΙΑ.**
21/1 – 15/2/1999:	**ΡΚΚ – Υπόθεση Αμπνουλάχ Οτσαλάν.** Εζήτησε άσυλο στην Ελλάδα φυγαδεύτηκε στην Κένυα.

Επιτεύγματα κυβερνήσεων Κώστα Σημίτη:

- **Ένταξη χώρας στην Ο.Ν.Ε. 1/1/2001**
- Ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων.
- Μετρό της Αθήνας.
- Αεροδρόμιο «Ελεύθερος Βενιζέλος».
- Σχέδιον Καποδίστρια.
- Αττική Οδός.
- Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου και Ακτίου – Πρέβεζας.
- Εξάρθρωση της 17 Νοέμβρη.
- Τραμ.
- Περιφερειακός Υμηττού, Πατρών.
- Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.
- Δορυφόρος “Hellas SAT”.
- Βιολογικός καθαρισμός Θεσσαλονίκης.
- Νοσοκομεία: Σερρών, Βέροιας, Αλεξανδρούπολης Χαϊδαρίου.
- Φυσικό Αέριο.
- **Προεδρία ΕΟΚ: Α΄ Εξάμηνο 2003**

Κατά κεφαλήν εισόδημα

1996	*$*	*11.716*	
2003		*14.798*	*+ 26%*

ΔΙΕΘΝΗ	**ΑΛΒΑΝΙΑ:**	Οικονομικά σκάνδαλα (1997). Συνεχίζεται το κύμα μεταναστών στην Ελλάδα.
	Η.Π.Α. – Ν.Α.Τ.Ο.:	**Βομβαρδισμοί Σερβίας: ^{3}/1998 – ^{6}/1998.**

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**
(10/3/1995 – 8/2/2000)
(Α΄ πενταετία)

Εψηφίσθη από:
ΠΑΣΟΚ 170 + ΠΟΛ.ΑΝ. 11

Εκλογές: 22/9/1996

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	41.04%	162
Ν.Δ.	38.12%	108
Κ.Κ.Ε.	5.61%	11
Συνασπισμός	5.12%	10
Λοιποί	4.43%	9
		300

Ανδρέας Παπανδρέου 10/3/1995 –16/1/1996*

Κώστας Σημίτης 23/1/1996 – 8/2/2000

Απεβίωσαν:

Ανδρέας Παπανδρέου: 23/6/1996
Κωνσταντίνος Καραμανλής: 23/4/1998

* *Παραιτήθηκε*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1/1/2001 – Ελλάς: Νομισματική ένταξη στην **Ο.Ν.Ε.**

17/4/2001: **Αναθεώρηση του Συντάγματος.**
Εισηγητής ο Ευάγγελος Βενιζέλος.
Εψηφίσθη και από την Ν.Δ.

ΚΥΠΡΟΣ: Οκτώβριος 2003: Δεκτή προς ένταξη στην ΟΝΕ.
1/5/2004: Πλήρης ένταξη.
ΟΧΙ της Κυβέρνησης του Τάσσου Παπαδόπουλου στο Σχέδιο **Κόφι Ανάν** προς επίλυση του Κυπριακού.
Επικυρώνεται με Δημοψήφισμα από τον κυπριακό λαό.

---

17 Νοέμβρη:

Τελευταία δολοφονία:

8/6/2000: Ο Βρεταννός Ταξίαρχος Steven Saunders.

27/6/2002: Σύλληψη του Σάββα Ξηρού, Μέλους 17 Νοέμβρη
Ακολουθούν συλλήψεις πολλών μελών της Οργάνωσης.
Καταδίκες σε πολυετείς φυλακίσεις.

8/2/2004: Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο **Γεώργιος Παπανδρέου.**
Εκλέγεται δια κάλπης.
(ένα εκατομμύριο ψήφοι!)

14/8 – 28/8/2004: Αθήνα – **Ολυμπιακοί Αγώνες.**
Μεγάλη επιτυχία και προβολή της χώρας.

ΔΙΕΘΝΗ

Διεθνής Τρομοκρατία: Δίδυμοι Πύργοι Ν.Υ. 11/9/2001
Κατάληψη Αφγανιστάν: 12/2001
Κατάληψη Ιράκ: 21/3 – 1/5/2003

Πρόεδρος: **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**
(8/2/2000 – 12/3/2005)
(Β΄ πενταετία)

Εψηφίσθη από:

Ν.Δ.	108
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	162
	270

Εκλογές: 9/4/2000

ΠΑ.ΣΟ.Κ.	43.79%	158
Ν.Δ.	42.73%	125
Κ.Κ.Ε.	5.53%	11
Συνασπισμός	3.20%	6
		300

Κώστας Σημίτης 8/2/2000 – 7/3/2004

Εκλογές: 7/3/2004

Ν.Δ.	45.36%	165
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	40.55%	117
Κ.Κ.Ε.	5.90%	12
Συνασπισμός	3.26%	6
		300

Κώστας Καραμανλής 7/3/2004 – σήμερα

Δήμαρχοι Αθηναίων:

Κ. Δάρας	25/9/1974	–22/11/1974
Γ. Παπαθεοδώρου	22/11/1974	–12/10/1978
Δ. Μπέης	12/10/1978	–12/10/1986
Μ. Έβερτ	10/10/1986	–14/10/1990
Αντ. Τρίτσης	14/10/1990	–07/04/1992
Ν. Γιατράκος	7/4/1992	–23/10/1994
Δ. Αβραμόπουλος	23/10/1994	–13/10/2002
Ντ. Μπακογιάννη	13/10/2002	– σήμερα

Είσοδος της Ελλάδας
στην Ευρωπαϊκή Ένωση 1/1/2001

1 ευρώ =

40,34	Βελγικά φράγκα
1,95	Γερμανικά μάρκα
340,75	Ελληνικές δραχμές
166,39	Ισπανικές πεσέτες
6,56	Γαλλικά φράγκα
0,79	Ιρλανδικές λίρες
1936,27	Ιταλικές λιρέτες
40,40	Φράγκα Λουξεμβούργου
2,20	Ολλανδικά φιορίνια
13.76	Αυστριακά σελίνια
200.48	Πορτογαλικά εσκούδο
5.95	Φιλανδικά μάρκα

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

Της Δικαιοσύνης ήλιε νοητέ
και μυρσίνη συ δοξαστική
μη παρακαλώ σας μη
λησμονάτε τη χώρα μου!

Αετόμορφα έχει τα ψηλά βουνά
στα ηφαίστεια κλίματα σειρά
και τα σπίτια τα λευκά
στου γλαυκού το γεινόμενα!

Της Ασίας αν αγγίζει από τη μια
της Ευρώπης λίγο αν ακουμπά
στον αιθέρα στέκει να
και στη θάλασσα μόνη της!

Και δεν είναι ξένος λογισμός
και δικού της μήτε αγάπη μια
μόνο πένθος αχ παντού
και το φως ανελέητο.

Οδυσσέας Ελύτης
(Ποιητής – Νομπελίστας)

ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ

Περάσαμε κάβους πολλούς πολλά νησιά τη θάλασσα
που φέρνει την άλλη θάλασσα, γλάρους και φώκιες.
Δυστυχισμένες γυναίκες κάποτε με ολόλυγμους
κλαίγανε τα χαμένα τους παιδιά
κι άλλες αγριεμένες γύρευαν τον Μεγαλέξανδρο
και δόξες βυθισμένες στα βάθη της Ασίας.
Αράξαμε σ' ακρογιαλιές γεμάτες αρώματα νυχτερινά
με κελαϊδίσματα πουλιών, νερά που αφήνανε στα χέρια
τη μνήμη μιάς μεγάλης ευτυχίας.
Μα δεν τελειώναν τα ξείδια…

Γιώργος Σεφέρης
(Ποιητής – Νομπελίστας)

ΥΠΟ ΤΟ ΜΗΔΕΝ

Τρέμεις βροχή
Σε φοβέρισε ο μετεωρολόγος
ότι θα γίνεις αύριο χιόνι;

Εμάς να δεις
θα λιώσετε, θα λιώσετε προβλέπει.

Κική Δημουλά
(Ποιήτρια – Ακαδημαϊκός)

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

(Παρ.)	Παραίτηση
(Υπηρ.)	Υπηρεσιακή
Γ.Σ.Ε.Ε.	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος
Δ.Ε.	Δημοκρατική Ένωσις
Δ.Ο.Ε.	Διεθνής Οικονομικός Ελέγχος
Δ.Σ.Ε.	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας
Ε.Α.Μ.	Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο
Ε.Δ.Α.	Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά
Ε.Δ.Ε.Σ.	Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Στρατός
Ε.ΔΗ.Κ.	Ένωσις Δημοκρατικού Κέντρου
Ε.Κ.	Ένωσις Κέντρου
Ε.Κ.Κ.Α.	Εθνική Και Κοινωνική Απελευθέρωση
Ε.Λ.Α.Σ.	Εθνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότης
Ε.Ο.Κ.Α.	Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών
Ε.Π.Ε.Κ.	Εθνική Προοδευτική Ένωσις Κέντρου
Ε.Π.Ο.Ν.	Ενιαία Πανελλήνια Οργάνωση Νέων
Ε.Ρ.Ε.	Εθνική Ριζοσπαστική Ένωσις
Ε.Σ.	Ελληνικός Συναγερμός
Ε.Σ.Σ.Δ.	Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών
Ε.Σ.Υ.	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ι.Δ.Ε.Α.	Ιερός Δεσμός Ελλήνων Αξιωματικών
Ι.Κ.Α.	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Κ.Ε.	Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας
ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ.	Κόμμα Δημοκρατικού Σοσιαλισμού
Ν.Δ.	Νέα Δημοκρατία
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Ν.Ε.	Οικονομική & Νομισματική Ένωση
Π.Α.Κ.	Πανελλήνιο Απελευθερωτικό Κίνημα
Π.Α.Μ.Ε.	Πανελλήνιο Αγροτικό Μέτωπο Ελλάδας
Π.Ε.Ε.Α.	Πανελλήνια Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα
ΠΟΛ.ΑΝ.	Πολιτική Άνοιξη
Σ.Ε.Κ.Ε.	Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος

C.I.A.	Central Intelligence Agency
F.Y.R.O.M.	Former Yugoslav Republic of Macedonia
N.A.T.O.	North Atlantic Treaty Organization
S.O.E.	Special Operations Executives
U.K.	United Kingdom
U.N.	United Nations
U.S.A.	United States of America

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Αγγελόπουλος	*Από την κατοχή στον εμφύλιο*
Γ. Ανδρικόπουλος	*Η δημοκρατία του μεσοπολέμου*
Α. Βακαλόπουλος	*Ιστορία Ελλάδος 1770 – 2000 (2 τόμοι)*
Τ. Βουρνάς	*Ιστορία Ελλάδος 1770 – 2000 (5 τόμοι)*
Σ. Γρηγοριάδης	*Ιστορία της δικτατορίας*
Φ. Γρηγοριάδης	*Ιστορία 1909 – 1920 (4 τόμοι)*
Α. Δεσποτόπουλος	*Μελέτες πολιτικής ιστορίας*
D. Dakin	*Ο αγώνας των Ελλήνων (1821 – 1833)*
D. Dakin	*Η ενοποίηση της Ελλάδας (1770 – 1923)*
Εκδοτική Αθηνών	*Ιστορία Ελλάδος 1770 – 2000 (7 τόμοι)*
G. Finley	*Ιστορία της Τουρκοκρατίας*
Δ. Ζακυνθινός	*Τουρκοκρατία*
Π. Κανελλόπουλος	*Ιστορικά δοκίμια*
Σ. Λιναρδάτος	*Από τον Εμφύλιο στην Χούντα (5 τόμοι)*
Σ. Λιναρδάτος	*Πολιτικοί & πολιτική*
Ν. Μακρυγιάννης	*Οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδος*
Μ. Μελετόπουλος	*Η δικτατορία των συνταγματαρχών*
Κ. Παπαρρηγόπουλος	*Ιστορία Ελλάδος 1770 – 2000 (3 τόμοι)*
Αλ. Σβώλος	*Τα Ελληνικά Συντάγματα*
Γρ. Τζιοβάρας	*Τα Υπουργεία μας*

STATISTICS

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΕΠ: 1974-2000
ΑΕΠ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ 1995

	Έτος	Ετήσια μεταβολή %		Έτος	Ετήσια μεταβολή %		Έτος	Ετήσια μεταβολή %
Ν.Δ.	1974	-6,4	ΠΑ.ΣΟ.Κ.	1983	-1,1	Ν.Δ.	1992	0,7
	1975	6,4		1984	2,0		1993	-1,6
	1976	6,9		1985	2,5		1994	2,0
	1977	2,9		1986	0,5		1995	2,1
	1978	7,2		1987	-2,3	ΠΑ.ΣΟ.Κ.	1996	2,4
	1979	3,3		1988	4,3		1997	3,6
	1980	0,7		1989	3,8		1998	3,4
	1981	-1,6		1990	0,0		1999	3,4
	1982	-1,1		1991	3,1		2000	4,4

ΠΗΓΗ: ΥΠΕΘΟ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Βασικά Εθνικολογιστικά Μεγέθη (με βάση το Σύστημα ΕΣΟΛ-95).

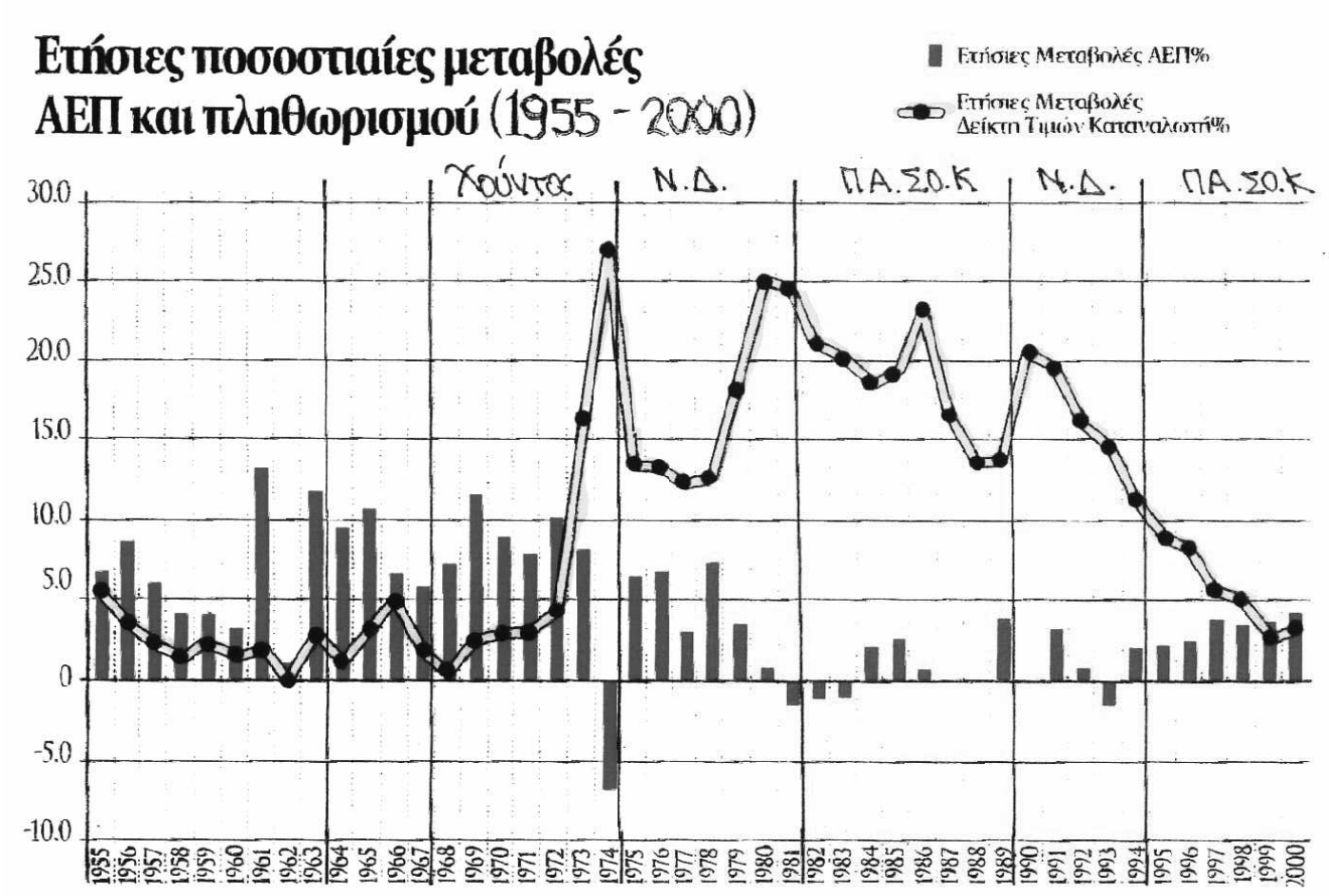
Ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές
ΑΕΠ και πληθωρισμού (1955 - 2000)
Ετήσιες Μεταβολές ΑΕΠ%
Ετήσιες Μεταβολές Δείκτη Τιμών Καταναλωτή%
Χούντα
Ν.Δ.
ΠΑ.ΣΟ.Κ
Ν.Δ.
ΠΑ.ΣΟ.Κ
30.0
25.0
20.0
15.0
10.0
5.0
0
-5.0
-10.0
1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ: 1974-2000. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ.

Έτος	Ποσοστό ανεργίας %	Έτος	Ποσοστό ανεργίας %	Έτος	Ποσοστό ανεργίας %
1974	2,1	1983	7,9	1992	8,7
1975	2,3	1984	8,1	1993	9,7
1976	1,9	1985	7,8	1994	9,6
1977	1,7	1986	7,4	1995	10,0
1978	1,8	1987	7,4	1996	10,3
1979	1,9	1988	7,7	1997	10,3
1980	2,8	1989	7,5	1998	11,1
1981	4,0	1990	7,0	1999	11,6
1982	5,8	1991	7,7	2000	10,9

Ν.Δ. ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ν.Δ. ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ: 1974-2000

	Έτος	% του ΑΕΠ		Έτος	% του ΑΕΠ		Έτος	% του ΑΕΠ
Ν.Δ.	1974	-1,4	ΠΑ.ΣΟ.Κ.	1983	-7,6	Ν.Δ.	1992	-12,6
	1975	-2,9		1984	-8,5		1993	-13,6
	1976	-1,7		1985	-11,6		1994	-9,9
	1977	-2,5		1986	-9,6	ΠΑ.ΣΟ.Κ.	1995	-10,2
	1978	-2,9		1987	-9,6		1996	-7,4
	1979	-2,4		1988	-11,4		1997	-4,0
	1980	-2,6		1989	-14,2		1998	-2,5
	1981	-8,7		1990	-15,9		1999	-1,8
	1982	-7,3		1991	-11,4		2000	-2,0

ΠΗΓΗ: ΥΠΕΘΟ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Βασικά Εθνικολογιστικά Μεγέθη

ΠΙΝΑΚΑΣ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ "ΣΚΛΗΡΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ": 1988-2000

ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ECU ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ - Ε.Ε. ΤΩΝ 15

		Ποσοστό διολίσθησης δρχ. έναντι του ecu %	Διαφορά πληθωρισμού Ελλάδας - Ε.Ε. ΤΩΝ 15
ΠΑΣΟΚ	1988	7,2	9,8
	1989	6,7	8,5
	1990	12,6	14,6
	1991	11,8	14,4
Ν.Δ.	1992	9,7	11,3
	1993	8,7	10,8
	1994	7,2	7,8
ΠΑ.ΣΟ.Κ.	1995	5,2	5,8
	1996	0,8	5,7
	1997	1,3	3,4
	1998	6,9	3,0
	1999	-1,5	1,3
	2000	3,3	0,7

ΠΗΓΗ: Τράπεζα Ελλάδος και OECD, *Economic Outlook*.

EYPETHPION

Α
Ακρόπολις (πολιορκία) 49,51,57
Αλβανία 12,22,124,146
Αμπελάκια 28
Αρματολοί 18
Άρτεμις (ναός) 24
Αρχαιοκαπηλία 24
Αττίλας Ι, ΙΙ 140
Αυτοκέφαλον (εκκλησίας) 90
Αφροδίτη της Μήλου 24

Β
Βακούφα 16
Βαλκανικός Πόλεμος Α’ 106
Βαλκανικός Πόλεμος Β’ 106
Βάσεις 130,142
Βασιλεία:
- Όθων 86,89-95
- Γεώργιος Α’ 97-109
- Κωνσταντίνος Α’ 109-111,115
- Αλέξανδρος 115
- Γεώργιος Β’ 117,123,124,131
- Παύλος 133-135
- Κωνσταντίνος Β’ 137
Βαυαροκρατία 88,89,91
Βιέννη (πολιορκία) 13,15
Βλαντιμιρέσκου Τ. 44,45,46
Βουλγαρία 22,98,102,126
Βύρων 53

Γ
Γ.Σ.Ε.Ε. 114
Γαλάτσι 47
Γενίτσαροι 16

Γερμανία (εισβολή στην Ελλάδα 124
Γοργοπόταμος 126
Γουδί (κίνημα) 104

Δ
Δανεισμός 64,66,76,84,90,102,120
Δάσκαλοι του Γένους 25
Δεκεμβριανά 128
Δερβενάκια 53
Δημοκρατία: 116
- Κουντουριώτης Π. 119,120
- Ζαΐμης Αλ. 121-123
- Στασινόπουλος Μ. 141
- Τσάτσος Κ. 141-143
- Καραμανλής Κ. 143,147
- Σαρτζετάκης Χ. 143-147
- Στεφανόπουλος Κ. 148-151
Διαφωτισμός 24,74
Διδάσκαλοι του Γένους 25
Δίκη των Εξ 116
Δικτατορία:
- Πάγγαλος Θ. 118,119
- Μεταξάς Ι. 122-125
- Συνταγματαρχών 138-141
Διώριξ Κορίνθου 102
Δωδεκάνησα (ένωση) 130

Ε
Ε.Α.Μ. 124,130
Ε.Δ.Ε.Σ. 124
Ε.Ο.Κ. 140,142,146
Ε.Σ.Υ. 142
Εβραίοι 12
Εθνική Άμυνα 112,116

Εθνική Τράπεζα 90
Εθνοσυνέλευση Α’ 51,65
» Β’ 53,67
» Γ’ 57,68,69
» Δ’ 61,70,71
» Ε’ 85,87
Εκσλαβισμός 35
Ελγίνεια μάρμαρα 23
Ελληνισμός Εξωτερικού 56
Ελληνοτουρκικός πόλεμος (1897) 102
Εμφύλιοι Πόλεμοι 53,55,63,126,132
Επανάσταση 3ης Σεπτεμβρίου 92
Επτάνησα 96

Η
Ήπειρος (Προσάρτηση) 100,106

Θ
Θεσσαλία (προσάρτηση) 100
Θεσσαλονίκη 106,110

Ι
Ιερά Συμμαχία 11
Ίμια 148
Ιταλία (εισβολή στην Ελλάδα) 124

Κ
Κ.Κ.Ε. 122,130,134
Καΐρης Θεόφιλος 92
Καπεταναίοι 50,55,63
Καραγεώργης της Σερβίας 20
Καραμανλήδες 28
Κατοχή 126,127

Κινήματα:
- Γουδί 104
- Πλαστήρα 122
- Βενιζέλου 122
- Κονδύλη 122
Κλέφτες 18
Κοραής Αδαμάντιος 74
Κοσκωτάς (σκάνδαλο) 144
Κοτζαμπάσηδες 48,53,55,63
Κραχ χρηματιστηρίου (1999) 148
Κρήτη 98,100,102,104,106,124
Κριμαϊκός πόλεμος 94
Κυβερνήτης Καποδίστριας 57,61,69,71,83-87
Κύπρος 100,134,136,153

Λ
Λαυρεωτικά 98
Λούκαρις Κύριλλος 30

Μ
Μακεδονία 104,106,110
Μεσολόγγι 53,55,57,79
Μικρασιατική καταστροφή 114,116
Μολδοβλαχία (επανάσταση) 44-47
Μοροζίνι Φραντσίσκο 14,15
Μούδρος (ανακωχή) 112
Μπαρμπαρόσα Χ. 14

Ν
Ν.Α.Π.Ο 132,140
Ναβαρίνο (ναυμαχία) 59
Ναύπακτος (ναυμαχία) 15
Ναύπλιο 51,85,87,88
Ναυτικοί (επανάσταση) 54
Νοέμβρη 17 (τρομοκρατία) 140,142,144,146, 148,150

Ο

Ο.Ν.Ε. 148
Ο.Υ.Λ.Ε.Ν. 118
Οβρένοβιτς Μίλος 20
Οικονομία/Δάνεια 53,55,64,66,76,84,88, 90,102,114,120
Ολυμπιακοί αγώνες 103,150
Οπλαρχηγοί (επανάσταση) 52,53
Οτσαλάν Αμπτουλάχ (Κούρδος) 148

Π

Παγκόσμιος Πόλεμος Α’ 110
Παγκόσμιος Πόλεμος Β’ 124,125
Παιδεία 14
Παιδομάζωμα 16
Πανελλήνιον 84
Πανεπιστήμιον Αθηνών 90
Παρθενώνας 17
Πατριαρχείον 30,31,90.98,120
Πεσβανόγλου Οσμάν 22
Πέτα (μάχη) 51
Πληθυσμός 30,96,106,116,120
Πνευματική ζωή (Τουρκοκρατία) 33,34
Πρέβεζα (ναυμαχία) 13
Πρόσφυγες 118,132
Προσφυγικό πρόβλημα 116,118
Πρωτόκολλα Λονδίνου 61,71,73,84,97

Ρ

Ρήγας Φερραίος 18,26,37
Ρωσοτουρκικοί πόλεμοι 17,19,21,61,75,84

Σ

Σερβία 20,100
Σιδηρόδρομοι 103
Σκεντέρμπεης 12
Σλαβομακεδόνες 104,146
Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής 12,13
Σουλτάνοι 29
Στρατόπεδα συγκεντρώσεως 130
Συντομογραφίες 155,156
Σχέδιον Μάρσαλ 130
Συμφωνία
- Καζέρτας 128
- Βάρκιζας 130
- Ζυρίχης 134
Συνέδριον
- Βερολίνου 100
- Λιβάνου 128
Συνθήκη
- Κάρλοβιτς 17
- Πασάρεβιτς 17,75
- Κιουτσούκ-Καϊναρτζή 19,75
- Ιασίου 21,75
- Τιλσίτ 21,75
- Αδριανουπόλεως 61,75,84
- Άκκερμαν 73
- Λονδίνου 73,100
- Αγίου Στεφάνου 100
- Παρισίων 94
- Βουκουρεστίου 106
- Σεβρών 114
- Λωζάννης 116
- Μάαστριχτ 146

Σύνταγμα
- (1843) 92
- (1864) 96
- (1911) 106
- (1927) 120
- (1952) 134
- (1975) 140
- (1986) 142
- (2001) 150

Τ
Τουρκία 36,94,98,100,102, 104,106, 112, 114 116,134
Τούρκοι αξιωματούχοι (Επανάσταση) 62
Τράπεζα της Ελλάδος 118
Τριπολιτσά 51,55,59
Τσάμηδες 22

Φ
Φαλμεράϊερ Γ.Φ. 35
Φαναριώτες 27,63
Φιλέλληνες 58,77,78
Φιλική Εταιρεία 42,43
Φορολογία 28

Χ
Χίος (επανάσταση) 51,59

Ψ
Ψαρά (επανάσταση) 53

Υ
Υψηλάντης Αλέξανδρος 44,45,46